

Ibn Tejmijje

POSLANICA O
DŽINJIMA

Ibn Tejmije

POSLANICA O DŽINNIMA

S engleskog na bosanski preveo:
Muhidin Hadžiahmetović

Sarajevo, 2002./1423.h.g.

predgovor izvornika

Dok prelistavam neke materijale koje sam sakupio za svoj doktorski rad o islamskom pogledu na problem istjerivanja džinna, zapazio sam raspravu: "*Ideh ed-delaleh fi `umum er-risaleh*"¹ u 19. tomu, djela *Medžmu` el-fetava*² od Ibn Tejmije i prionuo na njegovo prevođenje. Nekoliko mjeseci kasnije, za vrijeme istraživanja na tom polju, naišao sam na istu raspravu pisanu u obliku brošure³ koju je izdao Muhammed Šakir eš-Šarif zajedno sa Ibn Tejmijinim komentarom hadisa:⁴ **"Islam je počeo na stran način."**⁵

¹ "Pročišćavanje dokaza za sveobuhvatnost poslaničke Poruke."

² `Abdur Rahman ibn Kasim el-`Asimi, *Medžmu` fetava šejhul-Islam ibn Tejmije*, (Bejrut: Dar el-`Arebijja, prvo izdanje, 1978).

³ Muhammed Šakir eš-Šarif (izdavač), *Idah ed-dalaleh fi `umum er-risaleh ve et-ta`rif bi ahval el-džinn* (Giza, Egipat: Mekteba et-Tav`ija el-Islamija, prvo izdanje, 1987).

⁴ Resulullahova, sallallahu alejhi ve sellem, izreka zabilježena od strane jednog ili više ashaba.

⁵ Prenio Ebu Hurejre, a sabrali Muslim i Ibn Madže. Cjelokupan tekst hadisa glasi: "Islam je počeo na stran način i opet će postati stran,

Nakon što sam pročitao tu raspravu i shvatio da ću morati prevesti njen veći dio za svoju disertaciju, odlučio sam da je izdam i prevedem zajedno sa nekim ulomcima iz 35. toma djela *Medžmu` el-fetava* i Ibn Tejmijinog klasika *El-Furkan Bejne Evlija er-Rahman ve Evlija eš-Šejtan*⁶ koji su bili u fusnotama Muhammed Šakirovog izdanja. Značaj ovog prevoda se nalazi u činjenici da je to, koliko ja znam, prvo djelo dostupno na engleskom jeziku, a koje se isključivo bavi temom duševne opsjednutosti i istjerivanja *džinna* u islamu. Tema moje doktorske disertacije je registrovana na Wale University u Velikoj Britaniji.

Ibn Tejmijina obrada pruža veoma jasan, koncizan i autentičan pogled na ovu spornu temu, utemeljenu na učenju Kur`ana i sunneta, te tumačenju i iskustvu ashaba i ranih islamskih učenjaka.⁷

stoga upućujte lijepe želje strancima.” (‘Abdul Hamid Siddiki, *Sahihul-Muslim*, vol. 1, str. 86, br. 270).

⁶ ‘Abdul Halim ibn Tejmije, *El-Furkan Bejne Evlija er-Rahman ve Evlija eš-Šejtan*, (Bejrut: el-Mekteba el-Islami, četvrto izdanje, 1977.)

⁷ Stvarna tema rasprave je pojašnjenje dokaza koji upućuju da je Resulullahova, sallallahu alejhi ve sellem, poruka bila zapravo usmjerena ljudima i *džinnima*. Ipak, u činjenju toga, autor je diskutirao naširoko o ponašanju i mišljenjima u pogledu šejtana, džinna, džinnske opsjednutosti, istjerivanju džinna, itd.

Vrijedno je istaći da sam zarad svrsishodnosti izbjegao doslovan prevod originalnog teksta nastojeći ga prilagoditi engleskom čitaocu.

Riječi i fraze koje sam koristio nisu stavljene u iste pasuse kao i engleski tekst (odnosi se na originalni arapski tekst, prim prev.). Uzeo sam slobodu da izbrišem propratne teme koje su nejasno prenesene u pogledu ove teme i da kombiniram ponovljene stavke na mjestima gdje je ista ideja razvijana dva puta ali sve u različitim omjerima. Intervencije koje sam izvršio u tekstu ipak održavaju autentičan autorov tok izvorne misli i čini tekst čitljivim za čitaoca. Ipak, mora se imati na umu da su ideje koje je iznio Ibn Tejmije predstavljale neobična mišljenja 14-og vijeka i vremena prije toga, te sam dodao nedavni članak koji je napisan na temu džinnske opsjednutosti i istjerivanja džinna od strane jednog od vodećih učenjaka Saudijske Arabije, šejh Ibn Baza koji potvrđuje Ibn Tejmijine stavove kao izvorne i pravosnažne.

Prije završetka želio bih se zahvaliti bratu Iftikar Mackeen-u za njegove neumorne napore u prekucavanju manuskripta podjednako kao i za njegovu pomoć u određivanju nalazišta hadisa koji se spominju u tekstu kao i u fusnotama.

Moja je nada da će ova knjiga pomoći u odagnavanju stanovitih sumnji i zabuna u umovima muslimana i nemuslimana vezanih za ovu vitalnu temu nudeći autentičnu islamsku obradu pomenute teme.

Ebu Amina Bilal Philips
Rijad, 18/12/1988.

I poglavlje

Poslanica o džinnima

Ljudi trebaju shvatiti da je Allah - Najveći i Slavni - poslao Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, svim svjetovima; svijetu ljudi i svijetu džinna.⁸

⁸ Džinni su stvorenja koja su stvorena sa slobodnom voljom, žive na Zemlji u svijetu koji je paralelan svijetu ljudi, i nevidljivi su ljudskim očima dok su u svom normalnom stanju. Arapska riječ *džinn* dolazi od glagola *dženna* što znači *kriti se*. Prema tome, embrio u utrobi se naziva *džanin*, a srce u prsima se naziva *dženan*. Izraz *džinni* je ekvivalent *džinnu*, a *džaan* se može koristiti kako u obliku jednine tako i u množini. U islamskoj literature Šejtan je ime dato džinnima nevjernicima (vidi *Fet el-Bari* od Ahmeda ibn `Ali ibn Hidžra; Kairo, Egipat: el-Metba`a es-Salefijah, prvo izdanje, 1961, vol. 6, str. 344 i vol. 8, str. 675). Oni su stvoreni od vatre, a u skladu sa Allahovom izjavom u Kur'anu: "A još prije smo stvorili džinnove od vatre užarene." (*Kur'an*, 15:27) Oni nisu "pali meleki". Prenosi se od Aiše, radijallahu anha, da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Meleki su stvoreni od svjetlosti, a džinni od vatre." (*Sahihul-Muslim*, vol. 4, str. 1540, br. 7134) Meleki takoder mogu biti nepokorni Allahu

Vjerovanje u Allaha i pokoravanje Njemu je obaveza stanovnika obaju rečenih svjetova. Od cjelokupnog ljudskog roda, a i džinna također, zahtijeva se da ispunjavaju ono što je Allah preko Svoga Resula naredio, da vole ono što Allah i Njegov Resul vole, i da preziru ono što Allah i Njegov Resul preziru.

Važno je napomenuti da je svakom čovjeku i džinnu dāt dokaz za Muhammedovo, sallallahu alejhi ve sellem, poslanstvo, a ko ne vjeruje u njega zaslužuje da bude kažnjen od strane Allaha Najuzvišenijeg, na način koji je sličan kaznama koje snalaze one koji se nisu pokoravali ranijim poslanicima.

Vjerovanje da je Poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, poslat i ljudima i džinnima je temeljni princip vjerovanja s čim se slažu ashabi, generacije pravednih koje su slijedile poslije njih i vodeći islamski učenjaci svih pravnih škola - neka Allah bude zadovoljan svima njima.

Niko u bilo kojoj islamskoj grupaciji ne poriče postojanje džinna i da je Allah isto tako poslao Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njima. Velika većina nevjernika, bili oni paganski

u skladu sa Allahovom izjavom u Kur`anu: "... i o kojoj će se meleki strogi i snažni brinuti, koji se onome što im Allah zapovijedi neće opirati, i koji će ono što im se naredi izvršiti." (*Kur'an*, 66:6)

arapi ili ostali semitski narodi,⁹ Indijci¹⁰ i drugi hamiti, većina Kanaanita i Grka¹¹ i ostalih potomaka Jefeta¹², potvrđuju postojanje džinna.

⁹ U Mezopotamijskoj vjeri među prastarim asirijcima i babiloncima, postojale su dvije vrste demona: neljudske prirode i osvetničke mrtve. U okviru prve vrste razaznaje se više tipova: oni koji se skrivaju na opasnim mjestima, tj. pustinjama i grobljima - *Lambartu*, ženski demoni planina i močvara koji posebno napadaju djecu. *Sedu* i *Lamassu* su bili podvojeni, bivajući zlim duhovima i duhovima čuvarima. *Lilitu* je bila ženski demon koji spolno opći s usnulim muškarcima. *Etimmu* su bili duhovi onih koji su umrli nesrećno i koji su uveliko uplašeni. Bolest i nesreća su pripisivani demonskim napadima, posebno *Etimmuu*. (S.G.F. Brandon, gen. ed., *A Dictionary of Comparative Religion*, London: Weidenfeld & Nicolson, drugo izdanje., 1971. str.232)

¹⁰ Među Indijcima demoni su bili kako ljudskog tako i neljudskog porijekla: (a) neljudski duhovi ili prijatelji su vođeni nadljudskim moćima, a posjeduju materijalna tijela različitih vrsta koja mogu mijenjati, a koja su predmet uništavanja. Kao slobodni agensi, oni mogu birati između dobra i zla, ali naklonost ka zlu nadvladava u njihovom karakteru. (G. Oppet, *Original Inhabitants of Bharatavarsa of India*, 515 ff.). *Asuras*, *Danavas*, *Dajitas* i *Raksasas* pripadaju ovoj grupi. (b) Ljudski duhovi, ili duhovi ljudskih bića, znani uopće kao *Bhuta* su uvijek zli. Oni nastaju iz duša onih koji su umrli prerano ili nasilnom smrću, ili su bili deformisani, idiotični ili ludi; napadnuti grčevima ili neobičnim nedaćama; ili pijani, rastrojeni ili opčinjeni za vrijeme života. Najopasniji od svih su duhovi ubijenih, onih koji su ostavili ovaj svijet s neispunjenim željama, i duhovi stranaca. (James

Što se tiče jevreja i kršćana, oni vjeruju da džinni postoje gotovo na isti način kao što u to vjeruju muslimani,¹³ premda i među njima mogu

Hastings, *Encyclopedia of Religion i Ethics*, Edinburgh: T. and T. Clark, četvrto izdanje, 1959, vol. 4, str. 601-603).

¹¹ Engleska riječ "demon" je izvedena iz grčke riječi "daimon", pl. "daimones". Grčki pjesnik iz 8-og vijeka p.n.e., Hesiod, u svom djelu *O četiri doba*, objašnjava da nakon smrti, oni zlatnog doba postaju *deimones*. (*Works and Days*, 109 ff.). Oni su opisani kao ljubazni čovjekovi čuvari, djeloci imovine i imetka, ali su upleteni u tamu tako da su nevidljivi dok tumaraju nad svakim predjelom na Zemlji. Sve dok se prema njima ophodi s poštovanjem, od njih se očekuje da uzvrate uslugu. Ovo su dobri demoni.

Zli duhovi su opisani kao duhovi *heroja* za koje se smatralo da su nesposobni da steknu blagoslove i samo su kadri činiti zlo. Neki zli demoni su bili predstavljani kao da su posebno vezani za neke pojedince od njihovog rođenja do smrti. Drugi su doživljavani kao osvetnički demoni i bili su instrumentima kažnjavanja zločina određenih porodica te su nosili poseban naziv *Alastor* (*Encyclopedia of Religion and Ethics*, vol. 4, str. 590-593).

¹² Sin Nuha, alejhisselam, koji je spomenut u *Genesis*-u 5:32. Iz hebrejskog *Jefet* što znači *povećanje* (Jess Stein ed., *The Random House Dictionary*, New York: Random House, 1966, str. 763).

¹³ U preegzilijskoj hebrejskoj literaturi demoni su opisivani kao bića poput džinna. Naprimjer, u Isaiji 34:14 načinjen je spomen o *Se`irimi*, tj. *kosatim*, a što je prevedeno u dopunjenom standardnom izdanju biblije kao *Satiri*, koji su bili zli demoni, a nastanjivali su se u

postojati pojedinci koji poriču postojanje *džinna*. Pojedinci koji poriču postojanje *džinna* se također mogu naći i među pripadnicima ortodoksnih muslimana i muslimanskih sekti poput džahmita¹⁴ i mu`tezilija,¹⁵ premda većina muslimana ne poriče njihovo postojanje.

ruševinama. Nakon izгона, spomen o demonima se nalazi u Genesisu 6:2-4, gdje su oni predstavljeni kao protjerani meleki. Kršćanstvo je naslijedilo starozavjetnu demonologiju. Vodeće ličnosti (Toma Akvinski, umro. 1274.) su prihvatili stav da su demoni prognani meleki, lišeni početnog povlaštenog statusa zbog ponosa i zavisti. Oni obitavaju kako u Džehennemu, gdje su kažnjeni prokletstvom, tako i u vazduhu gdje prave neprilike ljudima. Apokrifna literatura poput djela *Apocalypses* od Petera i Paula te *Coptic History* od Joseph-a Carpentera opisuje demone i njihova djelovanja. (*A Dictionary of Comparative Religion*, str. 230-1).

¹⁴ Utemeljitelj ove teološke škole, Džahm ibn Safvan (umro 745. g.) je porekao sve Allahove attribute sem da je On Svemoćni i Stvoritelj. On je također tvrdio da sve dok pojedinac u to vjeruje, loša djela mu neće nauditi niti će on biti kažnjen za njih. On je nadalje potakao jedan ekstreman oblik predodređenja, porekao je slobodnu volju i ustvrio da Džennet i Džehennem nisu vječni. Njegovi sljedbenici, zvani *Džehmije* su preživjeli do 11-og vijeka u okolini grada Tirmida ali su usvojili doktrine najglasovitijih teoloških škola tog doba, ona od *Aš`arija* (H.A.R. Gibb and J.H. Kramers, *Shorter Encyclopedia of Islam*, Ithaca, New York: Cornell University Press, prvo izdanje, 1953, str.83).

Razlog za široko rasprostranjivanje vjerovanja o postojanju džinna je trajno i konzistentno spominjanje njihovog postojanja u poslaničkim poslanicama. Oni su opisivani od strane svih poslanika kao neovisna, živa, inteligentna bića koja posjeduju volju i predmetima su zabrana i dozvola, a ne kao aspekti ljudske prirode kao što tvrde neki ateisti koji poriču njihovo postojanje. Pošto je realnost *džinna* stalna i javno objelodanjena od strane poslanika, znana je kako običnim ljudima tako i intelektualcima. Dakle, samo veoma mali dio je porekao postojanje meleka, fizičkog proživljenja iz mrtvih, vjerovanje u Allaha bez pridruživanja Mu partnera, slanje poslanika od

¹⁵ Ova teološka škola je utemeljena u 8-om vijeku od strane Vasil ibn `Ataa i `Amr ibn `Ubejda, bivših studenata Hasana el-Basrija, radijallahu anhu. Zasnovana je na doktrini među-stanja između vjerovanja i nevjerovanja u koje vjernik pada kada počinu veliki grijeh. Doktrina slobodne volje je dodata s obzirom na džahmitsko predodređenje, zajedno sa poricanjem Allahovih atributa koje su oni posudili u nešto promijenjenom obliku iz džehmitske doktrine. Kasniji teolozi ove škole su dodali hindu-kršćansku doktrinu Allahove sveprisutnosti - da je Allah svugdje. Mu`teziljske doktrine su postale temelj zvaničnoj teologiji `Abasidskog halifata koja se preko 100 godina na silu širila diljem islamskog svijeta sve do 12-og vijeka. Na kraju je preživjela kao osnova ši`itske teologije među Dvanaesticom (Iznaa `Ašrija) i Zejdijama. Neke od njenih doktrina su i danas prisutne među muslimanima. (*Shorter Encyclopedia of Islam*, str. 421-426).

strane Allaha ljudima, itd. Ove činjenice su sve spomenute u porukama poslanika i bile su dobro poznate i običnim ljudima i vrhovnjacima. One su bile dobro poznate u različitim historijskim okolnostima: spomenimo slučaj kada je Musa, alejhisselam, išao Faraonu, faraonovo utapanje, dolazak Mesiha jevrejima, njegovo neprijateljstvo prema njemu, Muhammedovo, sallallahu alejhi ve sellem, pojavljivanje u Mekki, njegovo preseljenje u Medinu, njegovo interpretiranje Kur`ana i zakona, čuda koja je izveo (poput onih o uvećavanju hrane i pića) i njegovo obavješćavanje o prošlim i budućim događajima koje nijednom čovjeku ne bi mogle biti poznate sem preko Uzvišene objave, itd.

Znakovite su Allahove zapovijedi Njegovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže mnogobošcima da pitaju jevreje i kršćane o stvarima koje su im se neprekidno objavljivale, a koje su istaknute u mnogim ajetima:

“Mi smo i prije tebe samo ljude kao poslanike slali i objavljivali im - pitajte sljedbenike Knjige ako ne znate.”¹⁶

Budući da postoje neki ljudi koji poriču da je Allah odabrao Poslanika među ljudima, Allah ih

¹⁶ *Kur'an*, 16:43 i 21:7

obavještava da su poslanici koje je On slao prije Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, bili ljudi, i On govori nevjernicima da pitaju jevreje i kršćane da ovo potvrde, ako se uistinu ne boje. Slično tome, njima se savjetuje da pitaju one kojima su uzvišene Knjige objavljene o Allahovoj jednoći i ostalim principima poslaničke misli, a koji su bili poricani od strane nevjernika. Allah Svemogući kaže:

“Meni i vama dovoljan će biti kao svjedok Allah, i Onaj koji zna što je Knjiga.”¹⁷

“Ako sumnjaš u ono što ti objavljujemo, upitaj one koji čitaju Knjigu, prije tebe objavljenju.”¹⁸

“Reci: ‘Kažite vi meni šta će s vama biti ako je Kur`an od Allaha, a vi u nj nećete da vjerujete, i ako je jedan od sinova Israilovih posvjedočio da je i on od Allaha, pa on povjerovao, a vi se uzoholili’.”¹⁹

Ovo je različito od informacija koje su dobro poznate samo učenjacima, poput hadisa koji govore o viđenju Allaha (u Džennetu), ispitivanju u kaburu i kaburskim iskušenjima, zauzimanju (šefa`at),

¹⁷ *Kur'an*, 13:43

¹⁸ *Kur'an*, 10:94

¹⁹ *Kur'an*, 46:10

sirat ćupriji (most iznad džehennemske vatre), i izvoru (u Džennetu). Neki od onih kojima manjka znanja ili koji su pogrešno upućeni mogu negirati ovakve navode poput predstavnika mu`tezilijske grupe: El-Džaba`ija, Ebu Bekra el-Razija i ostalih koji su potvrđivali postojanje džinna, ali su poricali mogućnost ulazak džinna u ljudsko tijelo i opsjedanja čovjeka. Ovakav stav opravdavali su činjenicom da su u hadisima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, dokazi o samom postojanju džinna očitiji od njihove sposobnosti opsjedanja ljudi; što je, naravno, pogrešno mišljenje. Stoga, El-Aš`ari je spomenuo među doktrinama Ehli Sunneta da oni kažu: "Džinni mogu ući u tijela onih koji su napadnuti." U prilog ovoj tvrdnji navodi se kur`anski ajet:

"Oni koji se kamatom bave dići će se kao što će se dići onaj koga je dodirom šejtan izbezumio."²⁰

Od `Abdullaha bin Ahmed ibn Hanbela²¹ se navodi: "Kada sam rekao svom ocu da je neko

²⁰ *Kur'an*, 2:275

²¹ Ahmed ibn Muhammed ibn Hanbel je rođen u Bagdadu 780. g. i često je putovao u Irak, Siriju, Hidžaz (zapadnu Arabiju) i Jemen sakupljajući hadise. Nakon što se vratio kući, studirao je fikh (islamsko pravo) kod imama Šafije. U vrijeme vladavine abasidskih halifa El-Me`muna (813-833 g.), El-Mu`tesima (833-842 g.) i El-

ustvrdio da *džinni* ne mogu ući u ljudsko tijelo, on je odgovorio: 'Dragi moj sine, on laže. To je jedan od njih (šejtana) što govori njegovim (šejtanskim) jezikom'."²²

Ajeti objavljeni Muhammedu, *sallallahu alejhi ve sellem*, upućeni su svim stvorenjima, kako ljudima tako i džinnima, pošto je kur'anska poruka upućena svim svjetovima. Ovo se smatra osnovnim principom kur'anske objave, premda se povodi objave stanovitih ajeta mogu pripisati određenim događajima koji su se dešavali među arapima tog doba. Nijedan od ajeta nije ograničen po svojoj

Vatika (842-847 g.) mutazilitska dogma je postala zvaničnom državnom doktrinom i prijeki sudovi su bili ustanovljeni da ju nametnu. Ibn Hanbel je otvoreno odbacio paganske grčke filozofske koncepte na kojima je mu'tezilitska misao bila zasnovana zbog čega je kasnije bio pritvoren i fizički zlostavljan. Za vrijeme halife El-Mutevekila (847-861.g.) je održano suđenje Ibn Hanbelu, a slava o Ibn Hanbelovom učenju, pobožnosti i nepokolebljivoj vjeri u tradiciju su okupile mnoštvo studenata i poštovalaca oko njega. Umro je u Bagdadu 855.g., a na temeljima njegovog učenja osnovana je *hanbelijska pravna škola*. Njegovo glavno djelo, *El-Musned* sadrži približno oko 40000 hadiskih predaja (H.A.R. Gibbs and J.H. Kramers, *Shorter Encyclopedia of Islam*, Ithaca, New York: Cornell University Press, 1953, str.20-22.) Vidi također: Muhammed Šalebi, *El-Medhal fi et-Ta'rif bil-Fiḥ el-Islami* (Bejrut: Dar en-Nahda el-'Arabija, 1969, str. 200-201).

²² Muhammed ibn 'Abdullah eš-Šibli, *Aḥkām el-Džān*, (Bejrut: Dar Ibn Zcjdun, prvo izdanje, 1985, str. 143-144.)

prirodi na određeni uzrok njegove objave, a u skladu sa konsenzusom islamskih učenjaka. Neki učenjaci se, ipak, razilaze u mišljenju da li kategorija koja se odnosi na povod objave ajeta može biti specifična za arape o kojima je dati ajet objavljen. Što se tiče posebnog povoda objave, nije poznato da je ijedan musliman rekao, naprimjer, da se ajeti o razvodu, zakletvama, kažnjavanju lopova i pljačkaša, itd., samo primjenjuju na one ljude čija djela su bila povodima objave ovakvih ajeta. Nijedan božanski zakon nije objavljen posebno samo Arapima. Umjesto toga, zakoni su tu u ime muslimana nevjernika, pravih vjernika i onih što se pretvaraju u svom vjerovanju, iskrenih i razvratnih, dobrih i loših, itd., kao što nalazimo u Kur'anu i hadisu.

Ipak, manjina učenjaka je tvrdila da se pojedini zakoni posebno odnose na Arape, ali su oni nadglasani većinom. Na primjer, Eš-Šafi'i²³ je

²³ Muhammed ibn Idris eš-Šafi' je rođen u Gazi 767.g., a odrastao je u Mekki, gdje je izučavao hadis i fikh te je naučio zbirku hadisa *Muvetta* (od imama Malika) u cjelosti. Sa 20 godina, otišao je u Medinu gdje je učio od imama Malika sve do njegove smrti 796. godine. Potom je izučavao od učenika imama Ebu Hanife u Iraku, Muhammed ibn el-Hasana eš-Šejbanija i Ebu Jusufa, podjednako kao i od učenika imama El-Lejza ibn Sa'da (716-791.g.) u Egiptu. Njemu se pripisuje osnivanje pravne nauke u islamu *Usul el-Fikh*, koju je obradio u svom djelu *Er-Risala* (Medžid Hadduri, Šafi'ijina Risala,

ustanovio da sve ono što se smatra nemoralno od strane Arapa je haram za sve muslimane, a sve ono što su oni smatrali dobrim je halal za sve.²⁴

Ovo mišljenje su odbacili većina učenjaka poput Malika,²⁵ Ebu Hanife,²⁶ Ahmeda i ranijih generacija njihovih sljedbenika.

Cambridge, UK: *The Islamic Texts Society*, drugo izdanje, 1987). Ipak, njegovo glavno djelo iz oblasti islamskog prava nosi naziv *Kitab el-Umm*. Umro je u Fustatu, Egipat 820.g., a na osnovama njegovog učenja utemeljena je *šafijska pravna škola*.

²⁴ Ovo pravilo je zasnovano na ajetu "Koji će im lijepa jela dozvoliti, a ružna im zabraniti." (*Kur'an*, 7:157). Pošto ono što se smatra dobrim i onim nemoralnim može se razlikovati u zavisnosti od kulture, Eš-Šafi` je uspostavio pravilo da ukusi Arapa se trebaju koristiti kao kriterij pošto je ovaj ajet objavljen njima prije nego bilo komu drugom.

²⁵ Malik ibn Enes je rođen 713.g. u Medini, gdje je odrastao učeći hadise od tamošnjih učenjaka. Imam Malik je kasnije postao vodeći učenjak tog područja i od strane abasidskog namjesnika Medine, Dža`fer ibn Sulejmana, je bio pritvoren i bičevan zbog izdavanja fetve protiv politike halife Mensura (umro 775.g.). Imam Malik je sastavio najranije djelo hadisa koje je došlo i do nas pod nazivom *El-Muwatta* koju je sastavljao približno četrdeset godina. Studenti iz čitavog islamskog svijeta su učili iz nje, a kao rezultat toga danas postoji oko šesnaest njenih različitih verzija. Najverodostojnija od njih je knjiga koju je priredio Malikov učenik Španac, Jahja ibn Jahja-a (umro 848.g.). Ova pravna škola se razvila u Medini, a kasnije je nazvana po

Premda je El-Hajreki,²⁷ zajedno sa grupom kasnijih hanbelijskih učenjaka, također podržavao stav Šafije, većina učenjaka i ashaba su smatrali da dozvoljeno i zabranjeno nije uslovljeno sklonošću Arapa. Zapravo, Arapi su voljeli stvari koje je Allah zabranio, poput krvi, krepanih životinja, životinja koje su umrle od gušenja, prejedanja, pada ili udarca, životinjske ostatke koje su načele divlje životinje i životinje koje su zaklane u ime nekoga drugo sem Allaha. Ali najbolji od njih (tj. Poslanik) nije volio čak ni ono što Allah nije zabranio. Na primjer, meso guštera se nije sviđalo Poslaniku,

svome osnivaču: *malikijska pravna škola. (Shorter Encyclopedia of Islam, str.320-324)*

²⁶ Ebu Hanife en-Nu`man ibn Sabit je rođen u Kufi 700.godine. Živio je radeći kao trgovac odjećom ali je sav svoj život posvetio učenju i proučavanju islama. Ebu Hanife je sreo ashaba Enesa, radijallahu anhu, te je kod velikog hadiskog učenjaka Hammad ibn Zejda izučavao hadis osamnaest godina. Odbio je prihvatiti mjesto glavnog kadije uprkos insistiranju umajadskog namjesnika Kufe Jezid ibn Omera, a kasnije i halife El-Mensura (754-775.g.) da on to prihvati. Odbijajući to, iskusio je fizičko zlostavljanje i pritvaranje, što je rezultiralo njegovom smrću u zatvoru 767.g. Njegova pravila i shvatanja su objedinjena u hanefijskoj školi islamskog prava. (*Shorter Encyclopedia of Islam, str. 9-10*).

²⁷ Omer ibn Husejn el-Hajreki (umro 945.g.) je bio hanblijski pravnik iz Bagdada. (*El-A`lam, vol. 5, str. 44*).

sallallahu alejhi ve sellem, koji je jedne prilike rekao: "Ne može se naći u zemlji mog naroda stoga mi se gadi." Ipak je dodao: "Uistinu ono nije haram."²⁸ Druge prilike meso guštera je bilo servirano na sofri za kojom je i on sjedio pa je rekao: "Ja ga ne jedem, a ne zabranjujem ga."²⁹

Većina učenjaka smatraju da su lijepe stvari koje je Allah dozvolio one koje će poboljšati ibadet onoga koji ih jede, a nečist je ono što će naštetiti njegovoj vjerskoj praksi. Pravda čini osnovu uzvišene vjere koju je Allah poslao Svojim vjerovjesnicima da ju uspostave. Allah je zabranio hranu koja potiče nasilje, okrutnost i surovost. On je zabranio sve grabežljivce³⁰ zato što su oni nasilni

²⁸ *Sahihul-Muslim*, vol. 3, str. 1074, br. 4790

²⁹ *Ibid.*, vol. 3, str. 1073, br. 4784

³⁰ Hijena je izuzeta iz zabrane grabežljivih mesoždera na osnovu izjave Džabir ibn `Abdillaha: "Upitao sam Resulullaha o hijeni, a on je odgovorio: 'To je igra, i ako pojedinac koji ju ulovi dok je još u ihramima, treba dati ovcu kao iskupljenje.'" Prenosi Ebu Davud (*Sunen Ebu Davud*, vol 3, str.1071, br.3792), Ed-Darimi, El-Bejheki, Ibn Hibban, Ed-Darakutni i El-Hakim, i u *Sahihu* od Hakima i El-Albanija (vidi *Irvaa el-Galil*, vol. 1, str.242, br.1050). Postoje i druge predaje koje potvrđuju rečeno, a zabilježili su ih: Tirmizi, Nesa`i, Ibn Madže i Ahmed. Mnogi učenjaci uključujući Ebu Hanifu, Malika i Es-Sevrija su zabranili jedenje hijene na osnovu hadisa kog prenosi Ibn `Abbas, radijallahu anhu, a gdje se govori da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio jedenje grabežljive životinje s očnjacima i svih ptica s kandžama. (Vidi *Sunen* Ebu Davud, vol. 3,

str.1071, br.3794 i 3796). Oni su također naveli hadis kog je citirao i Tirmizi, a prenosi ga Huzejma ibn Džuz`in: "Upitao sam Resulullaha, sallallahu alejhi ve sellem, o hijeni, a on je rekao: 'Da li iko jede hijenu?'" Ipak, ova zadnja predaja je da`if i prethodna predaja koju prenosi Džabir sadržava opću zabranu u koju spada i hijena. Zapravo, pored Šafije i Ahmeda, Ibn `Abbas, koji je iznio ovu opću zabranu, je lično dozvolio jedenje hijene. Ibn el-Kajjim u djelu *I`lam el-Mulki`in* je rekao: "U šeriatu ne postoji nijedan slučaj izuzetka od pravila za nešto što je međusobno slično po svim svojim aspektima. Za onoga koji razmišlja o riječima Resulullaha, sallallahu alejhi ve sellem, postat će jasno da je on zabranio meso životinja koje posjeduju dvije osobine: kandže i prirodno grabežljivu prirodu, poput lava, vuka, tigra i pantera. Hijena, s druge strane, samo ima jednu od ove dvije osobine i to su kandže, ali nije prirodno grabežljiva. Nema sumnje da je grabežljiva priroda presudnija od posjedovanja kandži. Grabežljivci su zabranjeni zbog njihove agresivne prirode koju bi pojedinac ako bi jeo njihovo meso nesumnjivo u određenom stepenu poprimio. Očigledno je da grabežljivi nagon koji nalazimo kod vuka, lava, tigra i pantera nije prisutan u hijene u onoj mjeri koja bi bila dovoljna za njihovo uvrštavanje u ovu kategoriju. Hijena se ne smatra grabežljivcem kako po lingvističkoj definiciji tako i po običaju." (Muhammed el-Edhem Ibadi, *`Avn el-Mu`bud Šarh Sunen Ebu Davud*, Kairo: El-Mektebah es-Selefiija Medinah, drugo izdanje, 1969, vol.10, str.275-276). Naučno govoreći, "... hijena je poznata kao strvinar. Ona ima snažan osjet mirisa i može raspoznati miris mrtve životinje s velike udaljenosti. Hijena isto tako dobro pazi na strvinare koji će je dovesti do mrtve ili umiruće životinje... Veliki procenat njene hrane dolazi od životinja koje je ubio lav... Ona često slijedi u svitanje velika krda na afričkom kontinentu i hrani se lešinama mrtvih, oboljelih i bolesnih životinja koje nisu kadre pobjeći. Isprugana hijena Indije koja je tumarala prostorima Palestine, Arabije

i okrutne pošto je onaj koji jede sličan onome što jede. Dakle, ako je ljudsko meso proizvod mesa grabežljivaca, u čovjeku se razvijaju instiktivne grabežljive osobine agresivnosti i okrutnosti. Svinjetina u čovjeku proizvodi najotpadnije navike i osobine, pošto se svinja hrani širokim spektrom supstanci od bilo koje druge životinje i ništa ju u tome ne suzbija. Slično tome, krv sadrži i prenosi moćne sile seksualnog nagona i ljutnje koji proističu iz duše. Ako se pojedinac hrani time, njegove želje i srdžba će ubrzo postati abnormalni. Posljedično, samo krv koja teče je zabranjena, dok male količine poput one koja ostaje u krvnim sudovima su dozvoljene zbog toga što su neškodljive. Aiša, radijallahu anha, navodi da su oni uobičajali stavljati meso u lonac i u njemu su potom vidjeli tragove krvi.³¹ Na osnovu navedenog, većina učenjaka su izuzeli male količine krvi na

i Sjeverne Afrike... nadopunjuje svoju strvinarsku ishranu loveći stada ovaca i koza. Povremeno napada neodraslu stoku. Zapravo, meso hijene je slatko i ukusno, a obično ga jedu siromašniji slojevi društva Sjeverne Afrike. Miris njenog tijela je prilično ugodan u poređenju s onim od lisice ili šakala." (William D. Halsey izdanje, *Collier's Encyclopedia*, USA: Crowell-Collier Educational Corporation, 1970, vol.2, str.439-440).

³¹ Ibn Džerir je spomenuo ovu predaju u svom tefsiru, a Ibn Kesir ju je opisao kao Sahih Garib (vjerodostojna ali neobična).

tijelu ili odjeći uz uslov da ne teče.³² Jer, ako se dopušta u hrani, treba se, nesumnjivo, dopustiti i na odjeći.

Bitno je naglasiti da iako su povodi objave određenih ajeta bili konkretni događaji vezani za život Arapa toga vremena, zakoni koje ti ajeti donose jesu opći, svezvremeni i obavezujući za sve muslimane. Objava je stoga bila usmjerena kako čovječanstvu tako i *džinnima* premda je veliki dio nje objavljen kao posljedica događaja koji su se desili među ljudima.

Većina ljudi u svim narodima priznaje postojanje *džinna* na osnovu iskustava od kojih bi potrajalo predugo da ih ovdje opisujemo. Mnogobošci koriste talismane i recitative koje sadrže u sebi veličanje i obožavanje *džinna*, i većina nerazumljivih vraćanja, talismana i recitativa koji su upotrebi među muslimanskim masama u sebi sadržavaju širk (pridruživanje Allahu druga) preko *džinna*. Kao posljedica toga, islamski učenjaci su zabranili upotrebu vraćanja čija značenja nisu jasna, zato što postoji mogućnost zastranjenja u širk, čak i ako vraćanje, samo po sebi, ne sadrži

³² To jest, male količine krvi na tijelu ili odjeći neće, po njihovom mišljenju, pokvariti abdest, sve dok je suha ili barem ako ne teče. Ipak, postoji očiti dokaz iz autentičnih hadisa koji upućuju na to da krv koja teče ne kvari abdest. (*Sahih Buhari*, vol. 1, str. 121, br. 35 i str. 150, br. 73).

širk. U *Sahih Muslimu* postoji predaja koju prenosi `Avf ibn Malik el-Ašja`i u kojoj se kaže: "Uobičavali smo činiti vraćanja u vrijeme našeg nevjerstva, te smo rekli: 'O Resulullah, koje je tvoje mišljenje u pogledu toga?' On je odgovorio: 'Dajte da poslušam vaša vraćanja, jer ona vraćanja koja u sebi ne sadržavaju širk su dozvoljena'."³³ U *Muslimu* također se nalazi još jedna predaja koju prenosi Džabir, a u kojoj se kaže: "Kada je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio vraćanja, `Amr ibn Hazmova porodica je došla Resulullahu i rekla: 'O Resulullah! Činili smo vraćanja za ubode škorpiona, a sada si ti zabranio vraćanja.' Oni su mu ih izrecitovali, a on je rekao: 'To je uredu. Tko god od vas je u mogućnosti da pomogne svom bratu treba da to i učini'."³⁴

Samo mala grupa neobrazovanih filozofa, liječnika, itd., su porekli postojanje *džinna*.³⁵

³³ *Sahihul-Muslim*, vol. III, str.1197, br.5457

³⁴ *Ibid*, str. 1197, br. 5456

³⁵ Među grčkim školama filozofske misli, samo su epikurejci tvrdili da ne postoje ovakva bića kao što su demoni, pa čak ako i postoje, neshvatljivo je da mogu poprimiti ljudski oblik, ili da mogu komunicirati s nama putem govora ili na neki drugi način. S druge strane, Platon i Aristotel su prihvatili popularni stav o demonima, kao nešto što je identično s dušama umrlih. Po njihovom mišljenju svaki čovjek ima određenog demona koji ga slijedi za njegovog života i

Što se tiče većine učenjaka, zabilježeno je da su oni potvrdili postojanje *džinna* ili nisu uopće ništa o tome ni rekli. Poznato da je da je Hipokrat u pogledu određenih napitaka rekao: "Korisni su za grčenja. Ne mislim na vrste koje liječe vjerski duhovnjaci već mislim na grčenja koja liječe liječnici."³⁶

On je također rekao: "Naša medicina u poređenju s medicinom vjerskih duhovnjaka je poput staričine medicine u poređenju s našom medicinom."

Oni koji poriču postojanje *džinna* nemaju dokaza kojim bi potvrdili njihovo negiranje. Oni samo imaju puki nedostatak znana zato što vjerovanja i eksperimentalno znanje njihovog zanimanja ne sadržavaju ništa što bi potvrdilo postojanje *džinna*. Ovakav je slučaj liječnika koji se

nakon njegove smrti. (*Encyclopedia of Religion and Ethics*, vol.4, str. 593-4).

³⁶ S obzirom na uzork epileptičnih grčenja, moderna medicina ih dijeli na dvije kategorije: simptomatičnu epilepsiju kod koje njen uzročnik može biti pripisan nekom fizičkom stanju poput oštećenja mozga, oticanja u tumorima, itd., i idiopatsku epilepsiju koja se ne može pripisati poznatim uzročnicima (Marcus A. Krupp, MD and Milton J. Chatton, MD; izdavači, *Current Medical Diagnosis & Treatment*, California: Lange Medical Publications, Middle East Edition, 1982, str.575).

brine o zdravlju tijela tako što liječi fizičke simptome bolesti sa stanovišta promjena na fizičkom polju, bez razmatranja onoga što se može desiti tijelu sa duhovnog stanovišta ili onoga što se može desiti tijelu kao posljedica djelovanja *džinna*. Ovo je čest slučaj, iako liječnik zna, bar iz onoga što je naučio u drugim znanstvenim disciplinama osim medicine da duša ima veći utjecaj na tijelo od samih medikamenata.³⁷ *Džinn* najvjerovatnije ima određeni utjecaj na ljude na osnovu Resulullahove, sallallahu alejhi ve sellem, jasne izjave koja je vjerodostojno prenesena: "Uistinu, šejtan teče strujom krvi Ademovih potomaka."³⁸

Jedan od sastojaka ljudske krvi je i *eter*, liječnicima poznat kao "životinjska duša" koju odašilje srce i koja se kreće tijelom dajući mu život.³⁹

³⁷ Medicinska polja psihoterapije, psihijatrije i psihologije svjedoče o snažnijem utjecaju duše na ljudsku tijelo od samih medikamenata.

³⁸ Prenijela Safija, a nalazi se u šest hadiskih zbirki sem kod Tirmizija. Prenio ga je i Enes u *Sahihul-Mustimu*, vol. III, str. 1188, i u *Sunenu Ebu Duvudu*, vol. III, str.1390, br.4976.

³⁹ Ovdje je od strane autora načinjena razlika između života tijela koji može postojati odvojeno od duše kao u slučajevima gdje se danas tijela drže "živima" od strane uređaja dugo nakon što su se njihove duše odvojile od njih. Ovo je također slično životu fetusa prije nego što mu se udahne duša u petom mjesecu, a na osnovu Resulullahove, sallallahu alejhi ve sellem, izjave: "Uistinu stvaranje svakoga od vas se obavlja u materici majke četrdeset dana kao uljana kap, potom kao

Činjenica da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, poslat čovječanstvu kao i *džinnima* može se naći i u Kur'anu, gdje je Allah spomenuo grupu *džinna* koji su poslušali Kur'an i povjerovali u njega. Allah se obratio Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem, govoreći:

“Kada ti poslasmo nekoliko džinova da Kur'an slušaju, kada dođoše da ga čuju, oni rekoše: ‘Pst!’ A kad se završi, vratiše se narodu svome da opominju. ‘O narode naš,’ - govorili su – ‘mi smo slušali Knjigu koja se poslije Musaa objavljuje, koja potvrđuje da su istinite i one prije nje, i koja ka istini i na pravi put upućuje. O narode naš, odazovite se Allahovu glasniku i vjerujte u Allaha, On će vam neke grijehе vaše oprostiti i vas od patnje neizdržljive zaštititi!’ A oni koji se ne odazovu Allahovu glasniku, takvi Mu na Zemlji neće umaći i mimo Njega neće zaštitnika naći. Oni su u velikoj zabludi.”⁴⁰

On mu je potom naredio da obavijesti ljude:

ugrušak krvi sličan vremenski period, potom kao komad mesa sličan taj period. Potom se šalje melek koji mu udahne dušu...” (Prenio `Abdullah ibn Mes`ud a sakupili Buhari i Muslim, *Sahih Buhari*, vol.4, str.290-291, br.430).

⁴⁰ *Kur'an*, 46:29-32

“Reci: ‘Meni je objavljeno da je nekoliko džinova prisluškivalo i reklo: - Mi smo, doista Kur`an, koji izaziva divljenje, slušali koji na pravi put upućuje - i mi smo u nj povjerovali i više nikoga nećemo Gospodaru našem ravnim smatrati, a On nije - neka uzvišeno bude dostojanstvo Gospodara našeg! - uzeo Sebi ni druge ni djeteta; jedan naš bezumnik je o Allahu laži govorio, a mi smo mislili da ni ljudi ni džinovi o Allahu laži ne govore’.”⁴¹

Naređeno je Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem, da izvijesti ljude o svijetu *džinna* i da obavijesti ljude da je poslat ljudima i *džinnima* kao vodič da ih uputi na ono što se od njih traži u pogledu vjere u Allaha, Njegove poslanike, Sudnji Dan i pokornost prema poslanicima. Naredba je također izrečena u pogledu zabrane širka sa *džinnima* ili ostalim, kao što Allah kaže:

“I bilo je ljudi koji su pomoć od džinova tražili, pa su im tako obijest povećali.”⁴²

Kad god bi neki čovjek u to doba ušao u neku dolinu - a doline su smatrane *džinskim* nastambama, a pošto su češće posjećivali doline od

⁴¹ Kur'an, 72:1-5

⁴² Kur'an, 72:6

brdovitih predjela - čovjek bi rekao: "Tražim utočište u vrhovnom gospodaru ove doline od njenih nesmotrenih stanovnika." Kada bi *džinni* našli ljude kako traže utočište kod njih, oni bi terorizirali ljude te ih još više napadali sa većom okrutnošću. Ljudi bi sa sobom nosili hamajlije i talismane upotrebljavajući imena *džinna* i njihovih vladara i oni bi se kleli imenima onih među *džinnima* i njihovim vladarima koje su poštovali. Ovo je imalo za posljedicu to da su ljudi izražavali veće poštovanje i počasti *džinnima* nego samim ljudima. *Džinni* bi često ispunjavali neke zahtjeve ljudi - posebno zato što su znali da je čovjek plemenitiji i časniji nego što su to oni. Ako čovjek podredi sebe njima i traži utočište kod njih, on postaje sličan važnoj osobi koja nepokorno traži pomoć od nedostojnog za ispunjenje svojih potreba.

Šejtani među *džinnima* su oni koji su odabrali nevjerovanje, idolopoklonstvo i nepokornost svome Gospodaru.

Iblis⁴³ i njegova vojska šejtana žele zlo, uživaju u njemu i pohlepno ga traže zbog pokvarenosti svojih duša. Oni će nastaviti to činiti iako znaju da će biti kažnjeni skupa sa onima koje su zaveli. Allah navodi da je Iblis izgovorio sljedeće riječi čovjeku:

⁴³ Ime šejtana koji se na mnogim mjestima spominje u Kur'anu (2:34; 7:11; 15:31, 32; 17:61; 18:50; 20:116; 26:95; 34:20; i 38:74,75).

“E tako mi dostojanstva Tvoga,” - reče -, “sigurno ću ih sve na stranputicu navesti, osim Tvojih među njima robova iskrenih!”⁴⁴

“Reci mi,” - reče onda -, “evo ovoga koga si iznad mene uzdigao: ako me ostaviš do Smaka svijeta sigurno ću, osim malobrojnih, nad potomstvom njegovim zagospodariti.”⁴⁵

Allah je potvrdio da će šejtan polučiti uspjeh:

“A Iblis se uvjerio da je o njima ispravno mislio, i oni su se povelili za njim, osim nekolicine vjernika.”⁴⁶

Ako se čovjekova duša pokvari, njegova će priroda potom željeti ono što je štetno i on će uživati u pokvarenosti koju će svesrdno voljeti. Kao posljedica toga, karakter, zdravlje i imetak ovakvog čovjeka će također postati pokvareni i uništeni. Sam šejtan je zao, stoga ako pojedinac traži da zadobije dobit preko stvari koje voli, poput vraćanja, zakletvi, spiritističkih knjiga i vraćanju,

⁴⁴ *Kur'an*, 38:82-83

⁴⁵ *Kur'an*, 17:62

⁴⁶ *Kur'an*, 34:20

nevjerovanju i idolatriji, itd., on će ispuniti neke od ličnih želja.⁴⁷

Nadrivjerska djela su poput podmićivanja šejtana. To je slično slučaju kada neki čovjek daje drugome novac da ubije nekoga koga on želi ubiti ili da mu pomogne u izvršavanju bestidnog djela. Zato mnogi zapisi sadrže kur'anske ajete napisane na nečistoćama poput krvi, i sl., ili neke kur'anske riječi napisane natraške, ili druge stvari koje udovoljavaju šejtanu bivaju napisane ili izgovorene iznad njih. Kada ono što odobrovoljava šejtana bude napisano ili izgovoreno od strane ljudi, on im može pomoći u ostvarenju nekih želja, npr.: odstraniti velike količine vode s nekog mjesta, ili ih zrakom premjestiti s jednog mjesta na drugo, ili im donijeti haram imetak onih koji ne spominju Allahovo ime stečen prevarom, krađom, i sl. Poznajem uistinu mnogo različitih slučajeva koji su se desili u odnosu na prethodne događaje koji su već spomenuti da bi njihovo navođenje potrajalo predugo - pošto su ovakvi slučajevi nepobrojni.

Bitno je ponovo istaći da je Allah rekao da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, poslat kao poslanik obaju svjetova, a *džinni* su čuli njegovo učenje Kur'ana te su se vratili svojim i obavijestili

⁴⁷ Tako da ovakav čovjek može nastaviti da radi ovakva djela nevjerovanja i ohrabruje druge da mu se pridruže u njegovom uspjehu.

ih o tome. Po pitanju ovih činjenica su se složili svi muslimani. Većina ashaba⁴⁸ i njihovih učenika i većina kasnijih učenjaka su također smatrali da su se *džinni* vratili Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem, da bi im proučio još Kur`ana i da su se oni kasnije njemu zakleli na vjernost. Oni su također vjerovali da su *džinni* tražili od Resulullaha, sallallahu alejhi ve sellem, da im on odredi hranu i njihove životinje, a on im je rekao: "Možete imati svaku kost na koju je Allahovo ime spomenuto pošto će ona biti pokrivena mesom više nego što vam treba, a za vaše životinje možete imati životinjsku balegu kao hranu."

Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je također rekao: "Ne čistite se time dvoma (kostima i izmetom) jer su oni opskrba za vašu braću od *džinna*." Ova predaja je vjerodostojno prenesena u

⁴⁸ Preneseno je u vjerodostojnoj predaji da je Ibn `Abbas, radijallahu anhu, porekao njihov dolazak Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovo učenje Kur`ana njima (*Sahihul-Muslim*, vol. I, str.234-5, br.902). Ipak, Ibn Mes`ud, radijallahu anhu, i Ebu Hurejre, radijallahu anhu, su to potvrdili. Stoga Ibn `Abbasovo negiranje se smatra samo kao negiranje njegovog znanja o tom događaju. Ibn `Abbas, radijallahu anhu, je izgleda kasnije promijenio svoj stav, pošto je Ibn Džerir prenio da se Ibn `Abbas složio sa Ebu Hurejreom, radijallahu anhu, po ovom pitanju - (Ibn Kesir se izjasnio da je ova predaja čvrsta).

Sahih Muslimu i drugim zbirkama hadisa na osnovu vjerodostojnosti Ibn Mes`uda.⁴⁹

U *sahih Buhariji* i drugim hadiskim djelima, Ebu Hurejre, radijallahu anhu, je prenio Resulullahovu, sallallahu alejhi ve sellem, zabranu upotrebe kostiju i životinjskog izmeta u svrhe čišćenja.

U predaji koju nalazimo u *Sahih Muslimu* i drugim hadiskim djelima, Salmanov prijatelj je upitao: "Vaš Poslanik vas je naučio svemu, uključujući i korištenje nužnika?" On je odgovorio: "Da. On nam je zabranio da se za vrijeme obavljanja nužde okrećemo u smjeru obavljanja namaza, zabranio nam je da se čistimo nakon nužde desnom rukom, da se čistimo sa manje od tri kamenčića, ili da se čistimo ostacima životinja ili kostima."⁵⁰

U *Sahih Muslimu* i drugim hadiskim djelima je preneseno da je Džabir, radijallahu anhu, rekao: "Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam je zabranio da se čistimo kostima ili ostacima životinja."⁵¹

⁴⁹ *Sahihul-Muslim*, vol. 1, str. 244, br. 903

⁵⁰ *Sahihul-Muslim*, vol. 1, str. 160, br. 504

⁵¹ *Ibid.*, vol. 1, str. 160, br. 506

Slično tome, ova zabrana se može naći u hadisu od Huzejme ibn Sabita, radijallahu anhu,⁵² i onim od ostalih ashaba.

Razlog koji se nalazi u pozadini ove zabrane je spomenut u sljedećoj predaji hadisa koji je sadržan u *Sahih Muslimu* i ostalim hadiskim djelima. Ibn Mes`ud je prenio da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Džinn izaslanik mi je došao i ja sam otišao s njim i učio im Kur`an. Onda su me oni uzeli i pokazali mi njihove puteve i tragove njihovih vatri i oni su me upitali da im odredim hranu te sam rekao: 'Možete se hraniti svakom kosti na koju je spomenuto Alahovo ime, a koja vam dopadne ruku, i svaki životnjski izmet za vaše životinje.' Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je potom rekao: 'Stoga ne čistite se njima pošto su to opskrbe za vašu braću'."⁵³

U *Sahih Buhariji* i drugim hadiskim zbirkama je preneseno od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je obično on nosio Resulullahovu, sallallahu alejhi ve sellem, posudu iz koje je uzimao

⁵² Prikupili Ebu Davud i Ibn Madže. Druge predaje ove zabrane se mogu naći u hadisu kog je prenio Ruvejfi ibn Sabit, a kog je sakupio Ebu Davud (*Šunen Ebu Davud*, vol.1, str.9, br.36) i En-Nisa`i, a od Sahl ibn Hanifa u *Musnedu od Ahmeda*. Ipak, svi lanci prenosilaca su slabi. Druga predaja koju je prenio Zubejr ibn el-`Avvam, a koju je zabilježio Et-Taberani, je također slaba.

⁵³ *Sahihul-Muslim*, vol. 1, str.244, br.903

abdest i njegove stvari (kada bi otišao da obavi nuždu). Jednom kada ga je on (Ebu Hurejre) slijedio, njihov razgovor je tekao ovako: Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je upitao: "Ko je to?" Rekao sam: "Ebu Hurejre." On je rekao: "Želio bih nekoliko kamenčića da njima odstranim (ostatke) ali mi nemoj donijeti kosti ili životinjski izmet." Stoga sam mu donio u mojoj odjeći nekoliko kamenja i stavio ih pored njega te sam otišao dok on nije završio. Potom sam se vratio i upitao: "Šta ima loše sa kostima i životinjskim izmetom?" On je odgovorio: "Oni su od hrane *džinna*. Uistinu mi je došla delegacija *džinna* iz Nesibejna - oni su bili najbolji od *džinna* - i upitali su me da im odredim opskrbu te sam zamolio Allaha za njih da kad god prođu pored kosti ili životinjskog izmeta na tom će naći sebi hranu."⁵⁴

Resulullahova, sallallahu alejhi ve sellem, zabrana u pogledu čišćenja fecesa sa hranom *džinna* i njihovih životinja također sadrži očigledniju zabranu protiv svega onoga što bi moglo uprljati hranu ljudi i hranu njihovih životinja. Ipak, nesviđanje i odvratnost prema hrani koja je zagađena izmetom je prirodna čovjeku stoga i nije spomenuta, a što nije slučaj sa kostima i životinjskim izmetom, pošto je hrana *džinna*

⁵⁴ *Sahih Buhari*, vol. 5, str.126, br.200

nepoznata čovjeku. Postoje brojne vjerodostojne predaje u kojima se nalaze Resulullahove, sallallahu alejhi ve sellem, zabrane upotrebe kostiju i izmeta u svrhe čišćenja podjednako kao i što sadržavaju dokaz koji potvrđuje da je on govorio sa *džinnima*, učio im Kur'an i da su oni od njega zahtijevali da im on odredi hranu.

U *Buharijinom Sahihu* i *Sahih Muslimu* prenosi se od Ibn `Abbasa da je rekao: "Uistinu Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, nikada nije vidio *džinna* niti je pričao s njima, ipak, obaviješten je (od Allaha) da su oni čuli Kur'an."

Ibn `Abbas, radijallahu anhu, je znao šta je Kur'an rekao u ovom pogledu, ali on nije znao ono što je znao Ibn Mes'ud, Ebu Hurejre i drugi ashabi u pogledu posjete *džinna* Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem, njegovom razgovoru s njima i da im se Kur'an obraća kako bi obavijestili druge o tome. To se desilo na početku islama kada su nebesa postala dobro čuvana i *džinni* su bili spriječeni u dobivanju informacija iz nebesa na koja su postavljeni moćni čuvari. Ovaj fenomen je jedan od dokaza Muhammedovog poslanstva i sadrži lekciju koja je na drugim mjestima detaljnije objašnjena. Nakon toga, *džinni* su mu došli i on im je proučio suru *Er-Rahman*, a kad god bi proučio ajet koji se ponavlja:

“Pa, koju blagodat Gospodara svoga poričete?!” oni bi odgovorili: “Ne postoji nijedan od tvojih znakova kog poričemo - hvaljen neka si Ti.”⁵⁵

Uzvišeni Allah je osigurao osnovu za razumijevanje ovog pitanja tako što je spomenuo u Kur`anu brojne izjave koje se pripisuju stanovnicima obaju svjetova:

“O skupe džinski i ljudski, zar vam iz redova vas samih poslanici nisu dolazili koji su vam ajete Moje kazivali i upozoravali vas da ćete ovaj vaš dan dočekati?” Oni će reći: **“Mi to priznajemo na svoju štetu.”**⁵⁶

Na drugim mjestima u Kur`anu, Allah, dželle ša`nuhu, nas je obavijestio o *džinnima* navodeći da su neki od njih rekli:

“A među nama ima i dobrih i onih koji to nisu, ima nas vrsta različitih.”⁵⁷

⁵⁵ Prenio Džabir, a zabilježio Et-Tirmizi. Ibn Džerir ga je također zabilježio od Ibn Omera u dobrom lancu prenosilaca (Vidi Muhammed Nasirud-din el-Albanijev *Sahih el-Džami` es-Sagir ve Zijadetuhu* (Bejrut: El-Mekteba el-Islami, drugo izdanje, 1986., vol.5, str.30).

⁵⁶ *Kur'an*, 6:130

⁵⁷ *Kur'an*, 72:11

Među džinnima razlikuju se mnogobrojne sekte: muslimani, nevjernici, oni koji slijede sunnet i heretici koji uvode novotarije. Uzvišeni Allah, dželle ša`nuhu, je također naveo da su oni rekli:

“I ima nas muslimana, a ima nas i zalutalih; oni koji islam prihvate pravi put su izabrali, a nevjernici će u džehennemu gorivo biti.”⁵⁸

Riječ *kasit* (pl. *kasitun*) je sinonim za riječ *dža`ir* (tiranin, nastran), a glagol *kasete* se koristi kada pojedinac griješi dok se *aksete* koristi kada se radi dobro.

Nevjernici među džinnima će biti kažnjeni na ahiretu i u tome se slažu svi islamski učenjaci. Što se tiče vjernika među njima, većina učenjaka smatraju da će biti u Džennetu. U jednoj hadiskoj predaji stoji: “Džinni će biti na periferiji Dženneta gdje će ih ljudi moći vidjeti, a da oni njih ne mogu vidjeti.”⁵⁹ Ova izjava je pripisana imamu Maliku, Eš-Šafi`i, Ahmedu, Ebu Jusufu i Muhammedu.⁶⁰

⁵⁸ *Kur'an*, 72:14-15

⁵⁹ Ibn Tejmije je na drugom mjestu naveo da je ovu predaju naveo Et-Taberani u predaji od Resulullaha, sallallahu alejhi ve sellem. Ipak, Ibn Kesir smatra da to nije hadis već izreka (Tefsir el-Kur`an el-`Adhim, vol.4, str.171).

⁶⁰ Ebu Jusuf i Muhammed eš-Šejbani su bili glavna dva učenika imama Ebu Hanife.

S druge strane, preneseno je da je Ebu Hanifa bio mišljenja da će njihova nagrada biti njihovo izbjegavanje vatre. Većina učenjaka su podržali prethodni stav sa sljedećim ajetom koji opisuje djevojke Dženneta:

“Koje prije njih ni čovjek ni džin nije dodirnuo.”⁶¹

Pozivajući se na njih, ovaj ajet dokazuje da će *džinni* biti u Džennetu zato što ovaj ajet upućuje na to da će oni oduzeti djevičanstvo djevojkama (Hur el-`Ajn) čije stanište je samo Džennet.⁶²

⁶¹ *Kur'an*, 55:56, 74

⁶² Ibn Kesir je rekao: “Ovaj način rezonovanja je upitan. Bolji dokaz ulaska *džinna* u Džennet je Allahova izjava: “**A za onoga koji se je stajanja pred Gospodarom svojim bojao biće dva perivoja, - pa, koju blagodat Gospodara svoga poričete?!**” (*Kur'an*, 55:46-7). Svemogući je blagoslovio bića obaju svjetova tako što je načinio nagradu za pravedne od njih u Džennetu... (*Tefsir el-Kur'an el-`Azim*, vol.4, str.171).

Značenje: U skladu sa kršćanskom tradicijom neće biti spolnih općenja u Džennetu, a na osnovu izreke koja se pripisuje Isau, alejhis-selam, gdje je on navodno rekao da neće biti sklapanja brakova ili davanja u brak u Džennetu (Matej 22:30 - “Jer u životu poslije smrti niti se žene niti se daju za udaju, već su poput anđela u raju.” Također vidi Marko 12:25 i Luka 20:35). Ipak u islamskim izvorima, uživanja u Džennetu su savršeno nezamislivo proširivanje užitaka ovog svijeta (tj. rijeke od mlijeka, vina i meda; (47:15). U pokušaju da odgovore čitaocu zapadnjaku - pripadniku kršćanskog

povjesnog kruga - neki prevodioci Kur`ana su pogrešno interpretirali jasne ajete o seksualnim užicima u Džennetu na simboličan način. Npr., u komentaru ajeta: "U njima će čiste žene imati, i u njima će vječno boraviti." (*Kur'an*, 2:25), prevodilac Kur`ana Abdullah Jusuf Ali navodi: "Potom postoji partnerstvo. Ako se odnosi na seks, njegova fizička udruživanja su odmah negirana dodavanjem riječi *mutahharatun* "čiste i svete". Arapski je u obliku izričitosti, i mora se prevesti sa dva pridjeva koja određuju čistoću u najvišem obliku. Partnerstvo je duševne prirode i odnosi se na oba spola fizičkog svijeta muškaraca i žena." (A. Jusuf Ali, *The Holy Qur'an*, Bretwood, Maryland: Amana Corp., 1983. str.22, fn. 44). Postoje mnogi kur`anski ajeti i Resulullahovi, sallallahu alajhi ve sellem, hadisi koji se odnose na fizičke aspekte muškaraca i žena u Džennetu. Dakle, ne može se odvažno tvrditi da se radi isključivo o "partnerstvu duša" i da bića ne posjeduju i tijelo i dušu. Izraz *mutehharatun* zapravo samo potvrđuje da će tijela u Džennetu biti slobodna od ikakvih nedostataka i propadanja kao na ovom svijetu pošto med i mlijeko Dženneta se neće kvariti ili opijati. *Mutahharatun* jednostavno znači *pročišćen* i implicira na nešto sveto. Ibn Kesir je prenio u svom komentaru ovog ajeta da je ashab Ibn `Abbas, radijallahu anhu, rekao: "(One su) *mutehharatun* (očišćene) od prljave i kvarne materije." Njegov učenik Mudžahid je rekao: "(Očišćene) od menzesa, fecesa, urina, sluzi, pljuvačke, mukusa i rađanja." (Vidi Muhammed `Ali es-Sabunijev *Muhtesar Tefsir Ibn Kesir*, (Bejrut: Dar el-Kur`an el-Kerim, sedmo izdanje, 1981., vol.1, str.44).

Na osnovu ove pogrešne interpretacije, Jusuf Ali je obavezno pogrešno preveo sve prethodne ajete o fizičkim zadovoljstvima u Džennetu. Npr., u suri En-Nebe` (78) on prevodi 33. ajet (*Ve keva`ibe etraban*) kao "partneri podjednake godina." (*The Holy Qur'an*, str.1676).

Etraban znači *iste dobi* pozivajući se na Ibn `Abbasa, radijallahu anhu. (*Muhtesar Tefsir Ibn Kesir*, vol. 3, str.434 i 593), ipak, *keva`ibe* ne znači *partnerstvo*. *Keva`ib* je množina od *keva`ibe* što znači *djevojka čija prsa su počela rasti ili ona koja ima istaknuta prsa*. (E.W. Lane, *Arapsko-engleski leksikon*, vol.2, str.2616). *Keva`ib* znači *stasite djevojke* (J. Milton Cowan, izdanje, *A Dictionary of Modern Written Arabic*, (Bejrut: Libraire Du Liban, 1980), str.831). Ibn Kesir je naveo da su Ibn `Abbas i Mudžahid rekli: "*Keva`ib* znači *nevahid*". Kasnije je pojasnio: "Oni (Ibn `Abbas i Mudžahid) su mislili da su prsa žena iz Dženneta istaknuta i nisu olabavljene jer su nevine. (Vidi suru el-Vaki`a 56:35-37)" (*Muhtesar Tefsir Ibn Kesir*, vol. 3, str.593). Ovaj ajet se zapravo odnosi na žene u Džennetu kao *prsate žene iste dobi*. Ovaj stav Jusufa Alija je odbačen od strane Medžlisul-Ulema Južne Afrike u njihovom djelu: *A Discusion of the Errors of Yusuf Ali*, (Transvaal, Rep. South Africa: Young Mens Association, n.d., str.16-26, 44-50.)

II poglavlje

Opsjednutost

Džinni su inteligentna živa bića kojima je data uzvišena Objava sa zapovijedima i zabranama, i stoga su pogodni za nagradu ili kaznu na budućem svijetu. Pošto je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, također poslat i njima, nadalje je obavezujuće za muslimane da se prema njima ophode na isti način na koji bi se trebali ophoditi prema drugim ljudima s obzirom da naređuju dobro i odvrćaju od zla. *Džinni* bi trebali biti pozvani da potvrde Allaha, dželle ša`nuhu, upravo onako kako je Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pozvao čovječanstvo da to potvrdi, i onako kako je i Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, pozvao njih. Muslimani bi također trebali opomenuti i ophoditi se prema *džinnima* na isti način na koji bi se ophodili prema ljudima koji krše Allahove zakone. To jest, oni bi trebali suzbiti nasilje *džinna* usvajajući iste metode kojim suzbijaju nasilje ljudi.

Povremena opsjednutost čovjeka od strane *džinna* može biti usljed senzualnih želja sa *džinnove* strane, kapricioznih ideja, ili čak ljubavi, upravo na način na koji to može biti među ljudima. *Džinni* i ljudi mogu isto tako imati međusobni spolni odnos i začeti djecu.⁶³ Ovo je česta pojava koja je dobro poznata mnogima. Islamski pravni učenjaci su to strogo zabranili. Većina pravnika su osudili brak sa *džinnima*. Ipak, opsjednutost je češće posljedica frustracije *džinna* zato što im je učinjeno neko zlo i prema tome taj postupak je kazna za one koji su se ogriješili o njih. Naprimjer, kada ljudi slučajno naštete ili povrijede ih

⁶³ Izvješteno je da su mnogi monasi i časne sestre srednjovjekovne Evrope posjećivani i silovani od strane pohotnih ženskih demona koje su zvanično bile zvane kao *Succubi* i jednako zanimim i zavodnim svrgnutim anđelima pod imenom *Incubi*. Tako su mnoge časne sestre zatrudnile, a njihova djeca su odmah po porodu bila zakopavana izvan hramova. Papa Innocent VIII, papa Benedict XIV, St. Augustin i St. Thomas, među ostalim vjerskim vodama, su prihvatili postojanje *Succubija* i *Incubija* i tom problemu pristupali krajnje ozbiljno. (L.T. Hobhouse, *Morals in Evolution: A Study of Comparative Ethics*, (London: Chapman and Hall, 1951) str.213, i Harold T. Christensen, *Handbook of Marriage and the Family* (Chicago: Rand McNally and Co., 1964. str.441). Savremeni zapadni istraživači ovo su predstavili kao pokušaj da se opravda stvarna polna aktivnost među časnim sestrama i monasima. Ipak, ako se podatak kog navodi Ibn Tejmije o *džinnima* uzme u razmatranje, neki od navedenih slučajeva mogu biti stvarni, a ne u cijelosti imaginarni kao što je prethodno rečeno.

urinirajući na njih, posipajući vrelu vodu na njih, ili ubijajući nekog od njih, *džinni* misle da su namjerno povrijeđeni.

Premda ljudi ne shvataju šta su učinili, *džinni* su po svojoj prirodi veoma neobrazovani, grubi i lakoumni u svom ponašanju, pa tako mogu osvetnički kazniti ljude više nego što oni zapravo zaslužuju. Šejtanovo opsjedanje se također ponekad javlja kao posljedica grube šale, izrugivanja ili pukog zla od strane *džinna* kao što se zlo i varanje javljaju kod ljudi iz razloga sličnih ovima.

U prvom slučaju kada je opsjednutost posljedica raskalašenosti od strane *džinna*, Allah, dželle ša'nuhu, je to zabranio kako ljudima tako i *džinnima*. Bez pristanka čovjeka koji je opsjednut to postaje smrtni slučaj okrutnog djela i nasilja. U ovakvim slučajevima džinnima se treba obratiti i obavijestiti ih da su njihova djela odvratna i zabranjena, ili divlja i nasilnička, tako da se protiv njih može iznijeti dokaz na Sudnjem Danu i oni će biti preplašeni što su prekršili Allahove zakone i zakone Njegovog Poslanika kog je On poslao svim svijetovima: svijetu ljudi i svijetu *džinna*.

U slučajevima drugog primjera kada ljudi nisu svjesni da su nanijeli štetu *džinnima*, trebalo bi se obratiti *džinnima* i obavijestiti ih da je taj ljudski čin bio nenamjeran i kao takav ne zaslužuje kaznu. Ako se to desi u čovjekovoj kući ili na

imanju, *džinn* bi trebao biti obaviješten da ta kuća i imetak pripadaju tom čovjeku, a kao takvima njemu je dozvoljeno da ih koristi na način kako on (njihov vlasnik) to želi u granicama dozvoljenog. *Džinnima* se također treba reći da oni nemaju pravo da naseljavaju ljudsku imovinu bez dozvole vlasnika. Oni samo imaju pravo da stanuju na mjestima koja nisu zauzeta od strane ljudi poput napuštenih zgrada i otvorenih površina.

Zato se najčešće *džinni* mogu naći na napuštenim ruševinama, otvorenoj pustinji ili otvorenom polju. Oni također zaposjedaju mjesta nečistoće poput nužnika, smetlišta i grobalja. Osobe koje izvode istjerivanje *džinna* često se uzmiču od ovakvih mjesta gdje oni najčešće žive.

Postoje mnogi hadisi koji govore o zabrani obavljanja namaza na nečistim mjestima pošto su ona staništa *džinna*.⁶⁴

⁶⁴ U hadisima prenesenim od strane Ebu Sa`ida el-Hudrija, a koje je sabrao Tirmizi, Ebu Davud (*Sunen Ebu Davud*, vol. 1, str. 125, br. 492), Ibn Madžc, Ibn Kuzcma, Ibn Hibban, El-Hakim i drugi zabranjuje se obavljanje namaza na mezarlucima i nužnicima. El-Albani je lanac prenosilaca ocijenio kao sahih, a u skladu sa uslovima koji su se koristili u dva Sahiha (Buhari i Muslim). Ove predaje su također ovjerodostojili El-Hakim i Ez-Zehebi. Dokaz onih koji su kritizirali ove hadise nije dovoljan da ih oslabi. Šejh El-Islam Ibn Tejmije je izjavio sljedeće: "Njihovi senedi su dobri i tko god govori protiv toga nije provjerio sve njihove lance prenosilaca." El-Buhari je

Neki učenjaci su tvrdili da je razlog zabrane molitve na grebljima i nužnicima velika vjerovatnoća postojanja nečistoće, dok su drugi tvrdili da je ova zabrana strogi vjerski propis čija svrha je neshvatljiva. Ipak, ispravan stav je taj da razlog u slučaju nužnika, obora za deve i svemu što je slično tome je to da su to staništa šejtana,⁶⁵ a na

također uputio na njihovu vjerodostojnost u poglavlju o kiraetu. (Vidi El-Albanijevo djelo *Irvaa` el-hallil*, (Bejrut: El-Mekteba el-Islami, prvo izdanje, 1979., vol. 1, str.320). Hadis o zabrani kog je prenio Ibn Omer je takjoder zabilježio Et-Tirmizi i Ibn Madže, ali je njegov lanac prenosilaca slab. Što se tiče hadisa u kojima se zabranjuje uzimanje greblja za mesdžide, mnoge od njih je sabrao El-Buhari, Muslim (*Sahihul-Muslim*, vol. 1, str. 769, br. 1083) i ostali. Eš-Ševkani je naveo da je Ibn Hazm rekao: "Hadisi u kojima se zabranjuje namaz koji se klanja prema mezaru ili na grebljima su *mutevatir* (imaju veliki broj prenosilaca na svakom nivou njegovog lanca prenosilaca), stoga niko sebi ne može priuštiti da ih odbacuje." (*Nejl el-Evtar*, Egipat: Halabi Press, n.d.), vol. 2, str. 133). Hadise u kojima se zabranjuje namaz u oborima za deve su također sabrali Muslim (*Sahihul-Muslim*, vol. 1, str. 198, br. 700) i drugi.

⁶⁵ Dova za koju je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao da se treba proučiti prije ulaska u nužnik jasno upućuje da nužnici mogu biti nastanjeni džinnima (arapski tekst): *Allahumme inni e`uzu biķe min el-huḥsi ve el-habaisi*. (Prenose Buhari i Muslim; *Sahihul-Muslim* vol. 1, str. 205, br. 729).

Što se tiče obora za deve, El-Beraa ibn `Azib je prenio da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, bio upitan o uzimanju abdesta nakon jedenja devinog mesa, a on je odgovorio: "Uzmite abdest nakon

grebljima zbog toga što je to sredina za idolatriju, pored toga što je stanište šejtana.

Askete koji su zastranili i heretici posvećeni molitvi koji doživljavaju priviđenja i vizije, obično se osamljuju na mjestima koja su često posjećivana od strane šejtana na kojima je namaz zabranjen. Oni odabiru ovakva mjesta zato što ih šejtani tamo posjećuju i komuniciraju s njima na isti način na koji oni komuniciraju sa vračarima i onima koji gataju. *Džinni* isto tako ulaze u idole, govore onima koji obožavaju idole i ispunjavaju neke od njihovih potreba. Oni često pomažu obožavaocima zvijezda u vrijeme obavljanja obreda koje *džinni* smatraju pogodnima, poput molitvi u obliku spjevova upućenih idolima kao što su: sunce, mjesec i planete; poput oblačenja idola u otmjenu odjeću i kađenja tamjanom, itd. Šejtani se mogu pojaviti svojim robovima u oblicima koje ljudi pogrešno identificiraju kao uzvišene duhove, a šejtani mogu ispuniti neke od njihovih zahtjeva ubijanjem njihovih neprijatelja, uzrokovanjem bolesti kod

njegovog jedenja.” Kada je bio upitan o uzimanju abdesta nakon jedenja bravetine, on je odgovorio: “Ne uzimajte abdest nakon jedenja bravetine.” Potom je bio upitan u činjenju namaza u oborima za deve, a on je odgovorio: “Ne obavljajte namaz u oborima za deve jer su to šejtanova mjesta.” Kada je bio upitan za molitvu u oborima za ovce, on je odgovorio: “Možete moliti u njima, pošto su to mjesta blagoslova.” (*Sunen Ebu Davud*, vol. 1, str.44-5, br.184).

njih, pridobivanjem nekoga koga oni žele, ili donošenjem materijalnih dobara. Ipak, zlo koje ih može pogoditi pri korištenju ovih usluga mnogostruko je veće od koristi koju su tražili.

Mnogi od onih što se okorištavaju *džinnima* na ove načine tvrde da je Sulejman, alejhis-selam, koristio *džinne* na isti ovaj način u iste ove svrhe. Mnogi učenjaci iz ranijeg perioda svjedočili su o postojanju knjiga uputstava o vraćanju na nedovoljen i nevjernički način koje su šejtani napisali i stavili pod prijesto Sulejmana, alejhis-selam, nakon njegove smrti. Kada su ove knjige bile otkrivene, šejtani su potom tvrdili kako ih je i Sulejman, alejhis-selam koristio, kao i to da je običavao koristiti *džinne* na način u njima opisan. Posljedica je bila nepravedno diskreditovanje i blaćenje Sulejmana alejhis-selam od strane nekih kršćana i jevreja. Drugi od njih su nalazili opravdanje za svoje vračarske aktivnosti tvrdeći da se ni Sulejman, alejhis-selam ne bi njime bavio da nije dozvoljeno. Obje ove grupe su zastranile, jedna zato što je iznosila laži o Sulejmanu, alejhis-selam, a druga što je odabrala vraćanje. Ova zastranjenja bila su neposredan povod objavi sljedećeg ajeta od strane Svemogućeg Allaha:

“A kada im je Poslanik od Allaha došao, potvrđujući da je istinito ono što već imaju, mnogi

od onih kojima je Knjiga data - za leđa svoja Allahovu Knjigu odbacuju, kao da ne znaju, i povode se za onim što su šejtani o Sulejmanovoj vladavini kazivali. A Sulejman nije bio nevjernik, - šejtani su nevjernici učeći ljude vradžbini i onome što je bilo nadahnuto dvojici meleka, Harutu i Marutu, u Babilonu. A njih dvojica nisu nikoga učili dok mu ne bi rekli: 'Mi samo iskušavamo, i ti ne budi nevjernik!' I ljudi su od njih dvojice učili kako će muža od žene rastaviti, ali nisu mogli time nikome bez Allahove volje nauditi. Učili su ono što će im nauditi i od čega nikakve koristi neće imati iako su znali da onaj koji tom vještinom vlada neće nikakve sreće na onom svijetu imati. A doista je jadno ono za što su se prodali, kad bi samo znali!"⁶⁶

Allah Najveličanstveniji je objasnio da vraćanje samo po sebi ne može ni naštetiti niti donijeti koristi, pošto nešto što je uistinu korisno mora biti ili potpuno dobro ili bar dobro koje preovladava, a nešto što je uistinu zlo mora biti ili potpuno zlo ili preovladavajuće zlo, dok su korist i šteta kod vraćanja samo djelomični.⁶⁷

⁶⁶ *Kur'an*, 2:101-102

⁶⁷ 'To jest, korist, bilo finansijska, psihološka ili emocionalna, u poređenju sa kaznom na ahiretu zbog izvršavanja vraćanja je

Važno je istaći da ako *džinni* napadnu čovjeka, trebaju biti obaviješteni o propisima Uzvišenog Allaha i Njegovog Resula navodeći pri tom i dokaze o njihovom griješenju. Njima se treba narediti da budu pravedni i tražiti od njih da se suzdrže od zla baš kao što se to čini sa ljudima, a na osnovu Allahovih riječi:

“A Mi nijedan narod nismo kaznili dok poslanika nismo poslali!”⁶⁸

“O skupe džinski i ljudski, zar vam iz redova vas samih poslanici nisu dolazili koji su vam ajete Moje kazivali i upozoravali vas da ćete ovaj vaš dan dočekati?”⁶⁹

Posljedica ovog propisa bila je Resulullahova, *sallallahu alejhi ve sellem*, zabrana ubijanja zmija koje se nađu u kućama sve dok im se tri puta ne kaže da je napuste. U *Sahih Muslimu* i drugim hadiskim djelima nalazi se predaja koju prenosi Ebu Sa'id el-Hudri u kojoj se navodi da je Resulullah, *sallallahu alejhi ve sellem*, rekao:

minimalna. Slično tome, šteta se samo javlja u veoma malom broju slučajeva u odnosu na veliki broj pokušaja i čak u ovih nekoliko “uspješnih” slučajeva, pogađa samo one kojima je Allah već propisao da im se to desi.

⁶⁸ Kur'an 17:15

⁶⁹ Kur'an 6:130

“U Medini postoji grupa džinna koji su postali muslimani, pa ko god vidi bilo kakve zmije (u kući) neka im tri puta naredi da izađu. Ako se ijedna od njih i nakon toga pojavi, trebate je ubiti jer je to šejtan.”⁷⁰

U Sahih Muslimu također postoji predaja koju prenosi Ebu es-Sa`ib, oslobođeni rob Hišam ibn Zehreha, u kojoj je rekao:

“Jednom sam posjetio Ebu Sa`ida el-Hudrija u njegovoj kući i pošto sam ga zatekao na namazu sjeo sam i čekao da završi. Dok sam čekao, čuo sam da se nešto miče u uglu kuće, okrenuo sam se, i na moje iznenađenje vidio sam zmiju. Nasrnuo sam na nju s namjerom da je ubijem, ali Ebu Sa`id mi je naišaretio da sjednem, pa sam sjeo. Kada je zmija otišla, Ebu Sa`id je pokazao na obližnju kuću i rekao: ‘Jedan od naših mladića koji se nedavno oženio živio je u njoj. Kada smo otišli sa Resulullahom, sallallahu alejhi ve sellem, u bitku na Hendeku⁷¹ mladić bi u podne zatražio od

⁷⁰ Ovaj hadis i njemu slični drugi hadisi sadržavaju u sebi dokaz da *džinni* mogu poprimiti različite oblike ili se može reći da oni imaju različita stanja od kojih svaki ima svoju stabilnu formu.

⁷¹ Paganske Mekkelije su okupile većinu pustinjskih plemena 627. g. (5. godine po hidžri) u svom posljednjem pokušaju da slome Resulullaha, sallallahu alejhi ve sellem, i sve brojniju zajednicu muslimana u Medini. U odbranu grada, Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, i ashabi iskopali su kanal duž prilaza gradu. Ta bitka je

Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem, dozvolu da posjeti svoju suprugu. Jednog dana Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, mu je dopustio da ode, ali mu je rekao: - Ponesi svoje oružje sa sobom, jer ne vjerujem plemenu Kurejza.⁷² On je ponio svoje oružje sa sobom i vratio se kući gdje je našao svoju suprugu kako (obnažena) stoji na pragu njihove kuće. Ljubomora ga je nadvladala i on je isukao

postala poznata kao bitka na hendeku ili nasipu. (Vidi A. Guillaume, *The Life of Muhammad* (Karači, Pakistan: Oxford University Press, šesto izdanje, 1980, str. 450-60)).

⁷² Jedno od jevrejskih plemena koje je naseljavalo Medinu. Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je imao sporazum s njima kog su oni prekršili za vrijeme bitke na hendeku. Muslimani su potom poduzeli opsadu njihovih utvrda i nakon što su se predali, punoljetni muški članovi plemena su bili pogubljeni zbog izdaje, a žene i djeca su bili razdijeljeni kao roblje među muslimanima. (A. Guillaume, *The Life of Muhammad*, str.460-9). Ovaj ugovor se slaže sa jevrejskim zakonom o stanovnicima porobljenih gradova da li su oni bili izdajnici ili ne: "Kada Gospodar tvoj Bog ti ih da u tvoje ruke, pogubi svakog muškarca koji se tu zadesi oštricom mača svog; a žene, i one malodobne, i stoku, i sve što se u gradu zadesi, čak i sve posude, uzmi sebi." (Deuteronomij 20:12). Nekoliko godina prije toga, vode drugog jevrejskog plemena, plemena Nadir, su prekršili savez sa muslimanima tako što su pokušali ubiti Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem. Njihove utvrde su potom opsjedane i nakon predaje, Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je protjerao cjelokupno pleme.

koplje da je probode.⁷³ Ali, ona je požurila da mu objasni: - Zadrži svoje koplje i uđi u kuću da vidiš šta me je razgoltilo. Ušao je u kuću i našao veliku zmiju smotanu na njegovoj postelji, isukao je koplje i ubio zmiju. Izašao je van da je položi u dvorište, ali se ona omotala oko njega, i ne zna se koje je od njih dvoje prvo podleglo, zmija ili mladić. Otišli smo Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem, i obavijestili ga o svemu zamolivši ga da moli Allaha, dželle ša'nuhu, da mladića vrati nazad u život radi nas. Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: Uistinu u Medini postoje *džinni* koji su primili islam, te ako vidite ijednog od njih, zatražite od njih da napuste (kuću) u periodu od tri dana, ali ako se ijedan pojavi nakon tog perioda, ubijte ga jer je to šejtan'."

U drugom hadisu kog je naveo Muslim, zabilježeno je da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Uistinu ove kuće imaju zmije, stoga ako vidite neku od njih, zatražite tri puta od nje da kuću napusti. Ako je napusti, onda je u redu, u suprotnom ubijte je jer je zasigurno nevjernik."⁷⁴ Potom je rekao: "Idite i zakopajte vašeg brata."

⁷³ Ona je stajala izvan kuće oskudno odjevena bez gornjeg dijela odjeće što je bilo nepristojno za poštenu ženu i stoga mu je izgledalo da ona namjerno želi da počini preljub.

⁷⁴ Sahihul-Muslim, vol. IV, str. 1213, br. 5557.

Ovo ukazuje na činjenicu da je ubijanje *džinna* bez valjanog razloga zabranjeno kao što je zabranjeno ubijanje čovjeka bez valjanog razloga. Nasilje je zabranjeno u svim slučajevima. Nije dozvoljeno nikoga tlačiti, čak ni nevjernika. U ovom pogledu Svemogući kaže:

“Neka vas mržnja koju prema nekim ljudima nosite nikako ne navede da nepravedni budete! Pravedni budite, to je najbliže čestitosti.”⁷⁵

Džinni uzimaju oblike životinja poput zmija, škorpiona, deva, krava, koza, ovaca, konja, mazgi, magaraca i ptica. Oni pored toga mogu poprimiti oblik ljudi, kao što je to bilo u slučaju kada su šejtani došli kurejšijama u obliku Surak ibn Malika

Značenje: Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je, ipak, napravio izuzetak upozoravajući zmije prije njihovog ubijanja. Dvije vrste zmija, *El-Ebtar* (kratkorepe zmije) i *Zu-tafjetejn* (koje imaju dvije bijele pruge koje joj se spuštaju niz leđa) se mogu odmah ubiti zato jer kako Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, kaže mogu uzrokovati sljepoću i pobačaj. Ove dvije vrste se mogu odmah ubiti bez upozorenja kao što je slučaj sa opasnim zmijama koje se mogu naći izvan domova. (Sahihul-Muslim, vol. IV, str.1211-2, br.5542-5545).

⁷⁵ *Kur'an*, 5:8

kada su željeli da zauzmu Bedr.⁷⁶ Povodom ovog događaja, Allah je objavio ajet:

“I kada im je šejtan kao lijepe njihove postupke predstavio i rekao: ‘Niko vas danas ne može pobijediti, a ja sam vaš zaštitnik!’ - onda je on, kad su se dva protivnička tabora sukobila, natrag uzmaknuo, i rekao: ‘Ja nemam ništa s vama, ja vidim ono što vi ne vidite, i ja se bojim Allaha, jer Allah strašno kažnjava’.”⁷⁷

Također je preneseno da je šejtan uzeo oblik starca iz Nedžda kada su se vođe kurejšija sakupili u svom prostoru za sastanke da odluče da li da ubiju Resulullaha, zatvore ga ili ga prognaju.⁷⁸ Svemogući u vezi s ovim kaže:

“I kad su ti nevjernici zamke razapinjali da bi te u tamnicu bacili ili da bi te ubili ili da bi te prognali; oni su zamke pleli a Allah ih je ometao, jer Allah to najbolje umije.”⁷⁹

⁷⁶ Isma`il ibn Kesir, *El-fusul fi ihtisar sireh er-Resul*, (Bejrut: Dar el-Kalem, prvo izdanje, 1980), str. 119.

⁷⁷ *Kur'an*, 8:48

⁷⁸ *The Life of Muhammad*, str. 221-2

⁷⁹ *Kur'an*, 8:30

Pošto kućne zmiје mogu biti *džinni*, oni se tri puta upozoravaju da odu. Ako su oni zapravo *džinni* i ne odu mogu biti ubijeni, a ako su zmiје također mogu i one biti ubijene. *Džinni* koji nastave plašiti ljude izlažući se u obliku zmiје mogu biti napadnuti sa svim što će ih omesti u činjenju daljeg zla, čak i ako to podrazumijeva njihovo ubijanje. Ipak, njihovo ubijanje bez pravog razloga nije dopustivo.

III poglavlje

Videnja šejtana

Oni koji sudjeluju u vraćanjima i zakletvama često se kunu nekim šejtanima da bi im ovi pomogli protiv drugih. Ponekad zao *džinn* ispuni njihov zahtjev ali često oni to ne učine, pogotovo ako je *džinn* protiv koga im traže pomoć cijenjen među njima. Niti onaj koji vrši vraćanja niti njegova vraćanja nemaju nikakvu moć da prisile šejtane da im pomognu. Vrač gorljivo zaziva biće koje smatra velikim - što može a i ne mora biti slučaj - da naštetiti drugima koji mogu biti veći. U slučaju kada pojedinac usrdno moli *džinna* da naštetiti nekome koga *džinni* veoma poštuju, oni će ga ignorisati. Njihov položaj je poprilično jednak položaju ljudi s tom razlikom što su ljudi općenito inteligentni, povjerljivi, pravedni i iskreni dok su *džinni* ignorantni, nepovjerljivi, nasilni i prevaranti.

Bitno je kazati da, premda zazivanja i vraćanja obožavaoca šejtana mogu u sebi sadržavati izjave idolatrije i nevjere, one su često nedjelotvorne protiv *džinna*. Kada se zahtijeva da se ubije ili uhvati drugi *džinn* koji je općinio čovjeka, *džinni* će često zavarati one koji to zahtijevaju dajući im utisak da su ubili ili odstranili *džinna* napasnika, naročito u slučajevima kada ljudi vjeruju u priviđenja koja prave *džinni*.

Džinni obično komuniciraju sa onima koji traže informacije među obožavaocima idola bilo putem priviđenja ili glasova.⁸⁰ Kršćanski, jevrejski i muslimanski heretici su zastranili zahvaljujući *džinnima*. *Džinni* mogu uzeti oblik žive slike prikazujući tako sve ono što vračari i predskazivači

⁸⁰ Sakupljanje skrivenih informacija putem priviđenja i glasova je dobro dokumentovano među vidovnjacima i posrednicima. "Posrednik" se može definisati kao osoba preko čije usluge ili preko čijeg organizma se primaju komunikacije navodno od preminulih ljudi ili drugih bestjelesnih ili osamljenih bića. U onom što se naziva "vidovito posredovanje" (sada popularno znano kao kanalisanje) biće "vidi" ili "čuje" preminule prijatelje i rodake prisutnih osoba i prenosi mu poruke od njih. Općenito govoreći, što se tiče ovih iskustava izgleda da nemaju izvjesnost redovne percepcije već radije vide ili čuju "umovljevim okom" ili uhom. Ponekad, ipak, viđenje obrisa ili čujenje glasova može postići halucinatornu jasnoću; iskustvo posrednika potom prelazi na onoga koji je svjedokom te pojave. (Benjamin B. Wolman izdanje, *Handbook of Parapsychology*, (New York: Van Nostrand Reinhold Company, 1977., str. 579-580.)

žele da znaju. Kada ovi nastranici vide sliku onoga što su željeli vidjeti, oni potom obavijeste ostale ljude o tome. Neki od njih mogu znati da je ta slika zapravo priviđenje, dok ostali mogu biti zavedeni u vjerovanju da se zapravo osvjedočuju pravom prizoru. *Džinni* mogu također učiniti da ljudi čuju glas onih koje su zvali nakon što su otišli. Ovakvi slučajevi su češći među mnogobošcima, kršćanima, jevrejima i neobrazovanim muslimanima koji traže utočište u onih koje smatraju svetima.

Kada neki posvećenjaci zazivaju svoje duhovne gospodare za pomoć govoreći: "O moj Gospodaru tako i tako!", *džinni* će im se obratiti glasom njihovih učitelja. Kada učitelji odgovore na njihov zahtjev *džinni*, zauzvrat, odgovaraju posvećenicima učiteljevim glasom. Ovo se desilo mnogim ljudima od kojih su mi neki poznati.

Šejtani će često odgovarati dok uzimaju oblik zaklinjanog, bez obzira bio on živ ili mrtav, čak i ako se ne boji onih koji ga zazivaju. Ovakve osobe čine *širk* u svom slijepom vjerovanju da zazivana osoba odgovara dok zapravo to *džinn* odgovara. Ovo se često dešava kršćanima koji prizivaju one što uzdižu, bilo oni živi ili mrtvi, poput George-a ili drugih svetih osoba.⁸¹

⁸¹ RIM, 24. februar (AFP) - Penzionisani italijanski ulični prodavač Renato Baron tvrdi da je vidio i pričao sa djevicom Marijom. Vizije koje je imao Baron i oko trideset drugih osoba su privukle desetine

hiljada ljudi iz čitave Italije, Francuske, Belgije i Njemačke na jedno brdo u blizini Venecije, uzrokujući tako velike prometne gužve (*Arab News*, vol. 33 xiv, br.90, subota, 25. februar, 1989., str.24).

Ambbridge, Pennsylvania - Mala rimokatolička crkva u pensilvanijskom mlinskom gradiću se priprema za prihvrat hodočasnika u povodu "Čuda Velikog Petka" u kom su se "oči Kristove" iznenada zaklopile. Paroh Vincent Cvitković, redovnik, kao i mnogi od njegovih župljana su izvijestili da su se oči statue, izrađene u prirodnoj veličini koja prikazuje žrtvovanje Krista, a koje stoje otvorene već 60 godina, odjednom zatvorile za vrijeme održavanja mise. (*The Times*, ponedjeljak, 10. april 1989., br. 63, 364, str.8).

1981. grupa od petoro djece su se igrala na brdu nadomak jednog sela u Jugoslavenskoj Republici Bosni i Hercegovini pod nazivom Međugorje kada se pred njima pojavila vizija lijepe žene koja je tvrdila da je Blagoslovljena Djevica Marija. Od 1981. godine nekih sedam do osam miliona hodočasnika iz različitih zemalja, kultura i kršćanskih tradicija su posjetili sveto brdo u Međugorju. U 7:30 svake večeri hodočasnici i turisti se zbijaju u grupe oko tamnog župništva obližnje crkve buljeći u mali podrumski prozor, nadajući se da će uhvatiti odblesak strujanja svjetla koji će označiti da su još jednom djeca, koja se još uvijek tamo svakodnevno okupljaju, imala bliski susret sa Djevicom Marijom. (IRF, (Newsletter of the International Religious Foundation, Inc. vol. II, br.6, nov.-dec. 1987., str.1-2).

Spasenje se izgleda najjače osjeti da je jako na mjestima koja posjeti Isus Krist ili sveci ili Marija; a gdje su se pojavili u vizijama. Glavni hodočasnički centri uključuju Lourdes gdje su se priviđenja Djevice Marije prvi put vidjela 1858. i gdje se od tada obavlja ritual liječenja. (John R. Hinnells, izdanje, *Dictionury of Religions*, (Middlesex, England: Penguin Books Ltd, 1984., str.254).

Navedeno se, također, pojavljuje kod heretičkih muslimana koji zazivaju mrtve ili one koji nisu tu, a šejtani poprimaju oblik onoga koga se zaziva čak da ovaj to i ne primijeti. Znam o mnogim slučajevima gdje se ova pojava javila i ljudi koji su zvani su mi rekli da nisu znali da su bili zvani, premda oni koji su ga zazivali za pomoć su vidjeli njegove slike i bili su ubijeđeni da se radilo o stvarnoj osobi. Više od jedne osobe je spomenulo da su me zazivali u vrijeme nedaća, svaki od njih govoreći različitu priču o tome kako sam ja odgovorio. Kada sam im ja rekao da nikada nisam odgovorio nijednom od njih niti sam znao da su me pozivali, neki su rekli da to mora da je bio melek. Rekao sam im da meleki ne koriste onima koji čine širk i da je to zapravo bio šejtan koji je pokušavao da ih dalje zavede.

Ponekad *džinni* uzimaju oblik onih vrlo cijenjenih i stoje na `Arefatu,⁸² i oni koji misle dobro o njemu će misliti da je ta osoba zapravo stajala na `Arefatu. Mnogi drugi su također bili nošeni od strane šejtana na `Arefat i druga sveta mjesta. U ovakvim slučajevima oni prolaze *mikat*

⁸² Visoravan udaljena oko 20 km od Mekke gdje se hodočasnici koji obavljaju hadždž skupljaju 9-og dana Zul-Hidždžeta (12-ti mjesec lunarnog kalendara), klanjaju tamo podne i ikindiju namaz, saslušaju hutbu i veličaju Allaha sve do sumraka.

(granice)⁸³ bez formalnog oblačenja ihrama,⁸⁴ ili izvršavanja mnogih propisanih pravila hadždža poput činjenja *telbije*⁸⁵ ili *tavaṣ* Ka`be, i obavljanja *sajja* između Saffe i Merve.⁸⁶ Među njima su neki koji čak i ne prođu kroz Mekku, drugi pak stoje na Arefatu a da prethodno nisu obavili propisanu dužnost bacanja kamenčića na džemretima, itd... Putem ovih i njima sličnih vještina šejtan vodi naizgled pobožne ljude u propast. Uistinu oni

⁸³ Pet stanica koje čine granicu oko Mekke koje se ne mogu proći od strane onoga ko želi obaviti hadždž ili umru sem u stanju ihrama. (Vidi sljedeću fusnotu radi objašnjenja pojma *ihram*.)

⁸⁴ Za muškarce, ihram uključuje nošenje dva ogrtača, jednog oko struka a drugog prebačenog preko oba ramena, u cilju obavljanja hadždža ili umre. Žene mogu nositi bilo koju odjeću koja joj pokriva cjelokupno tijelo sem njenog lica i šaka. U toku hadždžijskog vladanja, pojedinac koji je u ovom stanju se ne može mirisati, sijeći ili trgati kosu ili nokte, ili imati ikakav oblik spolnog odnosa.

⁸⁵ *Lebbejķ Allahumme Lebbejķ, Lebbejķe La Šerike Leķe Lebbejķ, Innel-Hamde ve Ni`mete Leķe vel-Mullķ, La šeririke Leķ.*

(Odazivam Ti se o Allahu, odazivam. Odazivam se Tebi Koji nemaš partnera, odazivam. Uistinu sva hvala, blagoslovi i uprava pripadaju Tebi. Ti nemaš partnera.)

Ova dova se glasno uči od vremena oblačenja ihrama sve dok se ne vidi Ka`ba.

⁸⁶ Dva mala brda pored Ka`be. Žena Allahovog Poslanika Ibrahima, alejhis-selam, Hadžera je trčala između njih tražeći vodu za njeno malo dijete Isma`ila i nju. Hodanje između njih sedam puta je jedno od pravila hadždža i umre.

pobožni među predanima su na ovaj način zavedeni da čine djela koja su zabranjena (haram) ili nepoželjna (mekruh) po vjeri. Šejtan je u mogućnosti da im ovakva zlodjela približava ubjeđujući ih da su to kerameti. Ipak ona su, bez sumnje, šejtanove varke, opsjene, jer se Allah, dželle ša'nuhu, ne može obožavati putem vjerskog propisa koji nije niti vadžib niti mustehab. Tko god čini djelo obožavanja koje nije ni vadžib ni mustehab vjerujući pri tom da jeste, on je zaveden od strane šejtana. Čak i ako je odlučeno da će ovakvoj osobi biti oprošteno ovo djelo usljed dobre namjere i srdačnosti, taj čin sam po sebi je još uvijek neprihvatljiv za Allaha, dželle ša'nuhu.⁸⁷ Ovakva djela nisu među stvarima kojima Allah počašćuje Njegove pobožne sluge koji su Mu bliski, kao što nema časti u vršenju harama ili mekruha.⁸⁸

Uzvišena počastvovanost se nalazi u šticeњу onoga koga Allah, dželle ša'nuhu, voli od činjenja

⁸⁷ Primjer se može vidjeti u pogrešnom vjerovanju od strane nekih da muškarčeva glava mora biti pokrivena za vrijeme obavljanja namaza kao što je to slučaj među jevrejima ili da ženina glava isto tako mora biti pokrivena dok uči Kur'an. Ipak, Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, nije naredio da se to mora učiniti niti je to preporučio već je to puko slijedenje običaja njegovih ljudi u to doba.

⁸⁸ "Tko god uvodi u islam nešto što mu ne pripada bit će odbačeno." (Prenijela `Aiša, radijallahu anha, a bilježe Buhari i Muslim, (*Sahih Buhari*, vol. 3, str. 535, br. 861).

ovakvih djela i njegovom sprečavanju da ih ne čini. Jer, počinjavanje prijestupa ponižava onoga koji ih čini i ni na kakav mu način ne koristi, čak i ako nije kažnjen za njihovo počinjavanje. Vršenje pokuđenih ili haram djela nužno umanjuje duhovni stepen onoga koji ih čini podjednako kao i onih njegovih sljedbenika koji hvale ovakva djela i veličaju ga. Jer, hvaljenje zabranjenih i pokuđenih djela, i poštovanje onoga koji ih čini je zasigurno oblik zastranjenja sa Allahovog puta. Sve što čovjek više ulazi u novotariju služeći se neovisnom prosudbom (idžtihadom), to sve dalji postaje od Allaha, zato jer ga novotarija skreće sa Allahovog puta; **“oni(h) koji su poslušni Allahu i Poslaniku biće u društvu vjerovjesnika, i pravednika, i šehida, i dobrih ljudi”**⁸⁹ a ne na put **“onih koji su protiv sebe srdžbu izazvali, niti onih koji su zalutali.”**⁹⁰

Ibn Tejmije je spomenuo sljedeći⁹¹ slučaj u historiji u pogledu el-Halladža⁹² i grupe njegovih

⁸⁹ *Kur'an*, 4:69

⁹⁰ *Kur'an*, 1:7

⁹¹ Ovdje počinje isječak iz vol. 35 Ibn Tejmijjinog komendijuma, *Medžmu` el-Fetava*.

⁹² El-Husejn ibn Mensur el-Halladž (858-922) je učio od poznatih sufijskih učenjaka tog doba, (Tastarija, `Amr Mekkija i Džunejda) potom je raskinuo veze s njima i otišao u svijet da govori o asketizmu i misticizmu u Horasanu, Ahvazu, Farsu, Indiji (Gudžret) i

sljedbenika: "Neki od njih su tražili nešto slatkiša za El-Halladža, stoga je on ustao i otišao do određenog mjesta nedaleko odatle, potom se vrativši sa mnogo slatkiša. Kasnije je otkriveno da su bili ukradeni iz jedne prodavnice slatkiša u Jemenu i da su ih šejtani donijeli tamo." Ibn Tejmijje je o tom događaju rekao: "Slučajevi slični

Turkistanu. Po povratku u Bagdad iz Mekke 908 g., mnogi su bili privučeni njegovim učenjem, a učenici su se brzo okupljali oko njega. On je naučavao da se pet temelja islama mogu nadomjestiti drugim djelima. On je osim toga naučavao o postojanju nestvorenog Božanskog duha (Ruh Naatika) koji postaje ujedinjen sa stvorenim duhom asketske misli, želje i pristanka na patnju. U ovim učenjima valije postaju živi i lični svjedoci Boga. (H.A.R. Gibb i J.H. Kramers, *Encyclopedia of Islam*, [Ithaca, New York: Cornell University Press, prvo izdanje, 1953.], str. 127-8). U svom djelu napisao je sljedeće:

"Ako ne raspoznaješ Boga, barem onda raspoznaj Njegove znakove, ja sam Uzvišena Istina (Ene el-Hakk), zato što putem istine, ja jesam vječita istina. Moji prijatelji i učitelji su Iblisi i Faraoni. Iblis je prepadnut džehennemskom vatrom, pa ipak, on nije molio za oprost. Faraon je odvučen na dno mora, pa ipak nije molio za oprost, jer ne bi spoznao ništa što je između njega i Boga (tj. Haladž je osjećao da Iblisovo odbijanje da se pokori Ademu i faraonova izjava: "Ja sam tvoj Gospodar, najuzvišeniji", su bili ispravni!). I, ja, premda, sam ubijen i pogubljen, i premda su mi ruke i noge odsječene; ne molim za oprost." (*Kitab et-Tevusin*, [izdanje. Massignon, Paris, 1913.], vi, 32).

Vodeći učenjaci iz svih vodećih meshebskih škola podjednako kao i oni ši'itski i neki od njegovih bivših sufijskih učitelja su ga proglasili otpadnikom od vjere i on je nakon toga bio pogubljen zbog toga što je odbio da opovrgne svoju tvrdnju o utjelotlovenju Boga na Zemlji.

ovome koji su se desili drugima, poput el-Halladža, su postigli kulminaciju šejtanskih izjava, i mi znamo za nekoliko ovakvih ljudi u našem vremenu podjednako kao i u prošlim vremenima. Na primjer, postoji osoba koja trenutno živi u Damasku koju šejtan uobičava nositi od planine Salihije do sela u okolini Damaska. On bi se pojavio iz oblaka i ulazio bi kroz prozore kuća u kojima bi bili okupljeni ljudi da bi mogli biti svjedoci njegovog 'začudnog ulaska'."

Ibn Tejmije je također naveo drugog mistika koji je priznao da je uobičavao bludničiti sa ženom i da napastuje dječake. On je rekao: "Crni pas sa dvije bijele tačke između očiju bi mi došao i rekao: 'Uistinu ovakva i ovakva osoba se zaklela tobom i doći će ti sutra da te o tome obavijesti. Ja sam već ispunio njegove potrebe radi tebe.'⁹³ Ta osoba bi mu potom došla sljedećeg dana i mistik bi objelodanio pojedinosti njegove zakletve njemu i kako je ova ispunjena. Mistik je nastavio govoreći: 'Uobičavao sam hodati po gradu i svjetlo na vrhu motke koju sam nosio mi je osvjetljavalo put'."

Ibn Tejmije je rekao: "Kada se ovaj mistik pokajao i počeo klanjati, postiti i izbjegavati

⁹³ Nepoznati njujorkški masovni ubica sedamdesetih godina "Samov sin", za vrijeme suđenja, je tvrdio da je jedan pas uobičavao doći iza njegove kuće i govoriti mu koga da ubije. Sud i psihijatri su utvrdili da je on mentalno skrenuo i da je taj pas produkt njegove imaginacije.

zabranjeno, crni pas je otišao." On je također prenio sljedeće o drugom mistiku koji je imao pomoć šejtana koje je on slao da opsjedaju ljude: "Kada bi porodica opsjednutog došla tražeći lijek, on bi poslao poruku svojim prijateljima šejtanima i oni bi napustili opsjednute osobe, a kao posljedica toga, mistiku bi bilo dato mnogo dirhema za uslugu. Ponekad bi mu *džinni* donijeli dirheme i hranu koju bi ukrali od ljudi, do te mjere da bi mistik zahtijevao hurme od šejtana i oni bi ih donijeli iz košnica u kojima su neki krili svoje hurme. Kada bi vlasnici tih košnica potražili svoje hurme našli bi da su one nestale."

O još jednom mistiku, Ibn Tejmijje prenosi: "Poznavao sam mistika koji je bio znan u vjerskim znanostima i učenju Kur`ana. Njemu su došli šejtani i zaveli ga. Oni su mu rekli da se namaz više od njega ne traži i da će mu oni donijeti sve što želi. Tim prije čim bi nešto poželio, oni bi mu počeli donositi brojne poslastice i voće. Ovo se nastavilo sve dok mu neki učenjaci koje je posjetio nisu predložili da se pokaje i da nadoknadi vlasnicima poslastica štetu koju je on prouzročio jedenjem dok je bio pod utjecajem *džinna*." On je kasnije rekao: "Mnogi od onih koji zazivaju šejhove u vrijeme potrebe govoreći: 'O učitelju tako i tako, ili šejhu to i to, ispuni moju potrebu,' su vidjeli sliku šejha kako govori: 'Ispunit ću ti potrebu i olakšat ću ti

srcu,' potom ispuni njihove potrebe ili porazi neprijatelje. U ovakvim slučajevima šejtan uzima šejhov oblik kada su oni počinili širk pripisivajući partnera Allahu i zazivajući druge pored Njega."

Ibn Tejmije je potom prešao na nabrojanje sličnih slučajeva u kojima je on sudjelovao navodeći: "Znam o mnogim ovakvim slučajevima čak i među skupinom mojih prijatelja koji su me zazivali u vrijeme kada su bili pogođeni određenim nedaćama. Jedan se bojava Rimljana, a drugi se bojava Tatara. Obojica su kazala da kada su me zazivali, vidjeli bi me u vazduhu i ja sam porazio njihove neprijatelje za njih. Obavijestio sam ih da nisam čuo njihov plač niti sam ja porazio njihove neprijatelje. To je bio šejtan koji je iskoristio moju pojavu da ih zavede kada su oni pripisali druga Allahu Svemogućem. Slični događaji su se također desili učenicima mojih prijatelja učenjaka, gdje su neki zatražili utočište kod njih i vidjeli su da su im oni ispunili njihove potrebe. Učenjaci su također odbacili činjenje toga i upozorili da je to zapravo bilo djelo šejtana."⁹⁴

U drugom djelu, Ibn Tejmije je rekao: "Znam ljude koji razgovaraju sa biljkama koje ih obavještavaju o svojim korisnim sastojcima. Ipak je to, zapravo, šejtan koji je ušao u biljke i govori iz

⁹⁴ *Medžmu` el-Fetava*, vol. 35, str.112-116

njih. Također znam za druge kojima kamenje i drveće govore: 'Čestitamo, O Allahov prijatelju,' i kada ljudi uče *Ajetul-Kursiju*⁹⁵ to prestaje. Poznao sam druge koji su otišli u lov na ptice pa su im vrapci govorili: 'Uzmi me tako da me siromah može pojesti.' Ovakvi su slučajevi zlih *džinna* kada opsjednu ptice na isti način na koji opsjednu ljude i pričaju preko njih. Postoje drugi koji, dok su u svojim kućama dok su im kućna vrata zatvorena, vide sebe vani bez da otvaraju vrata i suprotno."⁹⁶

⁹⁵ *Kur'an*, 2:255

⁹⁶ Mnogi od naših suvremenika koji su tvrdili ono što je poznato kao "vantjelesna iskustva" ili "astralno putovanje", su zabilježili do u detalje slučajeve slične onima koje spominje Ibn Tejmije. Drugi su pak sreli bića za koja su tvrdili da su vodiči, duhovi čuvari ili oni sami ali na većem stepenu. Ipak, opća misao koja veže većinu ovih događaja je krajnji izraz idolatrije: da je čovjek Bog, kao što je El-Halladž ustvrdio i nebrojeni mnogi prije njega. Na primjer, Shirley Maclaine, poznata glumica i jedna od najpopularnijih duhovnih posrednika osamdesetih, piše sljedeće:

"... Chris Griscom je veoma iskusni akupunkturolog u psihičkoj terapiji. Ona je pomogla stotinama pacijenata kroz dugi niz godina sa zapanjujućim rezultatima. U početku preduzela sam tretmane samo da vidim šta će se desiti. Znala sam da sam imala mnoge inkarnacije o kojima sam obaviještena od McPherson-a, Ramtha-a i drugih upućenih vodiča, ali sve dok nisam počela raditi sa Chrisom, nisam došla u doticaj ni s čim što sam mogla reći o onome što sam iskusila. Pokušala sam transcendentalnu meditaciju i sl., ali ništa se nije desilo u šta bih mogla biti sigurna. Uporedo sa putem mog duhovnog

traženja, osjetila sam sve veću i veću želju da razumijem zašto sam živila ranije i šta sam mogla naučiti u ovom sadašnjem utjelovljenju u odnosu na one prošle živote. Za mene, to je bilo poput Ajnštajnovе izreke: 'Znanje nije ništa do iskustvo.' Želila sam iskustvo. Pošto je svaki od nas ono što čega se svjesno bojimo, želila sam se bojati više. Posebno me je zanimalo koja rastuća vlastita svjesnost bi mogla objelodaniti moje veće *neograničeno sebe*. Stoga sam radila sa gospodom Chris neko vrijeme. Chris je došla u trenutku meditacije. Osjetila sam da hladni zadah prelazi preko mog tijela, što je uvijek bilo popraćeno prisustvom duhovnog vode u sobi... Legla sam na sto dok je Chris zapala u meditaciju, ulazeći tako u svog vodiča. Hladni dašci zraka su ponovo prošli preko i oko mog tijela. Ubrzo je ona donijela igle na sto i nastavila s njihovim umetanjem ... 'Rekli su da ćemo koristiti neke nove tačke danas,' rekla je, 'podjednako kao i one jučerašnje tačke.' Ubola je igle u Treće Oko (opet otpor), tačke na ramenu, uhu i prsima. Uporedo s tim, ubola je iglu u moj stomak, tik ispod pupka... Disala sam duboko u sami centar sebe misleći da zadobijam psihičku ravnotežu. Potom mi se javila slika, u početku difuzna, a potom sve jasnija. Bilo je apsolutno zaprepasćujuće. Vidjela sam oblik veoma visokog, nadmoćno pouzdanog, gotovo hemafroditskog ljudskog bića. Graciozni, nabrani, kremasto obojeni ogrtač je prekrivao sedam stopa visoku figuru, sa dugim rukama koje su se mirno odmarale na obje strane. Čak i duži prsti su se protezali sa ruku. Koža tog bića je bila crvenkasta, a kosa je bila duga do ramena i kestenjaste boje. Lice je imalo visoke jabučice i prav, kiparski nos. Oči su bile upadnute, jako plave, a njihov izraz je bio izrazito ljubazan, pa ipak snažan. Podiglo je ruke u radosti: 'Ko si?' upitala sam, jedva se usuđujući da čujem šta će reći, i ne znajući šta da činim u ovoj vrsti dimenzionalnog iskustva. Biće mi se je nasmijalo i zagrlilo me govoreći: 'Ja sam tvoje više neograničeno ti.' 'Može li se ovo uistinu desiti?' 'Naravno,' reklo je. 'Ovo nije ludost. Ovo je ono što si tražila.

'Tvoje auralno polje isijava sve dugine boje. To je proslava.' 'O, moj bože,' čula sam sebe kako glupavo govorim. 'Jesi li stvarno tamo?' 'Da,' reklo je. 'Uvijek sam bio tu. Ovdje sam s tobom od početka vremena. Nikada se ne razdvajam od tebe. Ja sam *ti*. Ja sam tvoja neograničena duša. Ja sam neograničeno *ti* koje te vodi i uči putem svake inkarnacije.' Slika bića, kom ću se od sada obraćati kao višem *ja* ili H.S. (Higher Self) je stajalo mirno i staloženo. Imala sam utisak da se ne bi dokazivalo sem ako ga ja ne bih na to potakla. Bacih pogled kroz prozor u pravcu drveta. Ljuljalo se na povjetarcu. 'Poslušaj,' rekla sam, 'kada bih te zamolila da mi pomogneš da zaustavim kretanje tog drveta, da li bismo mogli to učiniti?' 'Iskušaj me,' rekao je H.S. 'Uredu,' rekla sam. 'To drvo vani. Zaustavimo njegovo njihanje!' 'Dobro,' rekao je H.S. 'Osjeti kako moja moć postaje tvojom moći. Znaj da zajedno mi možemo ispuniti sve.' Uronila sam u ovu energiju moje slike više sebe da bih kontrolisala njegovo kretanje. 'Sada,' rekao je, 'upitaj drvo za dozvolu da kontrolišeš njegovu kretnju.' 'Drvo,' zapovijedio je H.S. 'Uredu,' odgovorila sam. Pogledala sam kroz prozor i iz mog solarnog spleta, gdje se moji srčani osjećaji nalaze, upitala sam da li bi bilo ispravno kada bih zaustavila njihanje njegovih grana. Uslijedila je zanimljiva stvar. Osjetila sam da to drvo ne samo da mi je odgovorilo sa "da," već da se spremno zaustaviti - u skladu sa mojom željom. Pogledala sam kroz prozor. Mogla sam vidjeti H.S. čak iako sam skrenula pogled. H.S. je rašireno podigao ruke prema tom drvetu. Drvo se nastavilo kretati na povjetarcu. Potom, kao da je dat neki znak, drvo se prestalo njihati - potpuno zaustavljajući svaki svoj pokret. Bilo je nevjerovatno. Drvo je stajalo nepomično. Nekoliko ptica se polahko spustilo na njegove grane i gledale su u mene kroz prozor s vana. Naravno sve to je mogla biti slučajnost. Ali kao što sam već ranije naučila, slučajnost nije postojala. Sva energija se kreće u odnosu na zakone uzroka i posljedica. Pogledala sam u H.S. u svom umu. Ruke su mu se nježno spustile. 'Vidiš?' rekao je 'učinila si to.

Možeš koristiti svoju energiju za bilo što. Ali treba da me spoznaš da bi to mogla uvijek raditi.' Osjećala sam se zbunjeno i uzbuđeno istovremeno. Imala sam toliko mnogo pitanja, ali su sva nestala.

'Onda, kakva je razlika između tebe i Boga?' upitala sam. 'Nikakva,' reklo je, 'ja sam bog, zato što je sva energija skoncentrirana u jednom jedinom izvoru. Mi smo svaki ponaosob dio tog izvora. Svi mi smo dio boga. Mi smo individualizirani odsjaji božijeg izvora, bog smo mi i mi smo bog.' 'A ti si ja!?' 'Upravo tako.' 'Onda, kako smo se razdvojili? Zašto mi svi nismo jedna velika ujedinjena energija?' 'Temeljno, jesmo. Ali individualne duše su postale razdvojene zbog više vibracije u procesu stvaranja različitih životnih oblika. Zavedeni ljepotom svoje vrste oni su postali zarobljeni u fizičkom, gubeći tako vezu sa Božanskim Svjetlom. Panika je bila toliko teška da je stvorila bojno polje koje ti je poznato kao dobro i zlo. Karma, to jest, uzrok i posljedica, je došla u biće kao put, sredstva, metoda, da posljedično odstrani vještačke koncepte dobra i zla. Također, duše koje su odsjele u razvijenim primatima su kasnije postale *homo sapiens*. Reinkarnacija je neophodna karmi kao što je karma neophodna reinkarnaciji. Ovo je process koji dopušta svakoj duši da iskusi svako ljudsko stanje pošto se taj put vraća potpunom duhovnošću i posljedičnom ponovnom ujedinjenju sa snagom boga. Unutarnji mir dolazi iz razumijevanja da smo svi mi bog. Svi vi će te se morati baviti vašim vlastitim urođenim ja,' reklo je, 'vaše urođeno ja je u odnosu sa znanjem da ste vi bog. Ipak, nesklad dolazi zbog vašeg nerazumijevanja da je svaka druga osoba isto tako bog.' 'Ali ovdje dole mi vjerujemo da su ljudi ljudi, a bog je bog, kao što se misli da smo razdvojeni od boga. Mislim, gotovo svi vjeruju u to.' 'Upravo je to ono što uzrokuje problem,' rekao je H.S. 'Nastavićete biti međusobno razdvojeni sve dok ne shvatite da je svaki od vas izvor boga. A što je drugi način izgovaranja da ste vi jedan. Imate problema s ovim principom jer vaš duh još nije dovoljno razvijen. Svaki od vas treba da postane gospodar svoje duše, to jest,

Takav također može biti preveden kroz zatvorene kapije grada i vraćen natrag brzo, a sve to od strane *džinna*. Svjetla mogu svijetliti na njemu ili neko ko izgleda poput njegovog prijatelja može ga zvati ali, ako on uči *Ajetul-Kursiju* neprekidno, sve će to nestati." On je također rekao: "Neki mistici su također rekli da su im *džinni* pokazali nešto sjajno

shvatanja sebe kao boga.' Svaka duša ima svog vlastitog boga. Nikada ne smijete obožavati ikoga ili išta sem sebe. Jer vi ste bog. Voljeti sebe je voljeti boga. Duša čovječanstva je odgovorna za svoju vlastitu sudbinu. Mi smo sami svoj stvoritelj. Mi, kao duše, uključene u život, radimo u skladu sa kosmičkim zakonima boga-duha. S oživljavanjem tvoje duše, shvatanje će postati sve jasnije i jasnije. Ostani u toku sa mnom, jer čineći to pomažeš sebi i bogu. Sve se dešava zbog svrsishodnog dobra. Zapamti, gdje ne postoji otpor - ne postoji ni šteta. Otpor stvara sukob. On uzrokuje da se tok energije vrati samome sebi. Ono što si upravo spoznala jeste koloplet prepletene energije koja je bila blokirana od strane prvobitnog izvora. Znaš li značenje zla?' Nisam mogla čak ni misliti, a kamoli odgovoriti. H.S. je nastavio: 'Zlo nije ništa drugo do energija koja teče natrag više nego naprijed. Okreni svoj život natrag i imat ćeš zlo. Etimologija riječi nije slučajna. Sav život je pitanje energije.' Prestala sam plakati. Nikada prije nisam čula zlo definirano na ovaj način. "Ti si tok energije," govorio je H.S. 'Ako dopustiš ikakav otpor toku energije, stvaraš polaritet. Polaritet stvara sukob. Sukob stvara propast, koja je približna potpunoj razdvojenosti od astralnog - božijeg izvora. Upravo si spoznala to. Otkloni svoj otpor. Dopusti da tvoja energija teče natrag ka izvoru boga. Bit ćeš zaštićena zato što ćeš biti sjedinjena sa mnom, a ja sam dio boga'." (*Dancing in the Light*, (New York: Bantam Books, 1985., str.311-360).

poput vode i stakla u čemu su bile prikazivane slike svega onoga što žele da znaju, a oni bi potom o tome obavještavali ljude." Ibn Tejmije je spomenuo druge primjere, a potom zaključio: "Ovo je tako golema tema da kada bih nabrojao sve ono što znam vezano za ovu temu, uistinu bih otišao predaleko, a knjiga bi se zasigurno udvostručila."⁹⁷

⁹⁷ Ibn Tejmije, *El-Furkan Bejne Evlijaa er-Rahman ve Evlija eš-Šejtan*, str.87, 92.

IV poglavlje⁹⁸

Istjerivanje džinna

⁹⁸ ●vo poglavlje, zapravo, predstavlja odgovor na pitanje, čiji tekst se spominje u Eš-Šiblijevom djelu *Aḥkām el-džuan* (Bejrut: Dar Ibn Zejdun, prvo izdanje, 1985., poglavlje 53, str.147-8). Sažeto pitanje glasi: “Da li je pomaganje opsjednutoj osobi putem dova dozvoljeno čak i kada to rezultira uništenjem grupe *džinna*, i da li je oslanjanje na astrologiju i druge oblike vraćanja te upotreba njihovih smjesa protiv zlih *džinna* dozvoljena?”

Fundamentalni princip na temelju kog se ova tema (egzorcizam) treba razumijeti je da to može biti dopustivo, preporučeno, ili čak obavezujuće u odbrani ili pomoći onome koji je opsjednut, zato jer pomaganje onome kome je učinjeno nasilje je obaveza u skladu sa vlastitim mogućnostima. U oba *sahiha* (Buhari i Muslim) zabilježena je predaja u kom je ashab El-Beraa' ibn 'Azib rekao: "Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, nam je naredio da činimo sedam stvari, a zabranio nam je sedam stvari. On nam je naredio: posjetu bolesnom, obavljanje dženaze, željenje dobra onome koji kihne, ispunjavanje zakletvi, pomaganje opsjednutom, odgovaranje na pozive i širenje selama. Zabranio nam je nošenje zlata,⁹⁹ pijenje iz

⁹⁹ Većina učenjaka smatraju da se ova zabrana odnosi samo na muškarce, a na osnovu predaje koju prenosi Alija, radijallahu anhu, u kojoj je on rekao da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, uzco

nešto svile u svoju desnicu, a zlato u lijevicu i rekao: "Ovo dvojce se zabranjuje muškarcima iz mog ummeta." (Prenose Ebu Davud, En-Nisa`i i Ahmed. Vidi *Sunen Ebu Davud*, vol.3, str.1133, br.4046). Ovdje treba istaći da, ipak, manjina učenjaka smatraju da su zlatno prstenje, narukvice i ogrlice također haram za žene, a na osnovu jednog drugog hadisa. Naprimjer, Sevban je rekao: "Bint Hubejra je došla vidjeti Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, noseći veliko zlatno prstenje na prstima. Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, ju je počeo gadati malim komadićima u ruku govoreći: "Da li bi ti prijalo kada bi ti Allah stavio prstenje od vatre na ruku?" Tako je ona otišla Fatimi da joj razjasni ovaj slučaj. Kada sam otišao sa Resulullahom, sallallahu alejhi ve sellem, da vidimo Fatimu, ona je uzela zlatni lanac koji joj je bio na vratu, držala ga je u ruci i rekla: "Ebu Hasan (tj. njen muž Alija) mi je dao ovo." Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je potom rekao: "O Fatima, da li bi bila zadovoljna kada bi ljudi rekli da Fatima bint Muhammed ima lanac od vatre na ruci?" Potom ju je on napustio, a da nije ni sjeo. Ona je potom uzela taj lanac, prodala ga i dobivenim novcem kupila slobodu mnogim robovima. Kada je ta vijest došla do Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, on je rekao: "Hvaljen neka je Allah Koji je sačuvao Fatimu od vatre." (prenose En-Nisa`i, Ahmed, Et-Taberani i u sahihima od El-Hakima, El-Munzeri i El-Albani [Muhammed Nasiruddin el-Albani, *Adab ez-Zefaf*, Bejrut: El-Mekteba el-islami, treće izdanje, 1399. H., str. 139, ftn. 2]). Aiša je također prenijela da joj je jedne prilike Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, vidio dvije spletene zlatne narukvice na ruci i rekao joj: "Skini ih i zamijeni ih s dvije srebrne narukvice koje možeš šafranom obojiti u žuto." (Prenijeli En-Nisa`i i navedeno u sahihu od El-Albanija (*Adab ez-Zwfaf*, str. 141, ftn. 1). Ibn `Asakir je prenio da je Muhammed ibn Sirin čuo ashaba, Ebu Hurejru, kako govori svojoj kćerki: "Ne nosi zlato, jer se bojim vatre za tebe." (*Adab ez-Zefuf*, str. 149, ftn.).

srebrnih posuda, upotrebljavanje svilenih prekrivača za konje, nošenje odjeće u kojoj ima nešto svile, nošenje svilene odjeće, baršunastog i svilenog brokata.”¹⁰⁰

U sahih zbirkama, a na osnovu vjerodostojnosti Enesa, radijallahu anhu, je preneseno da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Pomozi svom bratu bilo kada je on nasilnik ili onaj kome je nasilje učinjeno.” Enes, radijallahu anhu, je upitao: “O Resulullah! Pomogao bih mu ako mu je učinjeno nasilje, ali kako mu mogu pomoći kada on čini nasilje?” On je odgovorio: “Sprečavajući ga u činjenju nasilja ti mu tako pomažeš.”¹⁰¹

U istjerivanju *džinna* također postoji olakšanje bola i patnje onoga koji je napadnut. U *Sahih Muslimu* se prenosi od Ebu Hurejre da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Tko god otkloni nedaću sa vjernika na ovom svijetu, Allah će njemu otkloniti jednu od njegovih nedaća na Sudnjem Danu. A tko god olakša nekome kada je ovaj u nekoj nedaći, Allah će njemu olakšati kako na ovom tako i na budućem svijetu. Nadalje, tko god prekrije (greške) muslimana, Allah će prekriti njegove greške na ovom i budućem svijetu. Allah će

¹⁰⁰ *Sahihul-Buhari*, vol.8, str.156, br.241, i *Sahihul-Muslim*, vol.3, str. 1139, br.5129.

¹⁰¹ *Sahihul-Buhari*, vol.3, str.373, br.624, i *Sahihul-Muslim*, vol.4, str. 1367, br.6254.

pomoći Njegovom robu sve dok taj rob pomaže svom bratu.”¹⁰² U Sahih Muslimu je također naveden hadis koji se prenosi od Džabira da je ovaj rekao da kada je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, upitan o vraćanjima, odgovorio je: “Tko god od vas je u mogućnosti da pomogne svom bratu treba to da učini.”¹⁰³

Ipak, pomoć bi trebala biti pravedno upotrijebljena u skladu sa metodom koju je propisao Allah i Njegov Resul. Naprimjer, islamski utemeljene dove, riječi i fraze se trebaju koristiti samo na način na koji ih je koristio Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovi ashabi. Kada se naređuje *džinnu* ispravnost i zabranjuje mu se zlo, to se treba raditi na isti onaj način na koji je to naređeno i zabranjeno čovjeku. Sve što je dozvoljeno ljudima je također dozvoljeno *džinnima*. Naprimjer, pokajanje *džinna* može zahtijevati grđenje, prijećenje i čak prizivanje Allahovog prokletstva. U hadisu kog prenosi Ebu Derda, a koji se navodi u *Sahih Muslimu*, navodi se da je rekao: “Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je stajao u namazu i čuli smo ga kako govori: ‘Tražim utočište kod Allaha od tebe.’ Potom je tripot rekao:

¹⁰² *Sahihul-Muslim*, vol. 4, str.1366, br.6250

¹⁰³ *Sahihul-Muslim*, vol.3, str.1197, br.5456. Ovaj hadis se također nalazi u *Sahih Buhariji* - prenosi ga Džabir, a navodi ga, također, Ibn Hibban od Omera.

'Proklinjem te Allahovim prokletstvom,' a potom je podigao ruke kao da nešto hvata. Kada je završio s namazom, upitali smo ga: 'O Resulullah! Čuli smo te kako nešto govoriš u namazu što nikada prije nismo čuli da izgovaraš i vidjeli smo te kako širiš ruke.' On je rekao: 'Uistinu, Allahov neprijatelj, Iblis je donio vatrenu buktinju i pokušao je baciti meni u lice, te sam tri puta rekao: - Tražim utočište kod Allaha od tebe. Potom sam tri puta rekao: - Kunem te Allahovim savršenim prokletstvom. Ali on nije ustuknuo, te sam ga ja zgrabio i - tako mi Allaha - da nije bilo zbog dove našeg brata Sulejmana,¹⁰⁴ on bi bio zavezan tako da se djeca Medine mogu s njim igrati'."¹⁰⁵ Ovaj hadis pruža utemeljenje za praksu traženja utočišta kod Allaha od *džinna* i njihovog proklinjanja Allahovim prokletstvom. U oba sahiha, Ebu Hurejre prenosi da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Uistinu se šejtan pojavio preda mnom i napao me je da bi tako prekinuo moj namaz, ali Allah mi je dao vlast nad njim i ja sam ga zgrabio. Namjeravao sam ga zavezati za kolac do jutra tako da ga možete vidjeti, ali sam se sjetio

¹⁰⁴ Poslanik Sulejman je zamolio Allaha za jedinstvenu mudžizu - posebnu blagodat samo njemu datu. Allah mu je dao kontrolu nad životinjama, *džinnima* i mnogim prirodnim silama kao samo njegovu mudžizu, dokazujući ljudima njegovog doba da je on Allahov Poslanik. (Kur'an 38:36-38).

¹⁰⁵ *Sahihul-Muslim*, vol. 1, str.273-4, br.1106

dove mog brata Sulejmana: **“Moj Gospodaru oprosti mi i daruj mi vlast kakvu niko, osim mene, neće imati,”**¹⁰⁶ pa ga je Allah poslao natrag, a da nije obavio ono zbog čega je došao.”¹⁰⁷

Ovaj hadis se slaže sa prethodnom predajom i objašnjava njene određene aspekte. Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je podigao ruke da fizički odbije šejtanov napad tako što ga je počeo daviti. Ovo je bilo dovoljno da ga odbrani od njegovog napada i Allah ga je vratio natrag neobavljena posla. Što se tiče dodatnih informacija o vezanju šejtana za kolac, ovakav čin bi bio čin vlasti, a vlast nad *džinnima* je data samo Sulejmanu, alejhis-selam. Resulullahov, sallallahu alejhi ve sellem, odnos prema *džinnima* je bio isti kao i prema ljudima; odnos roba Allahovog i Poslanika. Njegova sposobnost da im naređuje obožavanje Allaha i naredba da Mu se klanjaju nisu bili nikakva posebna vlast koju je on imao nad njima.¹⁰⁸

¹⁰⁶ *Kur'an*, 38:35

¹⁰⁷ *Sahihul-Muslim*, vol.1, str.273, br.1104 i *Sahih Buhari*, vol.1, str.268, br.75.

¹⁰⁸ S druge strane Sulejmanov, alejhis-selam, odnos prema *džinnima* je bio odnos gospodara prema robu. Allah mu je dao vlast nad zlim *džinnima*: “I Mi smo dali da mu služe: vjetar - koji je prema zapovijedi njegovoj blago puhao onamo kuda je on htio - i šejtani, sve graditelji i gnjurci, i drugi u bukagije okovani.” (*Kur'an*, 38:36-38)

On je bio Allahov rob i jedan od Njegovih poslanika koji je poslat s objavom, dok je Sulejman bio Allahov poslanik i kralj. Zvanje roba - poslanika je časnije nego od poslanika - kralja, upravo kao što su vjernici koji su ustrajni u vjerovanju i oni što su najbliži Allahu¹⁰⁹ su nadmoćniji nad skupinom pravovjernih desne ruke¹¹⁰ općenito.¹¹¹

En-Nisa`i je naveo predaju¹¹² (u skladu sa uslovima koja je uspostavio El-Buhari) na osnovu vjerodostojnosti Aiše, radijallahu anha, dok je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, klanjao, šejtan mu je došao, a (Resulullah) ga je zgrabio, oborio ga na zemlju i uhvatio ga za vrat. Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "(Uhvatio sam ga za vrat) sve dok nisam osjetio hladnoću njegovog jezika na mojoj ruci. I da nije bilo Sulejmanove dove, bio bi zavezan tako da bi ga ljudi mogli vidjeti."

Ahmed i Ebu Davud također bilježe ovaj događaj na osnovu vjerodostojnosti kazivanja

¹⁰⁹ "I oni prvi-uvijek prvi! Oni će Allahu biti bliski." (*Kur'an*, 56:10-11)

¹¹⁰ "A oni srećni - ko su srećni?! biće među lotosovim drvećem bez bodlji." (*Kur'an*, 56:8, 27-28)

¹¹¹ Ovo Ibn Tejmijjino objašnjenje je upućeno da objasni pitanje koje se može javiti u odnosu na Sulejmanovoj, alejhis-selam, prividnoj nadmoći nad Resulullahom, sallallahu alejhi ve sellem, zbog njegovih čudnovatih moći koja poslije njega nisu nikome više data.

¹¹² Vidi hadisku zbirku: *Sunen en-Nisa`i*

ashaba Ebu Sa`ida. U njihovoj predaji Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Zgrabio sam ga rukama i nastavio ga stiskati sve dok nisam osjetio hladnoću njegove pljuvačke među moja dva prsta: palca i dopalca."¹¹³ Pošto je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, učinio ovo za vrijeme namaza, to je postalo jednim od dokaza koje su koristili učenjaci u dozvoljavanju sličnih kretnji u namazu, poput sprečavanja onoga koji traži da ide neposredno ispred onoga koji klanja namaz,¹¹⁴

¹¹³ Zabilježio Ahmed u svom *Musnedu*, vol. 3, str. 82. Zapravo Ebu Davudova predaja ima isti lanac prenosilaca kao i kod En-Nisa`ija ali je tekst različit, a Ahmed je zabilježio samo jedan dio Ebu Davudove predaje.

¹¹⁴ Ebu Salih es-Samman je zabilježio: "Prenosim ti ono što sam čuo i vidio Ebu Sa`ida el-Hudrija da govori i radi. Jednog petka bio sam sa Sa`idom dok je on klanjao prema sutri, a mladić iz plemena Mu`ajt je pokušao proći ispred njega. Odgurnuo ga je natrag gurajući ga u prsa. (Mladić) je pogledao, ali, ne nalazeći drugog puta kojim bi prošao sem ispred Ebu Sa`ida, opet je pokušao da prođe. (Ebu Sa`id) ga je odgurnuo tako što ga je još snažnije odgurnuo u prsa nego prvi put. Mladić je ustao i počeo se hrvati sa Ebu Sa`idom, a ljudi su se okupili oko njih. Mladić je napustio to mjesto i otišao do Mervana te mu se požalio na ono što se desilo. Kada je Ebu Sa`id došao Mervanu on je rekao: "Šta se desilo između tebe i sina tvog brata da se on došao žaliti na tebe?" Ebu Sa`id je odgovorio: "Čuo sam Resulullaha, sallallahu alejhi ve sellem, kako kaže: 'Kada neko od vas obavlja namaz prema sutri i neko pokušava da prođe neposredno ispred, taj se mora odstraniti. Ako on to odbije, treba biti potučen, jer on je šejtan'."

ubijanja škorpiona i zmija, i namaza u vrijeme borbe mačevima.

Islamski učenjaci su se podvojili u mišljenju da li šejtanski *džinni* kvare namaz ako prođu ispred onoga koji klanja. Oni su dvaju mišljenja, od kojih se oba mogu naći u Ahmedovom *Mezhebu*¹¹⁵ kao što spominje Ibn Hamid i drugi.

Jedno od mišljenja je da taj čin kvari namaz, a na osnovu prethodno spomenutog hadisa i Resulullahovog, *sallallahu alejhi ve sellem*, objašnjenja njegove izjave da prolazak crnog psa kvari namaz. Bilježi se da je Resulullah, *sallallahu alejhi ve sellem*, rekao: "Crni pas je šejtan."¹¹⁶ Razlog koji je on dao za njegovo kvarenje namaza je

(*Sahih Buhari*, vol. 1, str. 290, br. 488 i *Sahihul-Muslim*, vol. 1, str. 260-1, br. 1024).

¹¹⁵ Jedna od četiri postojeće meshebske škole koje priznaju ortodoksni muslimani. U ovom slučaju znana je kao hanbelijska škola koja je dobila naziv po svome utemeljitelju Ahmedu ibn Hanbelu (778-855).

¹¹⁶ Dio hadisa koji je prenesen na osnovu vjerodostojnog kazivanja Ebu Zerra u šest sahiha s izuzetkom Sahih Buharija. Cjelokupni tekst glasi: Ebu Zerr prenosi: "Resulullah, *sallallahu alejhi ve sellem*, je rekao: 'Kada neko od vas stane da klanja namaz on treba da bude prema nečemu što ga štiti, a što je jednako (u visinu) poledini sedla, inače će njegov namaz biti pokvaren prolaskom magarca, žene ili crnog psa.' Upitao sam: 'O Ebu Zerre, kakva je razlika između crnog psa, crvenog psa i smeđeg psa?' On je odgovorio: 'O sine moga brata, isto to sam ja upitao Resulullaha kao što ti pitaš mene, a on je odgovorio: 'Crni pas je šejtan.'" (*Sahihul-Muslim*, vol. 1, str. 261-2, br. 1032).

da je on zli *džinn* i to je kao što Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, kaže zato što je crni pas šejtan među psima, a *džinni* uzimaju njegov oblik često, podjednako kao i oblik crnih mačaka,¹¹⁷ zato što crno pobuđuje šejtanske snage efikasnije od bilo koje druge boje¹¹⁸ i ona u sebi sadrži moć toplote.¹¹⁹

Ako pojedinac koji je opsjednut osjeti olakšanje poslije učenja dove, spominjanja Allaha, naređivanja *džinnu* da čini dobro i zabranjivanja mu da čini zlo, prestrašivanja njihovog, postidjivanja njihovog, prizivanja prokletstva na njih i drugih ovakvih postupaka, i u činjenju toga grupa *džinna* se razboli ili umre. Sve dok pojedinac sprovodi istjerivanje *džinna* iz tijela on ne prelazi islamom

¹¹⁷ U predaji koju je zabilježio `Abdur Rezak, a iz Ebu Hurejrinog prethodnog hadisa preneseno je da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "On (šejtan) se pojavio preda mnom u obliku mačke." (*Fethul-Bari*, vol. 1, str. 555).

¹¹⁸ Pod okriljem tame sile zla često djeluju. Dakle, Allah nam govori da tražimo utočište u Njega od tame noći kada ona padne (*Kur'an*, 113:3). Džabir ibn `Abdillah je prenio da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kada se tama noći spusti, držite vašu djecu u kućama, jer šejtan je sve u to vrijeme..." (*Sahihul-Muslim*, vol. 3, str. 113, br. 4998).

¹¹⁹ Iz još prastarih vremena je razmatrano da crna boja zadržava toplotu više od bilo koje druge boje. Pošto su *džinni* stvoreni od vatre, Ibn Tejmije ovdje smatra da usljed kvaliteta nakupljanja toplote *džinni* vole crnu boju.

propisane granice u svojoj borbi s njima. Mnogi istjerivači koji koriste zapise naređuju *džinnu* da pogubi druge *džinne* koji tu žive a to nije dozvoljeno jer oni mogu pritvoriti onoga koji ne treba da bude pritvoren, jer oštećeni *džinn* ih može napasti i ubiti, ili uzrokovati njima, njihovim ženama, djeci ili njihovoj stoci da se razbole.

Što se tiče onih što slijede Pravi put koji je propisao Uzvišeni Allah i Njegov Resul u odbacivanju *džinnskih* napada, *džinn* im neće naškoditi zato što je ovakav istjerivač pokoran Allahu i Njegovom Resulu u pomaganju tlačenome i pomaganju potištenom. Oslobođanje onoga koji je u nevolji na islamski način, bez korištenja širka i zla, ne šteti *džinnu*, usljed njihovog znanja da je to ispravno ili kao rezultata njihove nemogućnosti da čine to. Ako je opsjedajući šejtan `Ifrit¹²⁰ među *džinnima*, a onaj koji ga istjeruje slab, on mu može naštetiti. Zato se istjerivač treba štititi učenjem dova tražeći utočište u Allaha,¹²¹ el-Mu`avizatejn,¹²²

¹²⁰ Moćni *džinnovi* su nazivani `Ifrit. Ovaj termin se koristi i u Kur`anu: "Ja će ti ga donijeti" - reče `Ifrit, jedan od džinnova, - "prije nego što okom trepneš." (*Kur'an*, 27:39)

¹²¹ Najosnovniji oblik je: E'uzu Billahi mineš-šejtannir-Radžim *Tražim utočište kod Allaha od prokletog šejtana*. Allah je naredio da se Euza treba učiti prije učenja Kur'ana (*Kur'an*, 16:98), a i prije učenja *Fatihe* u toku namaza. Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "E`uzu billahi mincš-šejtannir-Radžim min Hemzihi ve nefkihi ve

Ajet-ul-Kursiju;¹²³ klanjanjem namaza, zikrom i svim onim što jača vjeru i odstranjuje grijehe preko

nefazih (Tražim utočište kod Allaha od prokletog šejtanovog dodira, ponosa i poezije).” (Bilježi Ebu Davud: *Sunen Ebu Davud*, vol. 1, str. 196, br. 763, Ibn Madžc, Ed-Darakutni i El-Hakim, te u *Sahihu* od Ibn Hibbana i Ez-Zehebija, i El-Albani u *Irva el-Galil*, br. 342.

¹²² El-Mu`avizatejn su posljednje dvije Kur`anske sure: *Felek* i *Nas*, a koje glase:

Sura el-Felek

“Reci: ‘Utičem se Gospodaru svitanja od zla onoga što On stvara, i od zla mrkle noći kada razastre tmine, i od zla smutljivca kada smutnju sije, i od zla zavidljivca kad zavist ne krije!’”

Sura en-Nas

“Reci: ‘Tražim zaštitu Gospodara ljudi, Vladara ljudi, Boga ljudi, od zla šejtana-napasnika, koji zle misli unosi u srca ljudi - od džinnova i od ljudi!’”

O učenju El-Mu`avizatejna, ashab Ebu Sa`id je rekao: “Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je uobičavao tražiti utočište od *džinna* i urokljivog oka sve dok *Mu`avizatejn* nisu objavljena. Kada su ona objavljena, on ih je koristio a sve drugo je ostavio po strani.” (Bilježi Et-Tirmizi koji ga je svrstao u grupu *Hasen Garib*. El-Albani ga je uvrstio u sahih u svom *Sahih el-Džami`*, vol. 4, str. 255).

¹²³ Ajetul-Kursi je 255. ajet sure *El-Bekure* kog je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, nazvao najvećim ajetom Kur`ana približnog čovjeku. Ashab Ubeyj ibn Ka`b je rekao: “Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je upitao: ‘O Ebul-Munzire, znaš li koji ti je ajet u Allahovoj knjizi najbliži?’ Odgovorio sam: ‘Allah i Njegov Resul najbolje znaju.’ On je ponovo upitao: ‘Ebul-Munzire, znaš li koji ajet Allahove knjige ti je najveći?’ Rekao sam: ‘Allah je nema boga osim Njega, Živi i Vječni.’ Nakon čega me je potapšao po prsima i rekao: ‘Neka ti znanje

kojih zli *džinn* može zadobiti kontrolu nad njim. Ovakva osoba je Allahov vojnik (Mudžahid fi Sebilillah). Istjerivanje *džinna* spada među najveće oblike džihada, stoga on bi se trebao paziti da ne pomaže svom neprijatelju da ga nadvlada preko vlastitih slabosti - grijeha. Ako su okolnosti izvan mogućnosti: **“Allah nikoga ne opterećuje preko mogućnosti njegovih,”**¹²⁴ ne bi se trebao izlagati nevoljama uzimajući ono što nije kadar obaviti.

Među najboljim oružjima koja se mogu koristiti u istjerivanju *džinna* je Ajetul-Kursija, kao što se navodi u Sahihul-Buhari u predaji od Ebu Hurejre koji je rekao: “Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, me je zadužio za zekjat u vrijeme mjeseca ramazana.¹²⁵ Dok sam to činio, neko je došao i počeo da pretražuje po hrani tako da sam ga

uvijek bude ugodno, o Ebul-Munzire!” (*Sahihul-Muslim*, vol. 2, str. 387, br. 1768) Potpuni prevod značenja ovog ajeta glasi: “Allah je - nema boga osim Njega - Živi i Vječni! Ne obuzima ga ni drijemež ni san! Njegovo je ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji! Ko se može pred Njim zauzimati za nekoga bez dopuštanja Njegova?! On zna šta je bilo prije njih i šta će biti poslije njih, a od onoga što On zna - drugi znaju samo onoliko koliko On želi. Moć Njegova obuhvata i nebesa i Zemlju i Njemu ne dojadi održavanje njihovo; On je Svevišnji, Veličanstveni!”

¹²⁴ *Kur'an*, 2:286

¹²⁵ Obavezna sadaka koja se daje u obliku hrane na kraju mjeseca ramazana - (devetog mjeseca lunarnog kalendara), a koja se potom razdjeljuje među siromašnim članovima društva.

ščepao. Rekao sam: 'Tako mi Allaha, odvest ću te Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem'. Čovjek je molio: 'Zaista sam siromah i imam one koji su ovisni o meni. U velikoj sam potrebi.' Zato sam ga pustio da ide. Sljedećeg jutra, Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: 'O Ebu Hurejre, šta je tvoj zarobljenik sinoć uradio?' Rekao sam: 'On se žalio, da je u velikoj potrebi i da ima porodicu te sam ga ja pustio da ide.' Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je odgovorio: 'Uistinu ti je lagao i on će se vratiti.' Pošto sam znao da će se vratiti, sačekao sam ga. Kada se vratio i počeo da kopa po sakupljenoj hrani, ščepao sam ga i rekao: 'Zaista ću te odvesti Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem.' On se branio: 'Pusti me! Uistinu sam siromašan i imam porodicu. Neću se vraćati.' Smilovao sam mu se i pustio ga da ide. Sljedećeg jutra, Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: 'O Ebu Hurejre, šta je tvoj zarobljenik učinio sinoć?' Rekao sam da se žalio da je u velikoj potrebi i da ima porodicu te sam ga pustio. Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je odgovorio: 'Uistinu ti je lagao i on će se vratiti.' Tako sam ga sačekao i zgrabio ga kada je počeo da kopa po okolnoj hrani. Rekao sam: 'Tako mi Allaha, odvest ću te Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem. Ovo je treći put, a ti si obećao da se nećeš vraćati. Ipak si se vratio!' On je rekao: 'Daj da ti kažem nekoliko riječi

putem kojih će ti Allah pomoći.' Pitao sam: 'Koje su to riječi?' On je odgovorio: 'Kad god pođeš na počinak, prouči **Ajetul-Kursiju** od početka do kraja. Ako to učiniš, čuvar, poslat od Allaha, će ostati s tobom i šejtan ti se neće približiti sve do jutra.' Potom sam ga pustio da ide. Sljedećeg jutra Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: 'Šta je tvoj zarobljenik sinoć učinio?' Rekao sam da je tvrdio da će me naučiti riječima pomoću kojih će mi Allah pomoći, te sam ga ja pustio da ide. Kada je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, upitao koje su to riječi, rekao sam mu da su te riječi izgovaranje **Ajetul-Kursije** prije odlaska na počinak. Također sam mu rekao da je on rekao da će čuvar poslat od Allaha ostati sa mnom i šejtan mi se neće približiti sve dok se ne probudim sljedećeg jutra. Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: 'Uistinu je rekao istinu, premda je notorni lažac. O Ebu Hurejre! Znaš li s kim si pričao u protekle tri noći?' 'Ne', odgovorio sam, a on je rekao: 'To je bio zli *džinn*.'¹²⁶

¹²⁶ *Sahihul-Buhari*, vol. 6, str. 491, br. 530

Značenje: Ovaj hadis i drugi poput njega se koriste kao dokaz da šejtani mogu uzimati različite oblike koje ljudi mogu vidjeti i s njima komunicirati. El-Bejheki u svom djelu *Manakib eš-Šafi`i* (vrline imama Šafije) je zabilježio od učenika imama Šafije, Er-Rebi`a da je eš-Šafi` rekao: "Mi ćemo poništiti svjedočenje svakoga ko tvrdi da je vidio *džinna*, osim ako je poslanik." Ibn Hadžer komentarišući ovaj

navod je rekao: "Ova izjava se treba uzeti da se odnosi na onoga koji tvrdi da ih je vidio u obliku u kom su stvoreni (u izvornom obliku). Onaj koji tvrdi da ih je vidio u njihovim usvojenim oblicima životinja i drugih oblika, ne treba biti odbačen zbog mnogobrojnih izvještaja da oni poprimaju nama vidljive oblike." (*Fethul-Bari*, vol. 6, str. 344). Eš-Šafi` je argumentovao svoj stav sljedećim kur`anskim ajetom: "On vas vidi, on i vojske njegove, odakle vi njih ne vidite." (*Kur'an*, 7:27) Ibn Hadžer je ovo protumačio: "Izjava Svemogućeg: "On vas vidi, ..." se posebno odnosi na vrijeme kada su oni u obliku u kom su stvoreni." (*Fethul-Bari*, vol. 4, str. 488). Jedan događaj dosta sličan onom kojeg navodi Ebu Hurejre također se desio drugom ashabu, Mu`az ibn Džebel. Taj događaj su naveli Et-Taberani i Ebu Bekr er-Rujani. U Mu`azovoj predaji šejtan je dodao: "...i završni ajeti sure *El-Bekare*": "Poslanik vjeruje u ono što mu se objavljuje od Gospodara njegova, i vjernici - svaki vjeruje u Allaha, i meleke Njegove, i knjige Njegove, i poslanike Njegove: 'Mi ne izdvajamo nijednog od poslanika Njegovih.' i oni govore: 'Čujemo i pokoravamo se; oprosti nam, Gospodaru naš; Tebi ćemo se vratiti.' Allah nikoga ne opterećuje preko mogućnosti njegovih; u njegovu korist je dobro koje učini, a na njegovu štetu zlo koje uradi. Gospodaru naš, ne kazni nas ako zaboravimo ili što nehotice učinimo! Gospodaru naš, ne tovari na nas breme kao što si ga tovario na one prije nas! Gospodaru naš, ne stavlja nam u dužnost ono što ne možemo podnijeti, pobriši grijeh naš i oprosti nam, i smiluj se na nas. Ti si Gospodar naš pa nam pomози protiv naroda koji ne vjeruje!" (*Kur'an*, 2:285-6)

Također postoji predaja od Mu`aza da mu je šejtan došao u obliku slona. Ibn Hadžer je rekao: "Isto tako se desilo ashabu Ubejj ibn Ka`bu u predaji koju je zabilježio En-Nisa`i, Ebu Ejjubu el-Ensariju u predaji koju bilježi Et-Tirmizi, Ebu Esjadu el-Ensariju, a koju

Pored navedenog, mnogi su imali iskustva na ovom polju i koji bespogovorno potvrđuju djelotvornost ovog ajeta u očuvanju od šejtana i kidanja njihovih čini.¹²⁷ Uistinu, ovo je provjereno

bilježi Et-Taberani, i Zejd ibn Sabitu u predaji koju je zabilježio Ibn Ebi ed-Dunja. Ipak, samo je Mu`azova predaja po okolnostima slična sa Ebu Hurejrinom, a za sve njih se smatra da su odvojeni događaji.” (*Fethul-Bari*, vol. 4, str. 489). Ubbejeva predaja je zapravo navedena od strane En-Nisa`ija u djelu *El-Jevm vel-Lejleh* podjednako kao i od strane Ibn Hibbana, El-Hakima i Et-Taberanija. Ovo se navodi na sljedeći način: “U početku on (šejtan) je izgledao poput zrelog mladića... Rekao sam mu: ‘Daj mi svoju ruku.’ Kada je on to učinio ona je najednom postala pasjom šapom sa psećim dlakama na njoj!” U Ebu Ejjubovoj predaji nalazi se sljedeći navod: “Šejtani bi dolazili i uzimali jedan njegov dio (zekjata).” Et-Tirmizi je klasificirao ovaj hadis kao *hasen gariib* (neobičan ali vjerodostojan) a nadalje je ovjerodostojan od strane El-Hakima. Ebu Nu`ajm ga je također zabilježio na osnovu autentičnosti Ebu Ejjuba u drugom lancu prenosilaca u kom spominje da je šejtan bio u obliku mačke koja se preobličila u staricu. Ebu Esjedova predaja je slična onoj Ebu Ejjubovoj sem da sadrži u sebi sljedeće: “Pokazaću ti ajet, koji ako se bude učio u tvojoj kući, tvoja porodica neće biti uznemiravana, a koji ako ga budeš učio nad svojim zdjelama, njihovi poklopci neće biti pomjerani. To je **Ajetul-Kursijja**.” U predaji od Zejd ibn Sabita on je upitao: “Šta će nas zaštititi od tebe, a on je odgovorio: ‘**Ajetul-Kursijja**.’” U svim ovim predajama ashabi su vidjeli *džimme* i razgovarali s njima.

¹²⁷ Postoje mnogi hadiski tekstovi koji potvrđuju šta se može koristiti protiv zlih *džinna* da bi se izbacilo njihovo zlo. Među ovakvim tekstovima je učenje sure *El-Bekure*, a na osnovu hadisa kog su naveli

Muslim i Tirmizi, a od Ebu Hurejre u kom se kaže da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ne pravite od vaših kuća mezarluke. Uistinu šejtan bježi od kuće u kojoj se uči sura *El-Bekare*." (*Sahihul-Muslim*, vol. 1, str. 337, br. 1707). Ibn Hibban je zabilježio predaju od Sahl ibn Sa'da u kojoj se navodi da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Šejtan neće ući u kuću onoga koji je uči tri uzastopne noći zaredom." On je također zabilježio predaju od En-Nu'mana ibn Bešira da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kada se posljednja dva ajeta sure *El-Bekare* prouče u kući tri uzastopne noći, šejtan joj se neće ni približiti." Et-Tirmizi je ovaj hadis ocijenio *garibom* dok ga je Ibn Hibban ovjerodostojio kao i El-Albani (*Sahih el-Džami'*, vol. 2, str. 123). *Bismilla* također može biti korištena u odbrani od *džinna*, a na osnovu Resulullahove, sallallahu alejhi ve sellem, izjave: "Ne recite: 'Neka šejtan bude umanjen!' Jer zasigurno će on rasti sve dok ne postane veličine kuće i on će reći: 'Tako mi moje moći ja ću ga opsjednuti.' Umjesto toga recite: '**Bismillah**' (Sa Imenom Allaha). Ako to učiniš, smanjivat ćeš ga sve dok ne postaneš veličine muhe." (Zabilježili Ahmed i drugi muhaddisi, a El-Albani ga je svrstao u sahih (*Sahih el-džami'*), vol. 6, str. 169).

Traženje utočišta kod Allaha od šejtanovog dodira je također na brojnim mjestima propisano u Kur'anu: "A kad šejtan pokuša da te na zle misli navede, ti zatraži utočište u Allaha." (*Kur'an*, 41:36) "I reci: 'Tebi se ja, Gospodaru moj, obraćam za zaštitu od prividenja šejtanskih'." (*Kur'an*, 23:97)

Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je također rekao: "Uistinu, znam neke riječi, ako ih se tada izgovori, srdžba će splasnuti. Treba se reći: '**E'uzu billahi mineš-Šejtanir-Radžim**' (Tražim utočište kod Allaha od prokletog šejtana)." (Bilježe Buhari i Muslim: *Sahihul-Muslim*, vol. 4, str. 1377, br. 6317) na osnovu vjerodostojnosti Sulejman ibn Sarda.

Ezan i *ikamet* su također preporučeni od strane Resulullaha, sallallahu alejhi ve sellem, kao sredstva tjeranja šejtana. Ebu Hurejre prenosi da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kada se uči *ezan*, šejtan bježi i mijenja smjer vjetra da ga ovaj može odnijeti. Kada se završi, on se opet vraća. Ali kada se *ikamet* počne učiti, on se opet okreće natrag i bježi. Nakon proučenog ikameta vraća se i zavodi čovjeka, govoreći mu: 'Sjeti se toga i toga; sjeti se ovoga i ovoga,' upućujući na nešto što dotična osoba nije imala na umu. Kao posljedica toga, klanjač zaboravlja koliko je klanjao." (*Sahih Buhari*, vol. 1, str. 336, br. 582 kao i Muslim u svom *Sahihu*, vol. 1, str. 211, br. 756). Suhajl prenosi da ga je njegov otac poslao u pleme Haris zajedno sa još nekim. (Na putu do tamo), neki glas iz ograđenog posjeda ga je zovnuo imenom. Kada je ta osoba koja je bila s njim pogledala u taj ograđeni prostor nije vidjela ništa. Po povratku, on je ovaj slučaj ispričao svom ocu, koji je rekao: "Da sam znao da će ti se to desiti, nikada te ne bih poslao. Ali kad god čuješ takav poziv, prouči *ezan*, jer sam čuo Ebu Hurejru kako govori da je čuo Resulullaha: "Kad god se *ezan* uči, šejtan odmah bježi odatle." (*Sahihul-Muslim*, vol. 1, str. 211, br. 755).

Značenje: Praksa učenja ezana na uho novorođenčeta je autentična, a na osnovu hadisa kog su zabilježili Tirmizi i Ebu Davud od Ebu Raifa`a koji je rekao: "Vidio sam Resulullaha, sallallahu alejhi ve sellem, kako uči ezan na uho (svog unuka) Hasana ibn Alije kada ga je Fatima rodila." (*Sunen Ebu Davud*, vol. 3, str. 1415, br. 5086). Ovaj hadis su također naveli El-Arna`ut u djelu *El-Edkar*, (str. 409) i El-Albani u *Sahihu*, Tirmizi u svom *Sunenu* (Bejrut: El-Mekteba el-Islami, prvo izdanje, 1988., vol. 2, str. 93, br. 1224.) Ipak, učenje ezana na novorođenčeto desno, a ikameta na lijevo uho je zasnovano na slabom hadisu kog je naveo Ibn es-Suni od Husejna bin Alije u kom je on naveo da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Tko god ima novorođenče i prouči mu ezan na desno, a ikamet na lijevo

djelotvorno prilikom istjerivanja zlih *džinna* iz čovjeka i njihovog istjerivanja iz opsjednute osobe podjednako kao i onih koji su potaknuti šejtanima: poput nasilnika, onih koji se lahko ljute, pohotnika

uho, epilepsija mu neće naškoditi.” El-Arna` ut u svom djelu *El-Edkar* (str. 410) ovu predaju ocjenjuje kao *daif* (slab). Postoje brojne propisane dove koje se trebaju učiti u različitim prilikama, a koje odbacuju šejtane. Među njima su sljedeći hadisi: “Tko god kaže: *‘La ilahe illallah vahdehu la šerike leh, lehul-mulk ve lehul-Hamd ve huve `ala kulli šej` in Kadir’* -Nema boga sem Allaha koji nema suparnika. Uprava i hvala su Njegovi i On je u stanju da učini sve - stotinu puta na dan imat će nagradu sličnu onoj od oslobađanja deset robova, bit će mu zabilježeno stotinu sevaba, a stotinu grijeha će mu biti izbrisano; a imat će zaštitu od šejtana dok noć ne padne. Niko ne može učiniti ništa bolje od toga sem onoga koji to učini više puta.” (Bilježe Buhari i Muslim od Ebu Hurejre (*Sahihul-Muslim*, vol. 4, str. 1415, br. 6508).

“Ako neko od vas ode svojoj ženi i kaže joj: *‘Allahumme Džani biš-šejtane ve Džani biš-šejtane ma Rezaqtani’* - O Allahu, odstrani šejtana od mene i odstrani šejtana od onoga što si mi darovao - a imaju između sebe dijete, šejtan mu neće naštetiti niti će steći kontrolu nad njim.” (Bilježe Buhari i Muslim od Ibn `Abbasa. *Sahihul-Buhari*, vol. 1, str. 105, br. 143 i vol. 7, str. 74, br. 94).

“Ako čovjek ude u svoju kuću i sjeti se Allaha dok ulazi u nju i dok jede, šejtan kaže (svojim prijateljima): ‘Nema mjesta da provedemo noć i nemamo večere.’ Ali ako on ude a da se nije sjetio Allaha prilikom ulaska u nju, šejtan kaže: ‘Našli smo mjesto gdje ćemo provesti noć.’ A ako on ne spomene Allaha prije jela, on kaže: ‘Uhvatili smo i mjesto za noćenje i večeru.’” Prenosi Džabir ibn `Abdillah, bilježe Muslim, Ebu Davud i Ibn Madže (*Sunen Ebu Davud*, vol. 3, str. 1063, br. 3756).

i bludnika, muzičara i onih koji zaneseno zvižduću i plješću zaneseni muzikom. Ako se ovaj ajet iskreno prouči nad njima, on će odagnati šejtane i neutralizirati njihove iluzije. On će također pokvariti šejtanska priviđenja i šejtanom potpomognute nadprirodne gozbe koje izvode ljudi. Zli džinni obznanjuju svojim saveznicima ljudima znanje koje neupućene mase smatraju da su čuda koja su data samo pobožnim i bogoboječnim, a ona su zapravo šejtanske varke koje se ispoljavaju kod pomagača šejtanovih, kojima je Allah nezadovoljan i koji su skrenuli sa pravog puta. Džinn nasilnik se treba izbaciti bez obzira bio on musliman ili ne. Jer, Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Šehid je tko god bude ubijen u odbrani svoga imetka, šehid je tko god bude ubijen braneći svoj život i šehid je tko god bude ubijen braneći islam."¹²⁸ Ako je čovjek napadnut, on ima pravo da štiti svoj imetak čak i ako to podrazumijeva lišavanje života onoga koji napada. Zašto onda čovjek ne bi branio svoj um, tijelo i dušu koje zasigurno drži svetima, jer, uistinu, šejtan zaposijeda i uništava um opsjednutih i nameće kaznu

¹²⁸ Hadis bilježe: Tirmizi, Ebu Davud i En-Nisa`i od Sa`ida ibn Zejda s nekim malim razlikama u riječima. (*Sünen Ebu Davud*, vol. 3, str. 1227, br. 4754). Prvi dio ovog hadisa je također navode El-Buhari i Muslim na osnovu vjerodostojnosti `Abdullah ibn `Amra. (*Sahihul-Muslim*, vol. 1, str. 81, br. 260 i *Sahihul-Buhari*, vol. 3, str. 397, br. 660).

na njihova tijela; on ih čak može i silovati. Dakle, ako je jedini mogući način njihovog izbacivanja ubistvo, onda ono postaje dozvoljeno.

Što se tiče ostavljanja (opsjednutog) prijatelja bez da mu se pomogne, to je isto kao ostavljanje onoga koji je napadnut.¹²⁹ Pomaganje napadnutom je *farz kifaje* (grupna obaveza) svakome u skladu s njegovim mogućnostima,¹³⁰ kao što je izvješteno da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao a što se navodi u oba sahiha (Buhari i Muslim): "Musliman je brat svakom muslimanu, on ga ne ostavlja u potrebi niti mu nanosi štetu..."¹³¹ Ako on nije u mogućnosti da mu pomogne ili je zauzet nečim što je više obavezujuće, ili je neko drugi otišao da pomogne opsjednutoj osobi, njemu više nije obaveza da to učini. Ako je, s druge strane, on jedini prisutan koji je u mogućnosti da mu pomogne, a nije zauzet nečim što je više obavezujuće, to

¹²⁹ Ovaj dio je odgovor na upit na kom je ovo poglavlje zasnovano: "Da li je dozvoljeno za osobu koja istjeruje *džinne* da napusti opsjednutu osobu i ne ukaže mu pomoć?"

¹³⁰ U skladu sa islamskim pravom, ako pojedinac ili skupina čine ono što je klasificirano kao *farz kifaje*, obaveza se skida s ostatka zajednice. Ali, ako čitava zajednica to odbacuje, svi su uvučeni u grijeh (svi čine grijeh).

¹³¹ Ovaj hadis je prenio `Abdullah ibn Omer, a također postoji druga predaja od Ebu Hurejre. (*Sahihul-Muslim*, vol. 4, str. 6219, str. 1366 i br. 6250).

mu onda postaje prijekom naredbom da istjera džinna iz opsjednute osobe.

Odgovor na pitanje da li islam dozvoljava egzorcizam (istjerivanje džinna) je savršeno jasan: Taj čin spada među najplemenitija djela i to djela koja su činili poslanici i pravovjerni, a koji su štitili čovječanstvo od šejtana koristeći ono što su Allah i Njegov Resul naredili. Isa, alejhis-selam,¹³² je to

¹³² U knjigama *Starog zavjeta* koje nisu priznate kao vjerodostojne postoji jedan slučaj istjerivanja šejtana (*Tobitovo odstranjivanje šejtana*), ali u *Novom zavjetu* istjerivanje džinna od strane Krista i apostola je uobičajeno. (Marko 1:25; Djela 16:18). U ranoj crkvi bila je opća pojava sprovođenje istjerivanja davla iz preobraćenika paganskog i jevrejskog porijekla prije njihovog ulaska u baptizam. Ova praksa je spomenuta u *Kartagenskov Vijeću* 255. godine. (J.D. Douglas, *The New International Dictionary of the Christian Church*, Grand Rapids, Michigan: Zondervan Corp., 1974., str. 365). Ono što slijedi su neki isječci iz *Jevandlja po Marku* gdje je načinjen prikaz Kristovog istjerivanja davora iz opsjednutih ljudi:

"23. I odmah je tu bio u njihovoj sinagogi čovjek sa nečistim duhom. 24. i plakao je: "Šta ćeš učiniti s nama, Kriste iz Nazareta? Da li si došao da nas uništiš? Ja znam ko si ti, Sveti od Boga." 25. Ali, Krist ga je ukorio govoreći: "Budi miran, i izadi iz njega!" 26. A nečisti duh, grčeći ga i plačući glasnim glasom, je izašao iz njega... 32. te večeri u predvečerje donijeli su mu sve one koji su bili bolesni ili opsjednuti davorima... 34. I on je izliječio mnoge koji su bili bolesni od različitih bolesti, i izгнаo je mnoge davora, i nije dopuštao davorima da govore, zato što su ga oni znali... 39. i prošao je cijelom Galilejom, propovijedajući u njihovim sinagogama i istjerujući davora." (Marko 1:23-39).

činio kao i naš Resul, sallallahu alejhi ve sellem. Ahmed je zabilježio u svom *Musnedu* i Ebu Davud u svom *Sunenu* predaju od Umm Abana, od njenog oca, El-Vazi`a da je njen djed, Ez-Zari` ibn `Amir el-`Abdi otišao Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem, sa sinom (ili nećakom)¹³³ koji je bio lud. Ona je prenijela da je njen djed rekao: "Kada smo došli Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem, rekao sam: 'Imam sa sobom sina (ili nećaka) koji je lud, a kog sam doveo tebi da moliš Allaha za njega'. On je

Oni su došli s druge strane mora, do zemlje Gerasene. 2. i kada je izašao iz čamca, tamo ga je dočekao van ruka čovjek nečista duha 3. koji je živio među rakama; i niko ga nije mogao zadržati više, čak ni sa lancem; 4. jer je često bio vezivan neguama i lancima, ali je lance pokidao, a negve je raskidao do u komadiće, i niko nije imao snage da ga savlada 5. Noć i dan među lancima i na planini on je uvijek plakao, gadajući sebe kamenjem; 6. A kada je s udaljenosti ugledao Krista, potrčao je i obožavao ga je; 7. i plačući na sav glas, rekao je: "Šta ćeš učiniti sa mnom, Kriste, sine Najuzvišenijeg Boga? Preklinjem te Bogom, ne muči me." 8. Jer mu je rekao: "Izadi iz čovjeka, ti nečisti duše!" 9. i Krist ga je upitao: "Kako se zoveš?" On je odgovorio: "Zovem se Legion; jer mnogo nas je." 10. i nestipljivo ga je preklinjao da ih ne izgoni iz zemlje. 11. Sada veliko krdo svinja se ispasalo na padini brda; 12. i oni su ga preklinjali: "Pošalji nas u svinje, dozvoli nam da u njih udemo." 13. Tako ih je pustio, i nečisti dusi su izašli van, i ušli u svinje; i krdo, brojeći oko dvije hiljade, se sjurilo niz strminu u more, i bilo se ugušilo u moru." (Marko 5:1-13) (Holy Bible, The Revised Standard Version, New York: Thomas Nelson and Sons, 1951., str. 786, 789-790).

¹³³ Sumnja od strane prenosioca

rekao: 'Dovedi mi ga'. Tako sam otišao da ga dovedem od grupe jahaćih životinja (među kojima sam ga bio ostavio). Skinuo sam mu putnu odjeću i obukao mu onu svečaniju, te ga uzeo za ruku vodeći ga do Resulullaha, sallallahu alejhi ve sellem. On je rekao: 'Dovedi ga bliže meni i okreni ga leđima prema meni.' Potom ga je šćepao za odjeću i počeo da ga udara po leđima toliko jako da sam vidio bjelinu njegovog podpazuha. Dok je to činio govorio je: 'Izlazi Allahov neprijatelju! Allahov neprijatelju izlazi van!' Dječak je potom počeo da se ponaša na zdrav način potpuno drugačije od njegovog ranijeg ponašanja. Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, ga je potom sjeo ispred sebe, zatražio nešto vode i očistio mu lice, potom je molio za njega. Nakon Resulullahove, sallallahu alejhi ve sellem, dove nije bilo boljeg u delegaciji od njega."¹³⁴

¹³⁴ Ovaj hadis bilježe Ahmed i Ebu Davud et-Tajalasi od Matar ibn `Abd er-Rahmana (*Usud el-Gabeh*, vol. 2, str. 245). Umm Abban se smatrao kao *makbul* (prihvatljiv) prenosilac u skladu sa Ibn Hadžerom. Postoji samo jedan hadis kog je prenio Ez-Zari` u šest glavnih hadiskih zbirk, a samo ga je Ebu Davud naveo. On ima isti lanac prenosilaca kao i onaj hadis kog spominje i ovaj autor, ipak Ebu Davud nije spomenuo ovaj dio. Umjesto toga njegova predaja je ograničena na spominjanje ljubljenja Resulullahove, sallallahu alejhi ve sellem, ruke. (*Sünen Ebu Davud*, vol. 3, str. 1441, br. 5206) El-Buhari je također spomenuo istu ovu predaju u svom djelu *El-Adab el-Mufrad*.

Ahmed je također sabrao u svom *Musnedu* od `Abdullah ibn Numejra od Ja`le ibn Merraha koji kaže: "Vidio sam Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem, da čini tri stvari koje niko prije ili poslije mene nije vidio. Otišao sam s njim na put. Na putovanju prošli smo pored žene koja je sa dječakom sjedila na putu. Ona je pozvala: 'O Resulullah! Ovaj dječak je u iskušenju, a preko njega i mi smo također u iskušenju. Ni sama više ne znam koliko puta dnevno ima napade.' On je rekao: 'Daj ga meni.' Tako ga je ona podigla Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem. Potom je on stavio dječaka između sebe i sredine sedla, otvorio dječakova usta i puhnuo u njih tri puta izgovarajući: 'Sa Imenom Allaha, ja sam Allahov rob, izlazi Allahov neprijatelj.' Potom joj je dao dječaka natrag govoreći: 'Sačekaj nas na našem povratku na ovom istom mjestu i obavijesti nas o tome kako je prošao.' Na povratku našli smo je na istom onom mjestu sa tri ovce. Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je upitao: 'Kako je tvoj mladi dječak prošao?' Ona je odgovorila: 'Tako mi Onoga koji te je poslao s istinom, nismo otkrili ništa (neobično) u njegovom ponašanju sve do sada, stoga uzmi ove ovce.' On je rekao: 'Sidi i uzmi jednu, a ostale vrati.'" On (Ahmed) je spomenuo prenosioca hadisa¹³⁵ u kom je Ja`la nabrojao jedinstvene

¹³⁵ El-Hakim je zabilježio ovaj hadis u svom djelu, *El-Mustedrek*, i to cijelu predaju ovog događaja, a preko tabi`ina, El-A`maša, a njen lanac

slučajeve u kojima je posmatrao Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem.

Ahmed je zabilježio drugi hadis kog prenosi Vaki' od Ja'le ibn Murraha da je jedne druge prilike neka žena donijela svog ludog sina Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem, a on je rekao: "Izlazi Allahov neprijatelj, ja sam Resulullah." Dječak je ozdravio i ona je Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem, na poklon dala dvije ovce i nešto *akata*¹³⁶ (osušene gruhe) i masti. Resulullah, sallallahu

prenosilaca je odredio da je sahih, s čim se složio i Ez-Zehebi. U drugoj predaji koju bilježi Ahmed od `Abdur-Rezzaka od Ja'le ibn Murraha u kojoj je on rekao: "Postoje tri stvari koje sam vidio da Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, čini... kada smo putovali i prošli pored zdenca neka žena sa ludim djetetom mu je tamo prišla. Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, ga je uhvatio za nos i rekao: 'Izlazi, jer uistinu sam ja Resulullah.' Potom smo otišli i na povratku s puta opet smo prošli pored zdenca, a ona ista žena je došla sa nešto debelih ovaca i mlijeka. On joj je rekao da zadrži ovce, a svojim ashabima je rekao da piju, te su se oni napili mlijeka. On ju je potom upitao za dječaka, a ona je rekla: 'Tako mi Onoga Koji te je poslao s istinom, nismo vidjeli ništa sumnjivo otkako si ga ti liječio'."

¹³⁶ Proizvod od ovčijeg ili kozijeg mlijeka koje je izburano i sa kog je potom odstranjen puter, potom prokuhano i ostavljeno potom da se suši sve dok ne postane tvrdo kao kamen. To se koristilo kao sredstvo s kojim se je spremala hrana. (E.W. Lane's, *Arabic-English Lexicon*, Cambridge, England: Islamic Texts Society, 1984., vol. 1, str. 70).

alejhi ve sellem, je rekao: "Uzmi *akat*, mast i jednu ovcu, a vrati onu drugu."¹³⁷

Pretpostavimo da ovi događaji nisu preneseni od strane Resulullaha, sallallahu alejhi ve sellem, i poslanika prije njega zbog šejtanove nemogućnosti da opsjedaju ljude u njihovom prisustvu, ali oni su to činili među nama. Allah i Njegov Resul su ipak naredili pomaganje potlačenom, olakšavanje nevoljniku i pomaganje muslimanima, od čega sve ovo u sebi sadrži egzorcizam.¹³⁸ U oba sahiha (Buhari i Muslim),

¹³⁷ Ova predaja se smatra sahihom od strane el-Arna`uta u Ibn Kajjimovom, *Zad el-Me`ad* (Kuvajt: Mekteba el-Menar el-Islamijja, 14-o izdanje, 1986, vol. 4, str. 68, ftn. 1.) Ibn `Asakir je također zabilježio hadis od Usame ibn Zejda koji je sličan onome kog prenosi Ja`la (vidi *Akām el-Merjan fī Ahkām el-Džan*, str. 14). Ahmed, Darimi, Taberani, Bejheki i Ebu Nu`ajm su zabilježili hadis od Ibn `Abbasa u kom se kaže: "Neka žena je došla sa svojim sinom i rekla: 'O Resulullah, ovaj moj sin je lud. Svake noći i večeri ga spopadaju napadi i on tako uništava naše živote.' Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, ga je dohvatio i molio za njega. Dječak je potom povratio, a crni psić mu je izašao iz usta i pobjegao." (Vidi *El-Kasa`is el-Kubra*, vol. 2, str. 290).

¹³⁸ Među mnogim predajama koje objašnjavaju kako se treba izvoditi postupak egzorcizma, postoji jedan hadis kog je zabilježio Ebu Davud (*Sumen Ebu Davud*, vol. 3, str. 1093, br. 3892) od *Haridža ibn es-Salta* ovaj od svog amidže da je on došao Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem, i prihvatio islam. Po svom povratku došao je u pleme u kom je bio neki ludak svezan u željezne lance. Porodica tog ludaka je rekla: "Obaviještenci smo da je tvoj prijatelj (Resulullah) došao sa dobrom.

Imaš li išta s čim bi liječio ovu bolest?" Proučio sam nad njim *Fatihatul-Kitab* i on je ozdravio. Oni su mi dali stotinu ovaca te sam se vratio Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem, i obavijestio ga o ovom događaju. On me je upitao: "Jesi li proučio išta drugo sem toga?" Odgovorio sam: "Ne." On je rekao: "Uzmi ih, jer tako mi moje vjere, tko god jede s lošim učenjem mora propasti. Uistinu si ti učio istinu." (*Sünen Ebu David*, vol. 3, str. 1093, br. 3892).

U drugoj predaji se navodi: "On je nad njim proučio *Fatihatul-Kitab* tri dana ujutro i uvečer. Kad god bi on završio s učenjem ovaj bi izbacio iz sebe nešto pljuvačke i ispljuvka."

Među ovima je jedna nevjerodostojna predaja koja se pripisuje Ebu Lejli, a zabilježio ju je Ibn Madže u kojoj se navodi da je Ebu Lejla rekao: "Sjedio sam s Resulullahom, sallallahu alejhi ve sellem, kada je došao neki beduin i rekao: 'Imam bolesnog brata.' Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je upitao: 'Šta boli tvog brata?' On je odgovorio: 'Mentalno je poremećen.' Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je potom rekao: 'Idi i dovedi ga meni.' On je otišao i doveo ga te ga posadio na tle ispred Resulullaha, sallallahu alejhi ve sellem. Čuo sam ga kako nad njim uči *Fatihatul-Kitab*, početna dva ajeta sure El-Bekare, dva iz njene sredine: "A vaš Bog - jedan je Bog! Nema boga osim Njega, Milostivog, Samilosnog! Stvaranje nebesa i Zemlje, smjena noći i dana, lađa koja morem plovi s korisnim tovarom za ljude, kiša koju Allah spušta s neba pa tako u život vraća zemlju nakon mrtvila njezina - po kojoj je rasijao svakojaka živa bića, promjena vjetrova, oblaci koji između neba i Zemlje lebde - doista su dokazi za one koji imaju pameti." (*Kur'an*, 2:163-164)

Ajetul-Kursiju i tri ajeta iz sure El-Bekare i jedan ajet iz sure Ali `Imran: "Allah svjedoči da nema drugog boga osim Njega, - a i meleki i učeni -, i da On postupa pravedno. - Nema boga osim Njega, Silnog i Mudrog!" (*Kur'an*, 3:18)

Ajet iz sure El-A`raf:

“Gospodar vaš je Allah, koji je nebesa i Zemlju u šest vremenskih razdoblja stvorio, a onda svemirom zagospodario; On tamom noći prekriva dan ... Uzvišen neka je Allah, Gospodar svjetova!” (*Kur'an*, 7:54)

Jedan iz sure El-Mu`minun: “A onaj koji se, pored Allaha, moli drugom bogu, bez ikakva dokaza o njemu, pred Gospodarom svojim će račun polagati, i nevjernici ono što žele neće postići.” (*Kur'an*, 23:117)

Ajet iz sure El-Džinn:

“A On nije - neka uzvišeno bude dostojanstvo Gospodara našeg! - uzeo Sebi ni druge ni djeteta.” (*Kur'an*, 72:3)

Prvih deset ajeta sure Es-Safat (37:1-10), tri ajeta s kraja sure El-Hašr (59:22-24), suru Ihlas (112) Felek i Nas - 113 i 114) Potom je beduin ustao potpuno izliječen bez ikakve tegobe.”

Premda je ova predaja popularna među muslimanima koji istjeruju džinne pošto je prilično izričita, u njenom lancu prenosilaca se nalazi Ebu Džcnab el-Kalbi koji je slab prenosilac. Dakle, ova predaja se klasificira kao neautentična i ne može se koristiti kao osnova za prava istjerivanja džinna u islamu, premda bilo koji od navedenih ajeta se mogu koristiti u skladu sa potrebom onoga koji čini istjerivanje.

Među predajama koje je zabilježio Ibn es-Sunni i Ibn Ebi Hatim od `Abdullah ibn Mes`uda da je ovaj učio na uho osobe kojoj je to bilo potrebno te je ona povratila svjesnost. Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, ga je upitao: “Šta si mu proučio na uho?” On je odgovorio: “Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili i da Nam se nećete vratiti?” do kraja sure. (*Kur'an*, 23:115) Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je odgovorio: “Kada bi čovjek svjestan (Boga) to proučio planini, planina bi nestala.” (vidi Jahja ibn Šaraf en-Nevevije *El-Edkar*, Bejrut: Dar er-Ra`id el-`Arebi, 1983. str. 120-121)

zabilježeno je da su ashabi liječili ljude egzorcizmom koristeći suru *El-Fatiha*, a Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, ih je upitao: "Kako ste znali da ona liječi?" On im je također dozvolio da primaju darove za liječenje putem egzorcizma od onoga koga je ujeo škorpion.¹³⁹

Jedan od Ibn Tejmijinih glavnih učenika, Ibn Kajjim, je spomenuo svom učitelju upotrebu ovog ajeta na sljedeći način: "Često bi šejh učio na uho lude osobe: 'Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili i da Nam se nećete vratiti?' (*Kur'an*, 23:115) On mi je rekao je jedne prilike kad je učio ovaj ajet na uho lude osobe, džinn koji ga je opsjeo je rekao izlazećim glasom: "Daaaaa." Stoga je on uzeo komad drveta i počeo udarati tog čovjeka po vratnim venama sve dok mu se ruka nije zamorila od udaranja, a oni koji su bili tu prisutni su mislili da je taj čovjek mrtav usljed nanesenih udaraca. Za vrijeme dok ga je udarao on je plakao: "Ja ga volim." Šejh je rekao: "On ne voli tebe." On je rekao: "Želim da obavim hadždž s njim." Šejh je uzvratio: "On ne želi da obavi hadždž s tobom." On je rekao: "Napustit ću ga zbog tebe." Šejh je odgovorio: "Ne, učini to zbog pokornosti Allahu i Njegovom Resulu." On je rekao: "Onda ću ga napustiti." Ludak je potom sjeo gledajući na lijevo i desno govoreći: "Zašto sam došao uvaženom šejhu?" Prisutni su mu rekli: "Šta je sa silnim batinama koje si primio?" On je upitao: "Zašto bi me šejh prebio kada nisam počinio nikakav grijeh?" On uopće nije bio svjestan da je bio prebijen.

Šejh je uobičavao liječiti opsjednute osobe sa *Ajetul-Kursijjom* i često je znao narediti opsjednutome podjednako kao i onome koji istjeruje džinne, da ga često uče, zajedno sa *El-Mu'avizatejn*. (*El-Arna`utova obrada djela Zad el-Me`ad*, vol. 4, str. 67-9).

¹³⁹ Ebu Sa'id el-Hudri je rekao: "Dok smo bili na putu, odmarali smo se na nekom mjestu, kada nam je prišla djevojka robinja i rekla: 'Vođu

Prethodno je spomenuto da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao tri puta šejtanu koji je želio da mu pokvari njegov namaz: "Tražim utočište u Allaha od tebe! Proklinjem te Allahovim savršenim prokletstvom!"¹⁴⁰ Upotreba proklinjanja u ovom slučaju je slična proklinjanju koje se koristi za odbijanje nesilničkih i griješnih nevjernika među ljudima.¹⁴¹

plemena je ujeo škorpion a naši muškarci nisu tu; ima li ikoga među vama koji može da prouči rukju?" Čovjek među nama za kog smo smatrali da ne zna rukju je ustao i otišao sa njom. On mu je proučio rukju, a kada je ovaj ozdravio, dao mu je trideset ovaca, a nama je dao mlijeka da pijemo. Po njegovom povratku mi smo ga upitali: 'Jesi li ikada ranije učio rukju?' On je odgovorio: "Ne, ja sam mu samo proučio *Ummul-Kitab* (tj. suru El-Fatiha).' Dogovorili smo se da o tome ne govorimo sve dok nismo došli u Medinu i upitali Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem, o tome. Kada smo stigli u Medinu, spomenuli smo taj događaj Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem, a on je rekao: 'Kako ste znali da je to rukja? Razdijelite (ovce među sobom) i odvojite jedan dio i za mene'." (*Sahihul-Buhari*, vol. 6, str. 490, br. 529; *Sahihul-Muslim*, vol. 3, str. 1198, br. 5460 i *Sunen Ebu Davud*, vol. 2, str. 1093).

¹⁴⁰ Zabilježio Muslim, (*Sahihul-Muslim*, vol. 1, str. 273-4, br. 1106) a prenio Ebu Derda. (Vidi početak četvrtog poglavlja ove knjige radi potpunog navoda ovog događaja.)

¹⁴¹ Ibn Tejmije ovdje odgovara na zadnji dio pitanja na kom je ovo poglavlje zasnovano: "Da li je upotreba njihovih (šejtanovih prijatelja) preparacija protiv zlih *džinna* dozvoljena?" (vidi prvu stranicu četvrtog poglavlja radi cjelokupnog pitanja). U svom odgovoru, on razvija raspravu da bilo koja sredstva, bez širka, koja postižu željene

Naprimjer, premda Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovi ashabi nikada nisu vidjeli Turke i nisu koristili perzijske lukove ili druge poput njih koji bi se mogli koristiti za vrijeme bitke, dobro je poznata činjenica da je on naredio da oni (tj. Turci) budu ubijeni i da će ih njegov narod poraziti.¹⁴² Također je poznato da bi njihovo

posljedice su dozvoljena, zbog težine pogođenosti. Prizivanje Allahovog prokletstva na druge je normalno zabranjeno islamom kao što je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Pravi vjernik ne priziva prokletstva (na druge)." (Prenio Ebu Hurejre, a navo Muslim). Ipak, u slučajevima nasilja, bez obzira radilo se to o ljudima ili džinnima, to postaje dozvoljeno, a na osnovu Resulullahove, sallallahu alejhi ve sellem, prakse u ovom slučaju. Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je također prokleo jedno pleme u Nedždu kada je grupa od četrdeset učaća Kur`ana koju je on poslao tamo da ih uče, a sve na njihov zahtjev, bila iz zasjede napadnuta i poubijana, a što se je desilo četvrte godine po hidžri. (*Sahihul-Buhari*, vol. 2, str. 61-2, br. 116; *Sahihul-Muslim*, vol. 1, str. 329-331, br. 1433; *The Life of Muhammad*, str.433-4). Slično tome, premda islam obeshrabruje usvajanje paganskih načina oblačenja i ukrašavanja, kad god to postaje neophodno za koristiti onda oni postaju dozvoljeni.

¹⁴² U šest autentičnih hadiskih zbirki je zabilježeno, a preneseno od strane Ebu Hurejre da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, predvidio da će njegov narod pobijediti Turke (*Sahihul-Muslim*, vol. 4, str. 1507, br. 6959; i *Sunen Ebu Davud*, vol. 3, str. 1197, br. 4289). Ipak, na izgleda da postoji ijedna predaja u kojoj je on naredio da se oni traže i potuku. Zapravo, dostupne predaje dokazuju suprotno. Na primjer, Ebu Davud (*Sunen Ebu Davud*, vol. 3, str. 1197, br. 4288) i En-Nisa`i su izvijestili od jednog od ashaba da je Resulullah,

poražavanje zahtijevalo upotrebu perzijskih lukova, jer kada bi se borili s arapskim lukovima (koji naliče na pamučne lukove),¹⁴³ oni im ne bi bili od koristi uopće. Zapravo, Turci bi nadvladali muslimane superiornošću samo njihovog streljaštva. Stoga se protiv njih mora boriti koristeći sva neophodna sredstva da bi se mogli poraziti. Kada su neki muslimani rekli halifi Omeru ibn el-Hattabu: "Uistinu, kada vidimo kako neprijatelj nosi svilu, naša srca se potresu strahom."¹⁴⁴ On im

sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ostavite Etiopljane na miru sve dok vas oni ne diraju, i ostavite Turke na miru sve dok vas oni ne diraju." (El-Albani je ovu predaju označio kao *hasen* u *Sahihul-Džami`es-Sagir*, vol. 3, str. 145). Ibn Hadžer je rekao: "Ovaj hadis: 'Ostavite Turke na miru sve dok vas oni ne diraju,' je bio dobro poznat za vrijeme ashaba." Et-Taberani ga je također prenio na osnovu vjerodostojnosti Mu`avije. U drugoj predaji od Mu`avije, Ebu Ja`la je prenio kada je on došao od svog namjesnika obavještavajući ga da su se sukobili s Turcima i pobijedili ih, Mu`avija se razljutio i napisao mu: 'Ne bori se protiv njih sve dok ti ne zapovijedim, jer sam uistinu čuo Resulullahu kako govori: - Uistinu će Turci istjerati Arape sve dok ih ne svežu za korijenje pelinovog drveća (*ših*).'" (*Fethul-Bari*, vol. 6, str. 609).

¹⁴³ Upotrebljavali su se za odstranjivanje i razvrstavanje pamuka.

¹⁴⁴ Svileni odjeći i uresi su se blistavo presijavali što je neprijateljskim linijama davalo strašan i veličanstvan izgled u poređenju sa grubim pamukom i vunenom odjećom koju su nosili muslimani.

je rekao: "Možete nositi ono što oni nose."¹⁴⁵ Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je naredio ashabima za vrijeme obavljanja `umre¹⁴⁶ da polahko tavafe Ka`bu i da pokažu svoje desno rame da bi pokazali paganima svoju snagu, premda to nije bilo ozakonjeno do tada. Dakle, zbog *džihada*, ono što prethodno nije bilo dozvoljeno tada je rađeno.

¹⁴⁵ Omer je bio ashab koji je prenio da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio nošenje svile muškarcima. (Bilježi El-Buhari, *Sahihul-Buhari*, vol. 7, str. 486, br. 728; i Muslim, *Sahihul-Muslim*, vol. 3, str. 1139, br. 5129). Ipak, i Buhari i Muslim navode hadis koga prenosi Enes u kom je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, dao `Abdur Rahman ibn `Avfu i Ez-Zubejru dozvolu da nose svilene košulje zbog toga što su obojica bolovali od svraba kada bi nosili vunenu ili pamučnu odjeću. (*Sahihul-Buhari*, vol. 7, str. 487, br. 730); (*Sahihul-Muslim*, vol. 3, str. 1145, br. 5168). Ibn Hažder je rekao: "Et-Taberi je zaključio da je Omer, radijallahu anhu, dozvolio nošenje svile u borbi na osnovu analogije u slučaju alergijskog svraba." (*Fethul-Bari*, vol. 6, str. 101). Ovdje se također može istaći da je prije bitke na Uhudu, Ebu Dudžana omotao crveni turban oko svoje kacige, mahao je mačem kog mu je dao Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, i kočoperio se je idući gore dole između muslimanskih linija. Vidjevši ga, Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ono je držanje koje Allah prezire osim u vrijeme i na mjestu poput ovoga." (A. Guillaume, *The Life of Muhammad*, str. 373-4).

¹⁴⁶ Ova `umra je obavljana od strane muslimana u vrijeme kada su pagani imali upravu nad Mekkom, a mirovni sporazum sa *Hudejbije* je bio još na snazi. (A. Guillaume, *The Life of Muhammad*, str. 530-1).

Liječenje opsjednute osobe i odstranjivanje *džinna* može zahtijevati da osoba koja je pogođena time bude pretučena nekoliko puta. Ipak, udarci se zadaju *džinnu* i opsjednuta osoba ih ne osjeti. Kada opsjednuta osoba povrati svjesnost nakon pretučenosti, često obavještava prisutne da nije ništa osjetio, i da nema nikakvih posljedica po njegovo tijelo. Čak iako su neki udareni preko tri ili četiri stotine puta teškim udarcima po nogama, od čijih posljedica bi normalno čovjek podlegao, pa ipak to osjeti samo *džinn*. *Džinni* će zapomagati i vikati, te obavještavati prisutne o mnogim stvarima. Osvjedočili smo se o ovakvim slučajevima u prisustvu mnoštva ljudi toliko mnogo puta da bi njihovo opisivanje trajalo predugo.¹⁴⁷

Što se tiče traženja pomoći protiv njih upotrebljavajući pri tome pisane ili izgovorene riječi i fraze čija značenja su nam nepoznata, ovakvi postupci nisu dozvoljeni. Ako pripravnici, vraćanja ili učenja u sebi sadrže širk, njihovo korištenje automatski postaje haramom. Većina onoga što se uči od strane onih koji pripravljaју talismane i zapise sadržavaju širk u sebi, premda oni mogu učiti neke kur'anske ajete zajedno s tim da bi prikrili izjave širka. Postoje dostatni lijekovi u

¹⁴⁷ Vidi ranije fusnote gdje Ibn Tejmijjin učenik, Ibn Kajjim opisuje jedan ovakav slučaj.

onome što je propisao Allah i Njegov Resul da bi se odstranila bilo koja od metoda koja u sebi sadrži širk i one koji ga prakticiraju. Premda neki muslimani mogu osporavati upotrebljavanje lijekova koji u sebi sadrže zabranjene tvari poput svinjetine i dijelova životinja koje su krepale,¹⁴⁸ ne postoji razlika u mišljenju što se tiče zabrane liječenja bolesti sa djelima širka i kufra, pošto su to dvoje zabranjeni u svim prilikama. Činjenje djela širka i kufra nije isto kao izgovaranje izjava širka i kufra pod prisilom, jer je ovo posljednje dozvoljeno ako je srce puno vjere. Dakle, ako ih pojedinac

¹⁴⁸ Premda su se učenjaci podijelili u pogledu liječenja bolesti haram tvarima, u sunnetu postoji dostatan autentičan dokaz koji ukazuje na njegovu striktnu zabranu pod okolnostima gdje nije ni život niti pojedini organ doveden u opasnost. Naprimjer, Va`il el-Hadremi je prenio da je Tarik ibn Suvejd el-Idžu`fi upitao Resulullaha, sallallahu alejhi ve sellem, o vinu. Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je zabranio njegovu upotrebu izrazio mržnju prema njegovom pravljenju. Tarik je rekao: "Ja ga pravim kao lijek?" On je odgovorio: "Ono nije lijek, već pošast." (*Sahihul-Muslim*, vol. 3, str. 1099, br. 4892; i *Sunen Ebu Davud*, vol. 2, str. 1087, br. 3864). U drugoj predaji od Ebu Derda`a prenosi se da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Allah je spustio i bolest i lijek, i On je odredio lijek za svaku bolest, stoga se liječite lijekovima, i ne koristite ništa što je haram." (*Sunen Ebu Davud*, vol. 2, str. 1087, br. 3865). Ashab Ibn Mes`ud je rekao u pogledu upotrebe vina kao lijeka: "Allah nije načinio lijek za vašu bolest u onome što je učinio haramom." (*Sahihul-Buhari*, vol. 7, str. 357, poglavlje 15).

izgovori dok je njegovo srce napunjeno vjerom, to nema utjecaja na nivo njegovog vjerovanja u vjeri. Isto tako, pojedinac pod prisilom ne namjerava da izgovori riječi nevjerovanja već je prisiljen na to. Ako šejtan zna da onaj koji koristi zapis ili vraćanje ne vjeruje ozbiljno u njega, on mu neće pomoći. Nadalje, pojedinac ne mora koristiti širk na temelju toga da on ili ona u njega ne vjeruju. Treba se također istaći da nema nužde liječiti pogodu osobu širkom ili kufrom zbog barem dva stanovišta:

1. Prvo je to da to ne može imati nikakvih posljedica, jer većina onih koji liječe bolesti sa zapisima nemaju uspjeha. Umjesto toga oni čak mogu pogoršati stanje.
2. Drugo stanovište je da ne postoje dostatne autentične metode liječenja koje bi lažne metode učinile bespotrebnim.

Ljudi mogu biti podijeljeni na tri glavne grupe s obzirom na njihovo vjerovanje u džinnsku opsjednutost i egzorcizam: Oni koji poriču da *džinn* može ući u čovjeka; oni koji ih odstranjuju zabranjenim zapisima, činima, talismanima i vraćanjima; i oni srednjeg puta koji potvrđuju stvarnost džinnske opsjednutosti, vjeruju da je samo Allah vrijedan obožavanja, obožavaju Ga, mole se Njemu, sjećaju se Njegovih imena i

Njegovih riječi, i koriste iste da bi istjerali šejtane koji dolaze kako od *džinna* tako i od ljudi.

Haram je pitati bilo *džinne*, ili one koji su razgovarali s njima, ili vjerovati u istinitost svega onoga što oni kažu. U autentičnoj predaji koja je navedena u *Sahih Muslimu* i drugim sahih zbirkama hadisa, Mu`avija ibn el-Hakem es-Selemi je rekao: "O Resulullah! U predislamsko doba, uobičavali smo posjećivati gatare. (Možemo li još uvijek to raditi?)" On je rekao: "Ne idite im!"¹⁴⁹ Također u *Sahih Muslimu*, neka od Resulullahovih, sallallahu alejhi ve sellem, žena je rekla: "Tko god posjeti onoga koji gata i pita ga bilo što, neće mu se primati namaz četrdeset dana."¹⁵⁰ Ipak, ako neko odgovoran ima dostatno znanje da može razlučiti istinu od neistine, za njega je dozvoljeno da presluša 'onoga koji gata' da bi odredio doseg svojih mogućnosti i da razotkrije prevare. U oba sahiha (Buhari i Muslim) preneseno je da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, upitao Ibn Sejjada:¹⁵¹

¹⁴⁹ *Sahihul-Muslim*, vol. 4, str. 1209, br. 5532

¹⁵⁰ *Sahihul-Muslim*, vol. 4, str. 1211, br. 5540

¹⁵¹ Postoje određene razlike u mišljenju da li je Ibn Sejjad bio Dedždžal ili ne. On je tvrdio poslanstvo za vrijeme Resulullahovog, sallallahu alejhi ve sellem, prisustva u Medini. Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je želio da testira Ibn Sejjadovo znanje i da tako dokaže muslimanima da on prima nadahnuće od šejtana, a ne od Allaha. En-Nevevi u svom komentaru *Sahihul-Muslima* kaže: "Ako se

“Šta ti dolazi?” On je odgovorio: “Dolazi istina i laž.” Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je upitao: “Šta vidiš?” On je odgovorio: “Vidim prijesto na vodi.” Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: “Nešto sam sakrio od tebe. (Šta je to?)” On je odgovorio: “Ed-Duh, ed-Duh.” Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: “Odlazi, nikada nećeš nadvisiti svoj položaj uistinu si ti od onih koji gataju.”¹⁵²

upita zašto ga Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, nije pogubio premda je tvrdio da je poslanik u njegovom prisustvu, odgovor se može dati sa dva stanovišta, a pozivajući se na El-Bejhekija i druge: Prvo je to da Ibn Sejjad nije bio punoljetan u to vrijeme, a ovaj stav je zastupao El-Kadi `Ejjad. Drugo je to da se ovaj događaj desio za vrijeme mirovnog sporazuma i partnerstva sa jevrejima, a ovaj stav je svesrdno zagovarao El-Hatabi u *Mu`allim es-Sunen*.” (*Sahihul-Muslim: Šarh en-Nevevi*, vol. 5, str. 771). U Ibn Omerovoj predaji nalazi se sljedeći navod: “A Ibn Sejjad u to vrijeme je bio blizu puberteta,” koja upućuje na to da on još nije ušao u pubertet što je stoga glavni razlog zašto se zakonski propis nije u to vrijeme mogao sprovesti nad njim.

¹⁵² Prenio `Abdullah ibn Omer (*Sahihul-Muslim*, vol. 4, str. 1511, br. 6992). Fraza: “Vidim prijesto na vodi” je samo Muslimova predaja ovog događaja od Ebu Sa`ida el-Hudrija, a frazu: “Uistinu si ti od onih koji gataju” nije prenio ni Buhari, a niti Muslim u svojim verzijama ovog hadisa. En-Nevevi je naveo El-Hatabija kako govori: “Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, ga je iskušao preko ajeta u kom se spominje Duhhan (Dim), jer je bio obaviješten o Ibn Sejjadovim sposobnostima za gatanje i njegovom znanju o

Slično tome, dozvoljeno je za pojedinca da sluša ono što oni govore i da obavještava druge o džinnima na isti onaj način na koji je dozvoljeno muslimanu da sluša nevjernika i grješnika da bi znao kakvi su oni i da iz toga uzme pouku. To je slično slušanju informacija od neispravnih ljudi i njihovo provjeravanje, bez inicijalnog vjerovanja ili nevjerovanja u njih, kao što Svemogući kaže:

“Ako vam nekakav nepošten čovjek donese kakvu vijest, dobro je provjerite...”¹⁵³

U knjizi *Sahihul-Buhari* nalazi se predaja koju prenosi Ebu Hurejre da su jevreji i kršćani uobičavali učiti Tevrat i tumačili su ga na

neviđenom. Ovaj test je bio usmjeren ka određivanju pravog stanja njegovog položaja. On je također pokazao svu lažnost njegovih tvrdnji ashabima i pokazao mu da je on duhovnjak i čarobnjak koji je primao podatke od šejtana na isti način kao i oni koji gataju. On ga je testirao krijući u srcu Allahovu izjavu: **“Zato čekaj dan kad će im se činiti da prema nebu vide vidljiv dim.”** (*Kur'an*, 44:10) a govoreći mu da krije tajnu. Kada je on rekao: “ed-duh” (tj. ed-duhan - Duh je ista riječ samo na drugom arapskom dijalektu), Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, mu je rekao da on neće nikada ići preko položaja onoga koji gata od kojih su svi oni samo u mogućnosti da uče od strane šejtana jednu jedinu riječ iz cijele rečenice, a što je suprotno poslanicima čija objava je od Allaha o neviđenom je jasno i u potpunim terminima.” (Vidi *Sahihul-Muslim: Šarh en-Nevevi*, vol. 5, str. 771).

¹⁵³ *Kur'an*, 49:6

arapskom, stoga je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ako vas kršćani i jevreji obavijeste o njihovim knjigama, ne vjerujte im niti im nemojte vjerovati. Jer mogu vas obavijestiti o nečemu tačnom, a vi da to poreknete, ili vas obavijestiti o nečemu pogrešnom, a da vi u to povjerujete.¹⁵⁴ Umjesto toga recite: **"Mi vjerujemo u ono što se objavljuje nama i u ono što je objavljeno vama, a naš Bog i vaš Bog jeste - jedan, i mi se Njemu pokoravamo."**^{155,156}

Stoga je dozvoljeno muslimanima da slušaju ono što *džinni* kažu istovremeno ne vjerujući ili vjerujući u to.¹⁵⁷

¹⁵⁴ Fraza: "Jer vas mogu obavijestiti o nečemu tačnom, a vi da to poreknete, ili vas obavijestiti o nečemu pogrešnom, a da vi u to povjerujete," se ne nalazi u Buharijinoj predaji o ovom događaju. Zapravo ju je zabilježio Ahmed, Ibn Ebi Šejbah i El-Bazzar u hadisu kog prenosi Džabir o Omerovom čitanju nekih jevrejskih tekstova, ipak Ibn Hadžer izjavljuje da je jedan od njegovih prenosilaca nepouzdan. Postoji, ipak, predaja kao dodatak ovome koju prenosi `Abdur-Rezzak kao objašnjenje Omerovog sina `Abdullaha, a koju je Ibn Hadžer klasificirao kao autentičnu. (*Fethul-Bari*, vol. 13, str. 284).

¹⁵⁵ *Kur'an*, 29:46

¹⁵⁶ *Sahihul-Buhari*, vol. 9, str. 338-9, br. 460.

¹⁵⁷ Autorov dokaz za dopuštanje slušanja onoga što govore oni koji gataju ili dobiju od *džinna* je praćena predajama koje ukazuju na to da je dozvoljeno odlaziti njima s namjerom slušanja *džinna* ili onih koji dobivaju informacije od njih. Ipak, analogija sa čitanjem ranih natpisa je neodređena, a posljedične implikacije koje se tu spominju su slabe i

Preneseno je da je vijest o halifi Omeru sporo dolazila do Ebu Musa el-Eš`arija, a u gradu je bila neka žena koja je imala za prijatelja *džinna*, te je on stoga upitao *džinna* o Omeru, a ovaj mu je rekao da je ostavio Omera dok je ovaj sakupljao kamile koje je sakupio kao zekjat.¹⁵⁸

neautentične. S druge strane, postoje nesumnjivo vjerodostojne predaje koje zabranjuju posjećivanje vračara, i pitanje njih bilo čega, bilo to općenito ili nešto specifično. Čak je i sam autor spomenuo neke predaje o ovoj zabrani nešto ranije. Dakle, zabrana ovakvih odlazaka ostaje graničnikom u islamskom pravu što se ove tematike uopće tiče. Ipak, za vrijeme izvršavanja egzorcizma, *džinni* se mogu priupitati da bi se oni ukorili i upozorili drugi.

¹⁵⁸ `Abdullah ibn Ahmed ibn Hanbel je prenio ovaj događaj u djelu *Vrline ashaba* od svog oca koji je ovo prenio od Salim ibn `Abdillaha u sljedećem obliku: "Vijesti od Omera do Ebu Musa el-Eš`artija, namjesnika Basre, su kasnile. U to vrijeme u Basri je bila neka žena koja je pored sebe imala šejtana koji joj je govorio, pa joj je stoga on (Ebu Musa) poslao glasnika govoreći: "Reci svom prijatelju da ide i obavijesti me o vodi pravovjernih (tj. halifi Omeru) pošto je on nešto okasnio u komuniciranju s nama." (*Džinn*) je odgovorio: "Uistinu mi nismo u mogućnosti da se približimo tom čovjeku, jer on ima meleka (tj. Džibrila) među svoja dva oka. Svaki šejtan kog je Allah stvorio, a koji čuje njegov glas pada na lice od toga." (Navedeno u djelu *Akām el-Mudžan fi Ahkām el-Džan*, str. 168). U drugoj predaji koju spominje Ibn el-Dževzi u *Tariḫ Omer ibn el-Hattab*, Salim ibn `Abdillah je rekao: "Vijesti od Omera su kasnile u svom putu do Ebu Musa el-Eš`arija te je ovaj otišao nekoj ženi koja je imala *džinna* u sebi i upitao ju je o njemu (tj. Omeru). Ona je rekla: 'Sačekaj dok mi moj šejtan ne dođe.' Kada je ovaj došao, ona ga je upitala, a on joj je rekao: 'Ostavio sam ga

U drugoj predaji, Omer je poslao vojsku u pohod i neko je došao u Medinu i obavijestio ljude da je ta vojska bila pobjedonosna nad njihovim neprijateljima. Ta vijest se raširila i Omer je bio upitan za to, na šta je odgovorio: "To je bio Ebul-Hajzam, glasnik muslimana od *džinna*. Kurir čovjek će doći kasnije." Nekoliko dana poslije ovoga doista je i došao.

umotanog kako se veseli kamilama koje su plaćene kao zekjat. Kad god šejtan vidi tog čovjeka, padne licem na tle. Melek je između njegova dva oka i Džibril govori njegovim jezikom'." Ove i druge slične predaje je prenio Salim ibn `Abdillah, unuk Omerov koji nije živio u vrijeme zbivanja ovih događaja. Ove predaje su klasificirane kao *mursel* (nepotpune); kategorijom nepouzdatih predaja (*da`if*), tj., da se one ne mogu koristiti kao dokaz u postavljanju pravnih normi.

dodatak I

Zapisi

Ibn Tejmije je zaključio ovu poslanicu o *džinnima* sljedećim stavovima o upotrebi zapisa. Dozvoljeno je napisati nešto iz Allahove Knjige (Kur`ana) mastilom koje je dobiveno iz dozvoljenih supstanci za napadnutog ili bolesnog, a napisani tekst se potom može saprati i popiti, kao što su imam Ahmed i drugi odobrili. `Abdullah ibn Ahmed je naveo predaju od svog oca, a koja je zabilježena od Ibn Abbasa u kojoj se navodi da je rekao: "Ako žena ima poteškoća na porodu, napišite joj: 'Sa imenom Allaha, nema boga sem Allaha, Plemeniti, Velikodušni. Slavljen neka je Allah, Gospodar Arša. Hvaljen neka je Allah, Gospodar svih svjetova.'"

“A njima će se učiniti, onoga Dana kada ga dožive, da su samo jedno veče ili jedno jutro njezino ostali.”¹⁵⁹ “A onoga Dana kada dožive ono čime se prijeti, učiniće im se da su ostali samo jedan čas dana. I doista! A zar će ko drugi biti uništen do narod raskalašeni!”¹⁶⁰

U drugoj predaji s istim lancem prenosilaca moj otac je također izvijestio da je Ibn `Abbas rekao: “Napišite to na čistu posudu, a potom popijte.” A ipak u drugoj predaji, izviješteno je da je rekao: “Dajte joj da pije i da prska po svom tijelu ispod pupka.”¹⁶¹

¹⁵⁹ Kur'an, 79:46

¹⁶⁰ Kur'an, 46:35

¹⁶¹ Sve ove predaje su došle preko Muhammed ibn `Abdur-Rahmana, unuka ashaba Ebu Lejle, koji je od strane Ibn Hadžera opisan kao osoba sa izrazito slabim pamćenjem, a kao takav njegove predaje se smatraju slabim (da`if). Drugi poput El-Kadi `Ajjada su podržali praksu pisanja kur'anskih ajeta, potom njihovog ispiranja i pijenja čineći analogiju sa *nedežom* (puhanjem) u vrijeme učenja i izgovaranja ajeta i sura *Muavizatejn*, a što je vjerodostojno potvrđeno Resulullahovom, sallallahu alejhi ve sellem, praksom.

Učenjak `Ajjad je napomenuo da je korist puhanja izvedena iz blagoslovljavanja pljuvačke ili zraka koji su dotaknuti uzvišenim riječima sjećanja na Allaha. On je nadalje sugerirao da pošto je puhanje slično ispiranju (i pijenju) ovih riječi kada su napisane, onda iz ovoga također trebaju biti slične koristi. (*Fethul-Bari*, vol. 10, str. 161). Ipak, ovaj način razlučivanja je prilično daleko otišao, pošto je Resulullah,

sallallahu alejhi ve sellem, uobičavao puhati u ruke prije nego što bi počeo s učenjem triju sura koje počinju sa *Kull* a potom ih je potirao po tijelu prije odlaska na počinak. (*Sahihul-Buhari*, vol. 8, str. 223, br. 331 I vol. 6, str. 495, br. 536). Korist od puhanja se može izvesti samo od strane onoga koji to propisuje. Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, se nije izjasnio o njenoj svrsi. Temeljni princip dostatnosti šeriata a što je šejh Ibn Tejmije potcrtao ranije i ovdje se može primijeniti. Zašto pribjegavati ovim metodama koje nisu radili niti Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, niti njegovi ashabi kada postoje mnogi načini koje je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, propisao a koje su njegovi ashabi i prakticirali. Ovakve prakse su postale uobičajene među većinom muslimanskih egzorcista. Ipak, niti njena popularnost niti uspješnost ne mogu islamizirati i učiniti je prihvatljivom Allahu, jer je Aiša prenijela da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Svako ko bude uvodio novotarije u islamu neće mu se one primiti." (*Sahihul-Buhari*, vol. 3, str. 535, br. 861). Što se tiče potkrepljivanja ove prakse kur'anskim ajetom: **"Mi objavljujemo u Kur'anu ono što je lijek i milost vjernicima, a nevjernicima 'on samo povećava propast."** (Kur'an, 17:82), ovo se može upotrijebiti kao podrška jedenju Kur'ana i pravljenju abecedne supe s arapskim slovima, kombinirajući ih sa kur'anskim ajetima i dijelovima ajeta a potom jedenja svega toga; ili pečenju hljeba s kur'anskim natpisima na njemu za obrok, itd. Nema kraja novotarijama ovakvim načinom rezonovanja. Čistoća i autentičnost islama se može postići samo čvrstim držanjem za njegove temelje kao što je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ostavljam vam iza sebe dvije stvari, kojih, ako ih se budete držali nikada neće zalutati: Allahovu Knjigu i moj sunnet. Ovo dvoje se nikada neće razdvojiti sve dok me ne sretete u Džennetu." (Zabilježio El-Hakim od Ebu Hurejre, a klasificiran je kao sahih od El-Albanija u *Sahihul-džami' es-sagir* (Bejrut: El-Mektebul-Islami, drugo izdanje, 1986., vol. 1, str. 566, br. 2937). Malik je naveo sličnu predaju u *El-*

ʿAbdullah je rekao: "Vidio sam mog oca da pravi zapise za žene na posudi ili nečemu čistom."

Muwatta (vidi El-Albanijeva autentifikacija djela *Miškatul-Masaabeh*, Bejrut: El-Mekteba el-Islami, drugo izdanje, 1979., vol. 1, str. 66, br. 186). El-ʿIrbad ibn Sarija je također prenio da je Resulullah, sallallahu alajhi ve sellem, rekao: "...Uistinu onaj među vama koji bude dugo živio vidjet će kontraverznost, stoga se morate držati mog sunneta i sunneta pravednih halifa - čvrsto ih se držeći. Čuvajte se novotarija (u vjeri), jer svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u džehennem." (Et-Tirmizi i Ebu Davud, *Sünen Ebu Davud*, vol. 3, str. 1294, br. 4590).

dodatak II

Napad džinna

Šejh Ibn Bazovo opovrgavanje onih koji poriču opsjednutost džinnima

ʿAbdul ʿAziz ibn Baz je rođen u Rijadu 1330. H./1912. g. Postao je hafiz Kurʿana prije nego što je stupio u pubertet. Učio je kod vodećih učenjaka tog regiona uključujući muftiju Saudijske Arabije, šejha Muhammed ibn Ibrahim El-Šejha, čije časove je pohađao približno deset godina između 1929. i 1938. g. i koji ga je poslije toga kandidirao za sudiju.

Određen je da bude sudija u El-Hardžu 14 godina (1938-1952) i bio je profesor na El-meʿhad el-ʿilmi (Islamski Naučni Institut) 1952. godine, a predavač na pravnom fakultetu islamskog univerziteta Imam Ibn Saʿud od 1954. do 1961. godine. Od 1962. do 1975. šejh Ibn Baz je bio zamjenik upravitelja i upravitelj Islamskog Univerziteta u Medini. Nakon toga, postavljen je za

generalnog direktora Uprave za Islamsko Istraživanje, Ifta i Propagiranje a što je i zadržao do sadašnjosti (1989).

Šejh Ibn Baz je izdao preko dvadesetjedan naslov i brošuru iz raznih oblasti.¹⁶²

Sljedeći tekst se pojavio 18. augusta 1987.g. u magazinu *El-Mudžtama`*,¹⁶³ kao šejhov odgovor javnom odbijanju opsjednutosti i egzorcizma koje je načinio šejh `Ali et-Tantavi u svom sedmičnom televizijskom programu koji je emitovan na prvom kanalu Saudijske televizije.

Sva hvala pripada Allahu i neka mir i blagoslov bude na Njegovog poslanika, na njegovu porodicu, njegove ashabe i sve one kojima je on vođa.

Džinn prihvata islam?

U mjesecu ša`banu ove godine (tj. 1407. H./1987.) lokalne i međunarodne novine su objavile članke različitih dužina o slučajevima koji su se desili oko prihvatanja islama od strane *džinna* koji je bio opsjeo muslimanku u Rijadu. *Džinn* je prethodno

¹⁶² `Abdul `Aziz ibn Baz, *El-Fetava* (Rijad: Ed-Da`va el-Islamijja es-Sehefija, drugo izdanje, 1408 H/1988., vol. 1, str. 9-11).

¹⁶³ "Idh el-Hakḳ Fi Dahul el-Džinni fil-Insī ve er-Radd `ala men Enḳere Zaliḳ (Razjašnjenje istine o ulasku džinna u ljude i pobijanje onih koji to poriču)", *El-Mudžtama`*, br. 830, 18/8/87, str. 39-41.

iskazao svoju pripadnost islamu bratu `Abdullah ibn Mušrif el-`Amriju iz Rijada koji je učio Kur'an nad opsjednutom mladom ženom i pri tom komunicirao sa u njoj prisutnim *džinnom*. El-`Amri je podsjetio *džinna* na Allaha, pozvao ga da prihvati islam i obavijestio ga je da je opsjedanje veliki grijeh koji je haram (zabranjen). *Džinn* mu se predstavio kao budist. El-Amari ga je ponovo pozvao da primi islam i da napusti mladu ženu. *Džinn* je prihvatio njegov poziv i iskazao svoju pripadnost islamu pred njim. `Abdullah i rođaci te mlade žene su potom požurili da je donesu meni da i ja čujem *džinnovljevo* iskazivanje pripadnosti islamu. Kada su oni to učinili, upitao sam *džinna* za razlog zbog kog je opsjeo tu ženu i on me je obavijestio o tome koristeći pri tome jezik opsjednute mlade žene, ali muškim a ne ženskim glasom. Ovo se dešavalo dok je ta žena sjedila u stolici pored mene u prisustvu njenog brata i sestre, `Abdullah ibn Mušrifa i nekih šejhova koji su bili svjedoci i koji su čuli *džinnovljeve* izjave. On je otvoreno izjavio svoju pripadnost islamu i obavijestio nas da je indijskog porijekla i da je slijedio budizam. Savjetovao sam mu da se boji Allaha, da napusti mladu ženu i da je prestane tlačiti. On je pristao na to govoreći: "Ubijeđen sam u islam." Potom sam mu savjetovao da pozove svoj narod u islam, pošto ga je Allah uputio, a on je obećao da će to učiniti. Njegove zadnje riječi prije

nego što je napustio mladu ženu su bile: "Es-Selamu `Alejkum (Mir i spas neka je na vas)." Mlada žena je potom progovorila vlastitim glasom iskazujući da je dobro i da više nema tegoba. Ona je došla da me posjeti mjesec ili nešto više nakon toga sa dvojicom svoje braće, amidžom i sestrom, te me je obavijestila da je dobrog zdravlja i da se *džinn* više nije vraćao u nju - hvaljen neka je Allah. Potom sam je upitao kako se je osjećala dok je bila opsjednuta, a ona mi je rekla da se osjećala loše, da je osjećala odbojnost prema islamu osjećajući pri tom naklonost prema budizmu i budističkoj literaturi. Nakon što je uz Allahovu pomoć ozdravila nestale su sve negativne vibracije, a ona je ponovo osjetila svoju naklonost i ljubav prema islamu.

Kasnije sam saznao da je uvaženi šejh `Ali et-Tantavi porekao pojavljivanje ovih događaja i da je tvrdio da su ovakvi izvještaji podvale i laži. Njegova pretpostavka je bila da je ta žena koristila audio traku sa nasnimljenim muškim glasom i da ona sama zapravo nije izrekla te riječi. Njegove pretpostavke su me veoma iznenadile (da je snimljena kaseta prije njenog dolaska), jer sam u toku seanse postavljao *džinnu* različita pitanja čije je odgovore bilo nemoguće pripremiti ranije. Ovo je velika greška i ogromna lažna sumnja s njegove strane. On je također u svom TV nastupu tvrdio da se *džinnovljevo* prihvatanje islama kosi sa

kur'anskim ajetom koji govori o Sulejmanu, alejhis-selam: **“I daruj mi vlast kakvu niko, osim mene, neće imati!”**¹⁶⁴ Nema sumnje da je i ova tvrdnja također još jedna strahovita greška i ogromno nerazumijevanje - neka ga Allah uputi - pošto nije ništa postojalo u džinnovljevom prihvatanju islama od strane ljudi a što bi bilo u suprotnosti sa dovom Sulejmana, alejhis-selam. Veliki broj *džinna* je prihvatio islam od Resulullaha, sallallahu alejhi ve sellem. Allah je pojasnio ovu stvar u suri *El-Ahkaf*¹⁶⁵ i suri *El-Džinn*¹⁶⁶ a također je potvrđeno u dvjema najpouzdanijim hadiskim zbirkama.¹⁶⁷

Napad džinna

U hadisu kog prenosi Ebu Hurejre - neka Allah bude zadovoljan njime - navodi se da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Uistinu se šejtan pojavio preda mnom i napao me s namjerom da mi pokvari namaz, ali mi je Allah dao vlast nad njim. Zgrabio sam ga i želio sam da ga svežem za kolac tako da biste ga ujutro mogli vidjeti,

¹⁶⁴ *Kur'an*, 38:35

¹⁶⁵ *Kur'an*, 46:29-32

¹⁶⁶ *Kur'an*, 72:1-5

¹⁶⁷ *Sahihul-Muslim*, vol. 1, str. 244, br. 903, i vol. 4, str. 1472, br. 6757.

ipak, sjetio sam se dove mog brata Sulejmana - neka mir bude na njega – **‘Gospodaru moj, oprosti mi i daruj mi vlast kakvu niko, osim mene, neće imati!’**¹⁶⁸ pa ga je Allah vratio natrag neobavljena posla.” Ovaj hadis je u skladu sa hadisom kog je naveo i El-Buhari.¹⁶⁹ U Muslimovoj predaji se navodi da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Uistinu `Ifrit od džinna je započeo napad na mene sinoć s namjerom da mi pokvari namaz, ali Allah mi je dao vlast nad njim te sam ga ja šćepao. Ipak, sjetio sam se dove mog brata Sulejmana, alejhis-selam: **‘Gospodaru moj, oprosti mi i daruj mi vlast kakvu niko, osim mene, neće imati!’**”¹⁷⁰

En-Nisa`i je naveo sahih hadis po standardu koji je uspostavio El-Buhari od `Aiše, radijallahu anha, da dok je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, klanjao, šejtan mu je prišao, a on ga je šćepao, oborio ga na zemlju i uhvatio ga za vrat. Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: “(Držao sam ga za vrat) sve dok nisam osjetio hladnoću njegovog jezika na mojoj ruci. A da nije bilo Sulejmanove dove, bio bih ga zavezao tako da ga ljudi mogu vidjeti.”

Ahmed i Ebu Davud su također prenijeli ovaj događaj od Ebu Sa`ida.

¹⁶⁸ *Kur'an*, 38:35

¹⁶⁹ *Sahihul-Buhari*, vol. 1, str. 268, br. 75.

¹⁷⁰ *Sahihul-Muslim*, vol. 1, str. 273, br. 1104.

U drugom hadisu, Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Zgrabio sam ga rukama i nastavio ga stiskati sve dok nisam osjetio hladnoću njegove pljuvačke među moja dva prsta; palca i dopalca."¹⁷¹

El-Buhari je naveo hadis od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, u kom se kaže: "Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, me je zadužio za zekjat za vrijeme mjeseca ramazana. Dok sam to činio, neko je došao i počeo da pretražuje po hrani tako da sam ga šćepao. Rekao sam: 'Tako mi Allaha, odvest ću te Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem!' Čovjek je molio: 'Zaista sam siromah i imam one koji su ovisni o meni. U velikoj sam potrebi.' Stoga sam ga pustio da ide. Sljedećeg jutra, Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: 'O Ebu Hurejre, šta je tvoj zarobljenik sinoć uradio?' Rekao sam: 'Žalio se da je u velikoj potrebi i da ima porodicu te sam ga ja pustio da ide.' Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je odgovorio: 'Uistinu ti je lagao i on će se vratiti.' Pošto sam znao da će se vratiti, sačekao sam ga. Kada se vratio i počeo da kopa po sakupljenoj hrani, šćepao sam ga i rekao: 'Zaista ću te odvesti Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem.' On se branio: 'Pusti me! Uistinu sam siromašan i imam porodicu. Neću se vraćati.' Stoga sam mu se

¹⁷¹ Vidi početak četvrtog poglavlja ove knjige.

smilovao i pustio ga da ide. Sljedećeg jutra, Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: 'O Ebu Hurejre, šta je tvoj zarobljenik učinio sinoć?' Rekao sam da se žalio da je u velikoj potrebi i da ima porodicu te sam ga ja pustio.' Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je odgovorio: 'Uistinu ti je lagao i on će se vratiti.' Tako sam ga ja sačekao i zgrabio ga kada je počeo da kopa po okolnoj hrani. Rekao sam: 'Tako mi Allaha, odvest ću te Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem. Ovo je treći put, a ti si obećao da se nećeš vraćati. Ipak si se vratio!' On je rekao: 'Daj da ti kažem nekoliko riječi putem kojih će ti Allah pomoći.' Pitao sam: 'Koje su to riječi?' On je odgovorio: 'Kad god odeš na počinak, prouči Ajetul-Kursiju od početka do kraja. Ako to učiniš, čuvar poslat od Allaha će ostati s tobom i šejtan ti se neće približiti sve do jutra.' Potom sam ga pustio da ide. Sljedećeg jutra Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je pitao: 'Šta je tvoj zarobljenik sinoć učinio?' Rekao sam da je tvrdio da će me naučiti riječima pomoću kojih će mi Allah pomoći, te sam ga ja pustio da ide. Kada je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, upitao koje su to riječi, rekao sam mu da se radi o učenju Ajetul-Kursije prije odlaska na počinak. Također sam mu rekao da će, u tom slučaju, čuvar poslat od Allaha ostati sa mnom i šejtan mi se neće približiti sve dok se ne probudim sljedećeg jutra. Resulullah, sallallahu alejhi ve

sellem, je rekao: 'Uistinu je rekao istinu, premda je notorni lažac. O Ebu Hurejre! Znaš li s kim si pričao u protekle tri noći?' Odgovorio sam: 'Ne', a on je rekao: 'To je bio zli *džinn*'."¹⁷²

U sahih hadisu koji se navodi u oba sahiha od Safije, radijallahu anhu, navodi se da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Uistinu šejtan kola čovjekovim venama."¹⁷³

Imam Ahmed u svom Musnedu (vol. 4, str. 216) je naveo sahih hadis od Osmana ibn Ebil-Asa, radijallahu anhu, u kom je rekao: »O Resulullah, šejtan je došao između mene i mog učenja u namazu." Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "To je šejtan po imenu Kinzab. Stoga ako osjetiš njegovo prisustvo, traži utočište kod Allaha i pljunci tri puta na svoju lijevu stranu." Osman je rekao: "Učinio sam to, a Allah Najveći i Najveličanstveniji, ga je otklonio od mene."¹⁷⁴

Također je potvrđeno u sahih hadisu da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Svakome od vas je dodijeljen pratilac *džinn*." Kada su ashabi upitali: "Čak i tebi, O Resulullah?"

¹⁷² Vidi Ibn Hidžrov komentar na *Sahihul-Buhari*, *Feth el-Bari*, vol. 4, str. 486. *Sahihul-Buhari*, vol. 6, str. 491, br. 530.

¹⁷³ *Sahihul-Buhari*, vol. 3, str. 139-140, br. 251 i *Sahihul-Muslim*, vol. 3, str. 1188, br. 5405.

¹⁷⁴ Ovaj hadis je također naveo Muslim (*Sahihul-Muslim*, vol. 3, str. 1199, br. 5463).

Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je odgovorio: "Čak i meni, premda mi je Allah pomogao protiv njega i on se pokorio. Sada mi on samo govori dobro."¹⁷⁵

Džinnska opsjednutost

Allah - Najveći i Slavni - sunnet Njegovog Resula, sallallahu alejhi ve sellem, i idžma (usaglašeni stav islamskih učenjaka) priznaju mogućnost *džinnovljevog* ulaska u čovjeka i njegove opsjednutosti. Kako bi onda onaj koji je darovan učenjaštvom mogao dopustiti sebi da negira ovu činjenicu bez znanja ili upute o tome, ne slijepo slijedeći pri tome mišljenja heretika koji dolaze u sukob s osnovnim načelima islama. Neka nam Allah pomogne - nema volje niti moći osim onoga kako to Allah odredi. Za čitaoca ću na ovu temu spomenuti neke izjave određenih učenjaka - Allahovom voljom.

¹⁷⁵ Ibid., Sahihul-Muslim, vol. 4, str. 1472, br. 6757.

Izjave klasičnih tumača Kur`ana o ajetu

“Oni koji se kamatom bave dići će se kao što će se dići onaj koga je dodirom šejtan izbezumio.”¹⁷⁶

Ebu Dža`fer ibn Džerir je u svom *Tefsiru* tumačeći ovaj ajet rekao sljedeće: “Navedeni ajet nam kazuje da zapravo šejtan uzrokuje smetenost u ovom životu. Ovo je slučaj onoga koji je prigušen i opsjednut. **Šejtanov dodir** se odnosi na ludost.”¹⁷⁷

¹⁷⁶ *Kur'an*, 2:275

¹⁷⁷ Cjelokupan tekst glasi: “Onaj čija hvala je ogromna (tj. Allah) rekao je onima koji se bave kamatom: ‘Onaj koga smo opisali u ovom životu će ustati u onom sljedećem iz svojih grobova poput onoga koji je prigušen šejtanovim dodirom kada krene da ustane’. On je mislio da ga šejtan čini ludim na ovom svijetu. On je taj kome šejtan uzrokuje da bude prigušen, te ga nadvladava i zbija ga svojim dodirom; tj. čini ga ludim. (Abdul- Dža`fer Muhammed ibn Džerir et-Taberi, *Džami` el-bejan en te`vil el-Kur`an*, Egipat: El-Halebi Press and publishing co., treće izdanje, 1968., vol. 3, str. 101).

U El-Bagavijevom komentaru ovog ajeta navedeno je sljedeće: "Šejtanov dodir znači ludost. Za nekoga se kaže da je dotaknut onda kada je lud."

Ibn Kesir je dao sljedeći komentar na ovaj ajet: "To jest, oni ustaju iz njihovih mezarluka na Sudnjem Danu neuravnoteženi poput ludih osoba u potpunom nastupu vlastitoga ludila. *Njegovo tumanje uokolo pod dejstvom šejtanovog dodira znači da će on ustati neuravnotežen.*"

Ibn Ebi Hatim je prenio da je Ibn Abbas rekao: "Onaj koji se bude bavio kamatom bit će proživljen na Sudnjem Danu lud, u stanju zagušljivog napada ludosti." Ibn Ebi Hatim je također rekao da su slična tumačenja prenijeta od `Avf ibn Malika, Sa`id ibn Džubejra, Es-Sadija, Er-Rabi`a ibn Enesa, Katade i Mukatil ibn Hajjana.¹⁷⁸¹⁷⁹

El-Kurtubi je izjavio sljedeće u svom komentaru ovog ajeta: "U ovom ajetu postoji dokaz da poricanje džinnske opsjednutosti, tvrdnje da (ludost) ima samo fizičko porijeklo i da šejtan ne

¹⁷⁸ Navedeni važe za vodeće učenike ashaba. Vidi *Džami` el-bejan*, vol. 3, str. 102, zbog predaje njihovih tefsira navedenog ajeta.

¹⁷⁹ Ibn Kesir, *Tefsir ul-Kur`an el-Edhem*, (Bejrut: Darul-kutub el-`Ilmijja, prvo izdanje, 1986., vol. 1, str. 487).

ulazi u ljude niti ih dodiruje, su sve netačne.”¹⁸⁰ Ovakve izjave tumača Kur`ana su brojne, a tko god želi da ih pročita može ih lahko naći.

Šejhul-Islam Ibn Tejmije u svom djelu “*Ideh ed-dilaleh fi `Umum er-risaleh*”¹⁸¹ nakon svog ranijeg objašnjenja izjavio je sljedeće: “Premda su neki Mu`tezili poput El-Džaba`ia i Ebu Bekra er-Razija pogrešno odbacivali mogućnost da *džinni* ulaze u tijela ludaka, oni nisu poricali postojanje *džinna*, zato što je ono prvo manje očigledno u hadisima od ovog posljednjeg. Dakle, El-Eš`ari je spomenuo među doktrinama *Ehlu-sunneta vel-džema`ata* (Ortodoksnih muslimana) kako su oni vjerovali da *džinni* mogu ući u tijela ludaka kao što i Svemogućí kazuje u sljedećem ajetu: **“Oni koji se kamatom bave dići će se kao što će se dići onaj koga je dodirom šejtan izbezumio.”**¹⁸²

Abdullah ibn Ahmed ibn Hanbel je rekao: “Rekao sam svom ocu da je neko ustvrdio da *džinni* ne ulaze u tijela ljudi, a on mi je odgovorio: ‘O moj mladi sine, on laže, jer je to bio jedan od njih

¹⁸⁰ Muhammed ibn Ahmed el-Kurtubi, *El-Džami` li ahkam el-Kur`an*, (Egipat: Darul-Kutub el-Misrija, drugo izdanje, 1957., vol. 3, str. 355, br. 12.)

¹⁸¹ *Medžmu` el-Fetava*, vol. 19, str. 9-65.

¹⁸² *Kur`an*, 2:275

(*džinna*) koji je govorio njegovim jezikom'. Ova tema je naširoko obrađena i na drugim mjestima."¹⁸³

Ibn Tejmije je također na drugom mjestu rekao: "Postojanje *džinna* je potvrđeno Allahovom Knjigom, Resulullahovim sunnetom, uvjerenjem prvih muslimana i islamskih učenjaka. Slično tome, ulazak *džinna* u tijela ljudi je potvrđen konsenzusom od strane ortodoksnih islamskih učenjaka. Svemogući Allah kaže: **"Oni koji se kamatom bave dići će se kao što će se dići onaj koga je dodirom šejtan izbezumio."**¹⁸⁴

Isto tako u sahih predaji se kaže da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Šejtan kola čovjekovom krvlju."¹⁸⁵ * 186

Ono što je Ibn Tejmije rekao dobro nam je poznato, jer svugdje neki ljudi postaju spopadnuti napadima i govore nerazumljivim jezicima, oni bivaju premlaćeni udarcima toliko snažno da kada bi kamila bila napadnuta njima reagovala bi nasilno, pa ipak onaj koji je opsjednut ne osjeća udarce niti shvata da govori ono što ljudi čuju da govori. Opsjednuti može podići druge osobe koje su

¹⁸³ Vidi prvo poglavlje ove knjige.

¹⁸⁴ *Kur'an*, 2:275

¹⁸⁵ Prenijela Safija i Enes, a zabilježili Buhari i Muslim (*Sahihul-Buhari*, vol. 3, str. 139-140, br. 251 i *Sahihul-Muslim*, vol. 3, str. 1188, br. 5405).

¹⁸⁶ *Medžmu` el-Fetava*, vol. 24, str. 276-277.

mного teže od njega samoga, može pokretati teške mašine, trčati neprirodno velikim brzinama i činiti mnoge nadnaravne radnje u koje su se osvjedočili i o kojima je izviješteno i koje su zabilježene u mnogim valjanim izvorima. Svi od ovih dokaza jasno pokazuju da biće koje govori ljudskim glasom i pokreće njihova tijela jeste zasigurno druga vrsta bića različita od čovjeka.

Nijedan od vodećih islamskih učenjaka ne negira ulazak *džinna* u tijelo lude osobe. Nadalje, svako ko negira da se ovo može desiti ili ko tvrdi da vjerski zakoni to odbijaju kao lažno, sam falsificira vjerski zakon, jer ništa u šeriatu nema što bi se suprotstavilo ovoj pojavi.

Imam Ibn Kajjim u svom djelu *Zad el-me`ad* izjavio je sljedeće: "Napadi ludila (ili epileptični napadi) mogu biti dva tipa: napadi koji su posljedica *džinna* i napadi koji su posljedica pokvarenih tjelesnih izlučevina."¹⁸⁷

Ovo posljednje je ono za šta se zna uzrok i o čemu su liječnici govorili. Što se tiče duhovne opsjednutosti, vodeći učenjaci i znanstvenici priznaju njeno pojavljivanje i ne pokušavaju je liječiti. Oni shvataju da njeno liječenje zahtijeva

¹⁸⁷ Historijski jedan od četiri glavne tjelesne tekućine (krv, sluz, žuč, melanholija), preko kojih se određuje fizičko i mentalno stanje neke osobe. (J.B. Sykes, izdanje, *The Concise Oxford Dictionary*, Velika Britanija: Oxford University Press, 1983., str. 486).

dodatni napor neke plemenite transcendentalne duše, koja je kadra neutralizirati "negativne vibracije" i *džinne* prisiliti "na povlačenje". Sam Hipokrat je govorio o ovome naširoko u nekim njegovim djelima gdje je on spomenuo neke lijekove za epileptične napade. Tom prilikom je rekao: "Ovi (lijekovi) su korisni u slučaju napada koji je uzrokovan tjelesnim izlučevinama i drugim biološkim uzročnicima. Što se tiče napada koji su posljedica duhova, ovi lijekovi su beskorisni."

Samo neuki liječnici i pseudo-učenjaci koji herezu smatraju vrlinom poriču duševnu opsjednutost i njene utjecaje na tijelo lude osobe. Oni nemaju dokaza za svoje poricanje osim pukog pobijanja ove pojave, pošto na polju medicine ne postoji ništa što bi odbacilo ovakvu pojavu, dok zdrav razum i iskustvo ljudi širom svijeta to potvrđuju. Njihovo insistiranje na prekomjernosti nekih tjelesnih izlučevina kao glavnom uzročniku duševnih poremećaja jeste samo djelomično ispravna teza, ali ne i u potpunosti. Pametni i oni učeni u pogledu ovih stvorenja i njihovih utjecaja su zapanjeni glupošću ovakvih ljudi koji poriču duševnu opsjednutost kao posljedicu njihove umišljenosti.

Liječenje napada koji su posljedica duševne opsjednutosti zahtijava dva faktora, jednog od strane opsjednute osobe, a drugog od liječnika.

1. Što se tiče opsjednutog čovjeka od njega se zahtijeva lična snaga, iskreno okretanje Stvoritelju svih stvorenja i ispravan način traženja utočišta gdje će srce i jezik biti u harmoniji. Jer, uistinu ovaj način liječenja je, zapravo, bitka i ratnik neće biti kadar pobijediti neprijatelja ako ne ispuni dva uslova: da samo njegovo oružje bude jako i oštro, i da mu ruka bude čvrsta. Za slučaj da jedan od ova dva uslova ne budu ispunjena, dugi mač neće biti od koristi. Šta ako oba ova uslova nedostaju? Srce će biti u stanju opustošenosti i potpunog uništenja u odnosu na *Tevhid* (vjeovanje u Jednoću Allaha), vjere u Allaha, bojazni od Allaha i okretanja Njemu. Kao takvo, ono će biti razoružano i bespomoćno.
2. Potreba koju liječnik mora ispunjavati je da on također posjeduje oba ova faktora, u tolikoj mjeri da onaj koji istjeruje *džinna* treba samo da kaže: "Izlazi iz njega!", ili "Bismillah (Sa Imenom Allaha)" ili "La havle ve la kuvvete illa billah (Nema volje niti moći sem Allahove moći)", da bi postigao cilj. Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, je

uobičavao reći: "Izlazi Allahov neprijatelju, ja sam Resulullah."¹⁸⁸

Također sam se osvjedočio kada je naš šejh (tj. Ibn Tejmije) poslao nekoga opsjednutoj osobi da se obrati opsjedajućem *džinnu* riječima: "Šejh ti poručuje da izađeš, zato jer ti ovo nije dozvoljeno" i ludak bi povratio svjesnost. Ponekad bi se šejh obratio samome *džinnu*, a ovaj bi otišao. Ponekad bi koristio udarce da bi ih istjerao ako su ovi bili tvrdoglavi, pa ipak kada bi opsjednute osobe povratile svjesnost uopće nisu osjećali bol. Već smo razmotrili mnoge ovakve slučajeve.

Ukratko, ovu vrsta napada i njihovo liječenje samo je opovrgavano od strane kratkoumnih, intelektualno manjkavih osoba kojima nedostaje istinskog razumijevanja.

"Šejtani uglavnom zadobijaju kontrolu nad onima koji imaju slabe sklonosti prema vjeri i onima čija su srca i jezici opustošeni, a duše lišene zikra i sjećanja na Allaha. Kada šejtani sretnu čovjeka koji je izoliran, nenaoružan i nag, oni su lahko u mogućnosti da ga napadnu i savladaju."¹⁸⁹ Navedeno predstavlja samo dio od onoga što je Ibn

¹⁸⁸ Hadis zabilježio Ahmed u predaji od Ja'le ibn Merraha. Vidi četvrto poglavlje ove knjige radi potpune predaje ovog hadisa.

¹⁸⁹ *Zad el-me'ad*, (Arnautovo izdanje), str. 67-69.

Kajjim rekao na ovu temu - neka Allah bude imao milosti prema njemu.

Na osnovu izloženih islamskih dokaza i konsenzusa sunnitskih učenjaka koji podržavaju mogućnost *džinnskih* ulazaka u tijelo čovjeka i opsjedanja istih, lažnost onih koji to poriču i greška uvaženog šejha `Ali et-Tantavija bi trebala sada biti prilično jasna čitaocu.

Pošto je šejh Tantavi na kraju svoga TV nastupa u kom je odbacio mogućnost *džinnskog* opsjedanja obećao da će se vratiti istini ako se ovo njegovo mišljenje dokaže kao neispravno i ako se uputi u to, možda će sada slijediti ispravan stav nakon što pročita dokaz koji sam spomenuo - molim Allaha da uputi i njega i nas.

Također se treba shvatiti da je izjava dr. Muhammed `Irfana, izdata u novinama *Navad* 14/10/1407 H. po ovom pitanju, u pogledu toga da je izraz *medžnun* (*lud*) nestao iz medicinskog rječnika i da je ideja ulaska *džinna* u čovjeka i obraćanje preko njega sasvim pogrešna - to je samo po sebi totalno pogrešno i oboje je posljedica nedostatka islamskog znanja kao i odbijanja onoga što je potvrdila većina sunnitskih učenjaka. Činjenica da je ova pojava nepoznata većini liječnika¹⁹⁰ nije sama po sebi dokaz za njeno

¹⁹⁰ Ovaj fenomen je dobro poznat svim liječnicima, posebno onima koji su specijalizirali na polju psihijatrije i psihologije. Ipak njihovi

nepostojanje već zapravo dokazuje njihovu totalnu neupućenost u sfere koje su dobro poznato drugim učenjacima, koji to znaju zbog svoga iskrenoga pristupa rečenoj problematici i istinske vlastite prosvijećenosti u vjeri.

Šejhul-Islam Ibn Tejmije je prenio izjave mnogih učenjaka koje potvrđuju stvarnost *džinnske* opsjednutosti uključujući onu od Ebul Hasana el-Eš`arija koji je zabilježio konsenzus sunnitske uleme po ovom pitanju. Muhammed ibn `Abdillah eš-Šibli el-Hanefi (umro 799 g. / 1397 H.) je također naveo Ebul Hasan el-Eš`arijev stav u pedeset prvom poglavlju svog djela "*Akam el-merdžan fi gara`ib el-ekber ve ahkam el-džan*."¹⁹¹

Dragi čitaоче, trebao bi imati na umu već spomenutu izjavu velikog islamskog učenjaka, Ibn el-Kajjima u kojoj kaže da vodeći liječnici i učenjaci njegovog vremena i prije njega su se osvjedočili u istinitost duševne opsjednutosti, a da su u valjanost ove teze sumnjali samo neobrazovani heretici. Ti bi, dragi čitaоче, također trebao potvrditi

uzročnici su općenito klasificirani kao nepoznati, a njihovi simptomi se liječe lijekovima koji djeluju tako što svoje pacijente pretvaraju bezmalo u biljke. Današnja medicinska znanost *džinnsku* opsjednutost dijagnosticira kao: *podvojenu ličnost, višestruku ličnost, histeriju, neurozu, psihozu*, itd.

¹⁹¹ *Ahkam el-džan*, str. 143.

istinu koju smo spomenuli i ne bi trebao biti izigran od strane neukih liječnika i drugih, niti bilo koga ko govori o ovome bez valjanog znanja ili uvida, već slijedi neuke liječnike i heretike poput *mu`tezilija*.

Neka nam Allah svima pomogne.

rezime

Sahih hadisi i izjave učenjaka koje smo naveli jasno dokazuju da obraćanje *džinnima*, propovijedanje njima uz konstantno podsjećanje na Allaha, pozivanje *džinna* u islam i njihovo prihvatanje vjere ni na kakav način se ne suprotstavlja Sulejmanovoj, alejhis-selam, dovi koju Svemogući Allah navodi u Kur'anu: **“Gospodaru moj, oprosti mi i daruj mi vlast kakvu niko, osim mene, neće imati!”**¹⁹²

Slično tome, naređivanje *džinnima* da čine dobro i zabranjivanje činjenje zla, te njihovo premlaćivanje kada odbijaju da napuste opsje-dnutu osobu, nisu suprotni navedenom ajetu.

¹⁹² *Kur'an*, 38:35

Zapravo, istjerati *džinne* je obaveza u skladu sa propisima otklanjanja tegobe te obaveze pomaganja potlačenom, obaveze naređivanja dobra i odvrćanja od zla, upravo kao i sa ljudima. Već ranije je spomenut sahih hadis u kom se navodi da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, ščepao za vrat šejtana sve dok njegova pljuvačka nije počela teći mu po blagoslovljenoj ruci gdje je on rekao: "Da nije bilo dove mog brata Sulejmana, bio bi zavezan tako da ga ljudi mogu vidjeti."¹⁹³ i u Muslimovoj predaji od Ebu Derde u kojoj se kaže da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Uistinu Allahov neprijatelj, Iblis, je došao sa plamenom buktinjom da je baci u moje lice, te sam tri puta rekao: 'Utječem se Allahu od tebe.' Potom sam rekao tri puta: 'Proklinjem te Allahovim prokletstvom.' Ali se on nije povukao (na ijednu od ove) tri prilike. Nakon toga sam namjeravao da ga okujem. Kunem se Allahom, da nije bilo dove mog brata Sulejmana, on bi bio zavezan i učinjen predmetom igre za djecu Medine."¹⁹⁴

Ovakvi hadisi su mnogobrojni kao i izjave učenjaka po ovom pitanju.

Stoga se nadam da je ono što sam spomenuo dovoljno ubjedljivo za one koji traže

¹⁹³ Zabilježio Ahmed od Ebu Sa`id el-Hudrija. Vidi četvrto poglavlje ove knjige radi potpunog navoda hadisa.

¹⁹⁴ *Sahihul-Muslim*, vol. 1, str. 273-4, br. 1106.

istinu. Molim Allaha Njegovim lijepim Imenima i Njegovim transcendentnim atributima da nam svima podari uspjeh u razumijevanju Njegove vjere i ustrajnost u istrajavanju u njoj; da nas sve blagoslovi u našem izražavanju istine riječima i djelima i da nas sačuva govorenja o Njemu u neznanju i opovrgavanju onoga o čemu nam nije dato znanje.

Uistinu je On Gospodar naših djela i neka Allahov mir i blagoslovi budu na Njegovog roba i poslanika, našeg vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu teala alejhi ve sellem, i na njegovu porodicu, ashabe i sve one koji ga slijede na pravom putu.

ʿAbdul-ʿAziz ibn Abdillāh el-Baz

O Autoru

Ahmed ibn `Abdul-Halim ibn Tejmi je rođen u gradu Haranu,¹⁹⁵ 1263. godine. Njegov otac je bio vodeći učenjak hanbelijskog mezheba kao i njegov djed, koji je autorizirao djelo *Munteka el-Ekber*, tekst eš-Ševkanijevog hadiskog klasika *Nejl el-Evtar*.¹⁹⁶

Ibn Tejmi je još iz mladih dana učio razne islamske discipline i intenzivno čitao knjige različitih grupa i vjera koje su postojale u to vrijeme. Mnogo je vremena potrošeno, a uložen je i ogroman napor u branjenju ortodoksnih islamskih stavova protiv plimnog vala nastranosti koji se je raširio islamskim ummetom. Posljedično, on se suočio s mnogim poteškoćama kako od strane istaknutih

¹⁹⁵ Haran je nedaleko od Edese, u dijelu koji je nekada pripadao Sjevernom Iraku, ali se sad zove Orfa i dio je Turske.

¹⁹⁶ Muhammed ibn `Ali cš-Ševkani, *Nejl el-Evtar Šarh Munteka el-Ekber*, (Egipat: Metba`a el-Halebi, n.d.)

sektarskih učenjaka svog vremena tako i od autoriteta koji su ih podržavali. Rečeni sukobi s njima su rezultirali višestrukim uhićenjima. Ibn Tejmija se također borio, ne samo protiv unutarnjih neprijatelja islama, već isto tako i protiv vanjskih neprijatelja izdavanjem fetvi kao i ličnim učestvovanjem u bitkama. Njegovo pravilo koje dopušta oduzimanje oružja od grupa koje su izgovorile dva šehadeta,¹⁹⁷ a suprotstavile su se temeljnim principima islama, je umnogome povećao otporni pokret protiv Tatara koji su izrazili pripadnost islamu ali se nisu vladali po Šerijatu.

Za vrijeme ovih sukoba napisao je mnogo djela i rasprava koja na najbolji način izražavaju njegov izraziti publicistički dar i sposobnost kao i znanje, ne samo sa stanovišta ranih učenjaka, već i onih pravnih i teoloških škola koje su posljedično bile u to vrijeme uvučene. Ibn Tejmije je također imao glavni uticaj na učenjake otvorenog uma svog vremena, od kojih su većina bili šafijskog mezheba.¹⁹⁸

¹⁹⁷ Izjava: La ilahe Illallah, Muhammedu Resulullah (Nema boga sem Allaha a Muhammed je Njegov Poslanik)

¹⁹⁸ Četiri glasne pravne škole u islamu koje priznaju ortodoksni učenjaci: hanefijska, šafijska, malikijska i hanbelijska pravna škola. Većina islamskih učenjaka u ove uvrštavaju i umjerenu zejdzitsku šiitsku školu.

Među najpoznatijim njegovim učenicima su bili Ibn Kesir, ez-Zehebi i Ibn el-Kajjim. Ibn Tejmije je umro 1328. g. za vrijeme pritvora u Damasku zbog izdate fetve u kojoj se zabranjuje preduzimanje putovanja radi posjete mezara evlija.¹⁹⁹ Njegova fetva je od strane njegovih neprijatelja iskrivljena da znači zabranu posjete Resulullahovog s.a.v.s. mezara.²⁰⁰

¹⁹⁹ Ibn Tejmijino pravilo je bilo zasnovano na sahih hadisu kojeg prenosi Ebu Hurejre od Resulullaha, sallallahu alejhi ve sellem: "Ne preduzimajte putovanje osim zbog tri mesdžida: mog mesdžida, Mesdžidul-Harama (Mekka) i Mesdžidul-Aksaa (Bejtul-Makdis)." Sabrao el-Buhari i Muslim (Sahih Muslim, vol. 2, str. 699, br. 3218).

²⁰⁰ Uzeto iz uvoda Ibn Tejmijinog djela, *Kitab et-Tevhid*, izdatog od strane Muhammed el-Dželejanda. (Bejrut: Mu` assala `Ulum el-Kur`an, treće izdanje, 1987), str. 3-16.

Sadržaj

PREDGOVOR IZVORNIKA	5
PRVI DIO	
Poslanica o džinnima	11
DRUGI DIO	
Opsjednutost	47
TREĆI DIO	
Viđenje šejtana	65
ČETVRTI DIO	
Istjerivanje džinna	85
DODATAK I	
Zapisi	131
DODATAK II	
Šejh Ibn Bazovo opovrgavanje onih koji poriču opsjednutost džinnima	139
Džinn prihvata islam?!	140
Napad džinna	143
Džinnska opsjednutost	148
REZIME	161
BILJEŠKA O AUTORU	167